

DZIENNIK USTAW

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

27 sierpnia

Nr 64.

Rok 1935.

TREŚĆ:

OBWIESZCZENIE MINISTRA

Poz.: 404—Skarbu z dnia 7 czerwca 1935 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o opłatach stemplowych 1123

404.

OBWIESZCZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 7 czerwca 1935 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o opłatach stemplowych.

Na podstawie art. 178 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. Nr. 98, poz. 570) ogłaszam w brzmieniu obowiązującym od dnia 16 maja 1935 r. jednolity tekst powołanej ustawy, z uwzględnieniem zmian, wynikających z:

1) obwieszczenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4 stycznia 1927 r. w sprawie sprostowania omyłek w tekście ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. Nr. 3, poz. 15),

2) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26 marca 1927 r. w sprawie zmiany art. 170 ustawy o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 256),

3) art. 4, 8 i 11 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 kwietnia 1927 r. o należnościach za sporządzenie protestu (Dz. U. R. P. Nr. 43, poz. 381),

4) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 października 1927 r. w sprawie zmiany ustawy o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. Nr. 90, poz. 804),

5) art. 22 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 5 listopada 1927 r. w sprawie zmiany ustroju pieniężnego (Dz. U. R. P. Nr. 97, poz. 855),

6) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 lutego 1928 r. w sprawie opłaty stemplowej od pism, stwierdzających kupno nieruchomości przez instytucje, upoważnione do parcelacji (Dz. U. R. P. Nr. 16, poz. 126),

7) art. 1 ustawy z dnia 17 marca 1931 r. w sprawie zmiany ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 168),

8) ustawy z dnia 18 marca 1932 r. w sprawie zmiany ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 340),

9) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 maja 1932 r. w sprawie zniesienia urzędu Ministra Robót Publicznych (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 479),

10) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 maja 1932 r. o ustanowieniu urzędu Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 480),

11) kodeksu karnego z dnia 11 lipca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 60, poz. 571),

12) przepisów wprowadzających kodeks karny i prawo o wykroczeniach z dnia 11 lipca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 60, poz. 573),

13) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 lipca 1932 r. o wprowadzeniu nazwy „Minister Opieki Społecznej” i „Ministerstwo Opieki Społecznej” (Dz. U. R. P. Nr. 64, poz. 597),

14) art. LXXVII przepisów wprowadzających prawo o sądowym postępowaniu egzekucyjnym (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 93, poz. 804),

15) art. 8 i 15 ustawy z dnia 24 marca 1933 r. o ulgach dla nowowznoszonych budowli (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 173),

16) art. XXXV i XLVII Przepisów wprowadzających kodeks zobowiązań z dnia 27 października 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 82, poz. 599),

17) art. 123, 146 i 148 Prawa o notariacie z dnia 27 października 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 84, poz. 609),

18) art. 1 pkt. 25 ustawy z dnia 10 marca 1934 r. w sprawie zmian w ustawie z dnia 9 marca 1932 r. o Funduszu Obrotowym Reformy Rolnej (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 200),

19) ustawy z dnia 13 marca 1934 r. o zmianie niektórych przepisów o majątkach rodowych w województwach wschodnich (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 236),

20) art. 212 (§ 7) ordynacji podatkowej z dnia 15 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 39, poz. 346),

21) art. LXVII Przepisów wprowadzających kodeks handlowy z dnia 27 czerwca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 57, poz. 503),

22) art. IV Przepisów wprowadzających prawo upadłościowe z dnia 24 października 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 93, poz. 835),

23) przepisów o kosztach sądowych z dnia 24 października 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 93, poz. 837),

24) art. 37 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1934 r. o unormowaniu właściwości władz i trybu postępowania w niektórych działach administracji państwowej (Dz. U. R. P. Nr. 110, poz. 976),

25) obwieszczenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 25 lutego 1935 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy elektrycznej z dnia 21 marca 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 17, poz. 98),

26) art. 9 ustawy z dnia 18 marca 1935 r. o pobieraniu odsetek od zaległości w podatkach państwowych i innych daninach publicznych (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 129),

27) art. 4 ustawy z dnia 18 marca 1935 r. o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1924 r. o organizacji giełd (Dz. U. R. P. Nr. 24, poz. 163),

28) ustawy z dnia 18 marca 1935 r. w sprawie zmiany przepisów o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 200).

Artykuły 1, 7 — 12, 16, 17, 19, 20, 22, 24, 25, 27, 28, 30 — 33, 35, 39, 41 — 43, 46, 47, 50, 52, 54, 56 — 61, 63, 65 — 67, 69, 71 — 75, 79 — 84, 88, 90, 91, 93, 95, 97, 99, 101 — 105, 107, 111, 112, 114 — 128, 131, 133, 134, 136 — 142, 144, 145, 147, 151, 154, 156 — 158, 160, 161, 164, 170, 172, 173, 176 i 177 są w załączniku do obwieszczenia niniejszego podane w brzmieniu, ustalonym w przepisach, wymienionych wyżej pod 1 — 28. Inne artykuły ustawy o opłatach stemplowych, zawarte w załączniku, nie uległy zmianie i zostały podane w brzmieniu pierwotnym, ogłoszonym w Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 98, poz. 570.

Minister Skarbu: *Wł. Zawadzki*

Załącznik do obwieszczenia Ministra Skarbu z dnia 7 czerwca 1935 r. (poz. 404).

U S T A W A

z dnia 1 lipca 1926 r.

o opłatach stemplowych.

CZĘŚĆ PIERWSZA.

Postanowienia ogólne.

Rozdział pierwszy.

Przedmioty opłat stemplowych.

Art. 1.

Opłatom stemplowym podlegają pisma, wymienione w części drugiej niniejszej ustawy, oraz czyn-

ności prawne, wymienione w art. 71 w ust. 2, w art. 75 w ust. 4, w art. 89, 96, 101 w ust. 1, w art. 103 i 109.

Ilekcio w ustawie niniejszej jest mowa o piśmie, stwierdzającym umowę, należy przez to rozumieć nie tylko pismo, podpisane przez obie strony, lecz także podpisane przez jedną stronę, jeżeli zostało bądź wręczone stronie drugiej, bądź przedstawione sądowi celem dokonania wpisu w księdze wieczystej, bądź sporządzone albo uwierzytelnione sądownie lub notarialnie.

Art. 2.

Jedno pismo, stwierdzające kilka czynności prawnych, podlega opłacie od każdej czynności osobna.

Jeżeli jednak czynności prawne między temi samemi osobami, stwierdzone tem samem piśmie, pozostają w tak ścisłym z sobą związku, że jedna z tych czynności (uboczna) nie mogłaby istnieć sama przez się bez drugiej (głównej), to opłatę oblicza się tylko według czynności głównej. Do czynności ubocznych zalicza się w szczególności: ustalenie sposobu spłacenia ceny sprzedaży, potwierdzenie odbioru ceny, ustanowienie kary umownej, postanowienia o zabezpieczeniu hipotecznem i t. p.

Art. 3.

W razie sporządzenia wtóropisów, t. j. pism równobrzmiących, lub choćby tylko co do treści zgodnych z piśmie pierwszym, albo odpisów lub tłumaczeń, opłata należy się tylko raz jeden, a mianowicie od pisma pierwszego. Wyjątki są przewidziane: co do pełnomocnictw w art. 111, a co do weksli w art. 122.

W razie wątpliwości, zachodzących co do uiszczenia opłaty od pisma pierwszego, uiszczenie winno być udowodnione.

Ustęp drugi stosuje się do odpisu i tłumaczenia tylko w przypadkach następujących:

- a) jeżeli zgodność z pierwowpisem zaświadczyła osoba, która podpisała pierwowpis, lub
- b) jeżeli osoba, obowiązana do uiszczenia opłaty od pierwowpisu, przedstawiła odpis lub tłumaczenie sądowi, notariuszowi lub innemu urzędowi państwowemu.

Art. 4.

Pismo, stwierdzające umowę o zniesienie istniejącego między stronami stosunku prawnego i powstanie natomiast stosunku nowego, podlega opłacie, odpowiadającej treści stosunku nowego. Wyjątek jest przewidziany co do konwersji wierzytelności w art. 121.

Pismo, tylko zmieniające istniejący już stosunek, przy którego zawianiu lub pisemnem stwierdzeniu uiszczono należną opłatę stemplową, podlega:

- a) w razie zwiększenia przedmiotu zobowiązania — opłacie od nadwyżki;
- b) w razie innych zmian — opłacie, przewidzianej w art. 139, jeżeli zachodzą warunki, wymienione w tym artykule,

Art. 5.

Pisma, sporządzone zagranicą, podlegają przepisom niniejszej ustawy tylko wówczas, gdy stwierdzają czynność prawną, dotyczącą się przedmiotu, znajdującego się w Polsce, lub gdy zobowiązanie, z czynności prawnej wynikające, ma być wykonane albo jest wykonywane w Polsce. Pisma, sporządzone w Polsce przed konsulem obcego państwa, uważane będą — pod warunkiem wzajemności — za sporządzone zagranicą.

Rozdział drugi.**Sposób obliczenia opłaty.****Art. 6.**

Opłatę stemplową oblicza się stosownie do rodzaju czynności prawnej, którą stwierdza pismo; nazwa niezgodna z treścią nie ma znaczenia.

Jeżeli według części drugiej niniejszej ustawy należy wziąć za podstawę wymiaru wartość rzeczy, to wartość tę ma podać podatnik. Opłatę wymierza się od wartości podanej; wyjątki są przewidziane w art. 7 — 12 oraz w ustępie trzecim art. 70.

Za podstawę wymiaru opłaty od pisma, stwierdzającego umowę, bierze się wartość całego przedmiotu umowy, choćby z treści pisma wynikało, że umowa została już częściowo albo całkowicie wykonana przed sporządzeniem pisma.

Art. 7.

Jeżeli według treści pisma dłużnik ma wykonać jedno z dwu lub więcej świadczeń różnej wartości, to za podstawę wymiaru służy wartość najwyższa.

Jeżeli strona, otrzymująca rzecz, obowiązana jest do świadczeń wzajemnych, to wartości rzeczy (art. 6) nie można przyjąć w sumie niższej, niż łączna wartość wszystkich świadczeń wzajemnych. Za świadczenia wzajemne uważa się: przyjęcie długu do zapłaty, ustanowienie użytkowania, potrącenie wierzytelności z ceny sprzedaży, zrzeczenie się prawa majątkowego i t. p.

Wartość świadczeń wzajemnych ma być podana przez podatnika. Minister Skarbu może zarządzić co do poszczególnych rodzajów świadczeń wzajemnych, że wartości nie można przyjąć w sumie niższej, niż cena giełdowa lub rynkowa; rozporządzenie określi sposób stwierdzania tych cen.

Art. 8.

Papiery wartościowe ocenia się poza przypadkami sprzedaży (art. 78, punkt a) — jeżeli kwota, podana przez podatnika (art. 6), nie jest wyższa — według najniższego kursu giełdowego z dnia, poprzedzającego sporządzenie czynności prawnej, jeżeli w miejscowości, w której sporządzono czynność prawną, względnie w której zobowiązanie ma być wykonane (art. 5), znajduje się giełda; jeżeli w owej miejscowości giełdy nie ma, jak również, gdy dany papier wartościowy nie był w dniu poprzedzającym notowany na giełdzie miejscowej, bierze się za podstawę wymiaru najniższy kurs, notowany na najbliższej terytorjalnie giełdzie polskiej w ostatnich trzech

dniach, poprzedzających sporządzenie czynności prawnej. Wartość papierów, nienotowanych w sposób powyższy, może być ustalona zgodnie z opinią izby przemysłowo-handlowej lub innej organizacji gospodarczej, którą wskaże rozporządzenie.

Aż do czasu rozpoczęcia przez Bank Polski wymiany banknotów na złoto, złote w złocie ocenia się według równowartości, ostatnio ogłoszonej w Monitorze Polskim przed sporządzeniem czynności prawnej (art. 16 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 5 listopada 1927 r. Dz. U. R. P. Nr. 97, poz. 855 oraz art. 36 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 czerwca 1934 r. Dz. U. R. P. Nr. 59, poz. 509).

Przepisy powyższe stosuje się również do walut zagranicznych; wyjątek jest przewidziany co do ubezpieczeń w art. 99.

Art. 9.

Jeżeli świadczenie, którego wartość ma służyć za podstawę wymiaru, nie może być co do ilości oznaczone przy sporządzeniu pisma, to ustalenie podstawy wymiaru następuje w miarę wykonywania zobowiązania (art. 22, 28, ustęp piąty; 30, punkt 3; 31, ustęp przedostatni; 32).

Jeżeli jednak znana jest najniższa ilość świadczenia, albo zostaje wypłacona zaliczka, to za podstawę wymiaru należy przyjąć narazie tę ilość najniższą lub zaliczkę, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Kwotę opłaty, uiszczoną na tej podstawie, potrąca się następnie od sumy kwot, obliczonych w miarę wykonywania zobowiązania.

Za wzajemną zgodą urzędu skarbowego i podatnika ustalenie podstawy wymiaru może nastąpić niezwłocznie, przez obliczenie prawdopodobnej sumy wszystkich świadczeń za cały czas trwania zobowiązania.

Art. 10.

Jeżeli pismo zawiera zobowiązanie do świadczeń perijodycznych, to celem ustalenia podstawy wymiaru należy roczną wartość świadczeń pomnożyć:

- a) w razie ustanowienia świadczeń na wieczne czasy — przez 17;
- b) w razie ustanowienia świadczeń na czas, ściśle ograniczony co do ilości lat lub ich części — przez tę ilość lat lub ich części, najwyższą jednak przez 17;
- c) przy ustanowieniu świadczeń na czas życia jednej osoby w wieku do lat 50 włącznie — przez 10, w wieku ponad lat 50 — przez 5;
- d) w razie uzależnienia terminu trwania świadczeń od czasu życia dwu lub więcej osób — przez mnożnik (punkt c) odpowiedni do wieku osoby najstarszej lub najmłodszej, stosownie do tego, czy świadczenia mają trwać do śmierci osoby, która umrze pierwsza, czy do śmierci osoby, która umrze ostatnia;
- e) w razie ustanowienia świadczeń na czas, nieokreślony w sposób wyżej podany, — przez 5.

W razie ustanowienia świadczeń na czas nieokreślony (punkt e), z oznaczeniem jednak pewnego terminu, do którego zobowiązanie trwać będzie niewątpliwie, podstawę wymiaru opłaty za czas ściśle

określony ustala się w sposób, przewidziany w punkcie b), a za czas dalszy — w sposób, przewidziany w punkcie e); łączna podstawa wymiaru nie może jednak być wyższa, niż suma świadczeń za lat 17.

Przepisy artykułu niniejszego stosuje się również do służebności, do użytkowania, prawa używania lub mieszkania, ciężarów rzeczowych oraz do długu rentowego (§§ 1199 — 1203 kodeksu cywilnego niemieckiego).

Roczną wartość użytkowania bierze się w sumie, wynoszącej 6% wartości rzeczy, poddanej użytkowaniu, chyba że wartość wyższa lub niższa jest niewątpliwa.

Art. 11.

W przypadkach, wymienionych w ustępie drugim art. 9 — jeżeli zobowiązanie ma trwać dłużej, niż przez pięć lat — bierze się na żądanie podatnika za podstawę wymiaru sumę, obliczoną za pierwszy okres pięcioletni; po upływie tego okresu ustala się podstawę wymiaru na drugi okres pięcioletni i tak postępuje się w dalszym ciągu aż do wygaśnięcia zobowiązania.

Art. 12.

Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrami: Sprawiedliwości, Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Spraw Wewnętrznych władny jest wydawać normy o najniższym szacunku („szacunku prawnym”) rzeczy nieruchomości, który ma być wzięty za podstawę wymiaru, jeżeli jest wyższy od sum, ustalonych według postanowień art. 6 — 11.

Szacunek prawny może być oparty na podatkach: gruntowym i budynkowym, na ostatniej cenie sprzedaży, ostatniemu oszacowaniu, dokonaniem przez instytucję kredytową celem udzielenia długoterminowej pożyczki hipotecznej oraz na ostatnio ustalonej sumie ubezpieczenia od ognia, lub na ostatniemu oszacowaniu, dokonaniem celem ustalenia sumy ubezpieczenia. Mnożnik, przez który ma być pomnożona kwota podatku gruntowego, względnie budynkowego, ma być ustalony na każdy rok kalendarzowy. W razie oparcia szacunku prawnego na cenie sprzedaży, na oszacowaniu, dokonaniem przez instytucję kredytową, na sumie ubezpieczenia lub na oszacowaniu, dokonaniem celem ustalenia sumy ubezpieczenia, należy na każdy rok kalendarzowy ustalać — oddzielnie dla poszczególnych grup przedmiotów majątkowych i poszczególnych okręgów gospodarczych — o jaką kwotę mają być podwyższone lub obniżone powyższe szacunki, pochodzące z poszczególnych lat poprzednich — ze względu na stwierdzone zmiany wartości.

Jeżeli przedmiotem przeniesienia własności jest nieruchomość, stanowiąca gospodarstwo rolne, wraz z przynależnościami, to szacunek prawny nieruchomości ma być wzięty w kwocie, równającej się dziewięciu dziesiątym częściom podanych przez podatnika wartości: rzeczy nieruchomej i przynależności razem wziętych (art. 6, ustęp drugi i art. 13, ustęp pierwszy). Jeżeli jednak wartość takiej nieruchomości ustalono na podstawie prawnego szacunku, przewidzianego w ustępie pierwszym i drugim niniejszego artykułu, to szacunek prawny przynależności ma być wzięty w kwocie, równającej się jednej dziewiątej

części wartości nieruchomości. Jeżeli co do nieruchomości, stanowiącej gospodarstwo rolne, sporządzono dwa pisma, z których jedno dotyczy przeniesienia własności tej nieruchomości bez przynależności, drugie zaś przeniesienia własności przynależności na tę samą osobę, a okres, który upłynął między sporządzeniem pisma pierwszego a sporządzeniem pisma drugiego, nie przekracza jednego roku, to stosuje się postanowienia dwóch zdań poprzednich, jakgdyby przeniesienie nieruchomości wraz z przynależnościami zostało stwierdzone jednym pismem; nie stanowi różnicy, które z wymienionych dwóch pism sporządzono wcześniej.

Przepisy niniejszej ustawy o rzeczach nieruchomościach (nieruchomościach) stosuje się jedynie do:

- 1) gruntu oraz przedmiotów, z nim związanych (budynków, roślin od gruntu nieoddzielonych i t. p.);
- 2) prawa wieczystej dzierżawy;
- 3) prawa zabudowy;
- 4) prawa żądania, aby rzecz nieruchoma (punkty 1, 2, 3, 5) została oddana na własność;
- 5) prawa do majątku spadkowego — o tyle, o ile składa się z rzeczy nieruchomości.

Art. 13.

Jeżeli pismo, podlegające opłacie, dotyczy dwu lub więcej przedmiotów, które według przepisów części drugiej ustawy niniejszej podlegają różnym pod względem stopy opłatom stemplowym, to podatnik jest obowiązany podać wartość każdego przedmiotu oddzielnie: bądź w treści pisma, bądź przy przedstawieniu go organowi, powołanemu do wymierzenia opłaty, bądź w podaniu o zwrot nadpłaty (art. 45), lub w odwołaniu (art. 46).

Gdy tego nie uczyniono i podano tylko wartość w sumie ogólnej, to tę sumę bierze się jako podstawę wymiaru i stosuje się do niej stopę, przypadającą od tego przedmiotu, który podlega opłacie najwyższej.

Art. 14.

Nie pobiera się opłaty stemplowej, wynoszącej mniej niż 10 groszy.

Groszową końcówkę opłaty, obliczonej według właściwej stopy, przewidzianej w części drugiej ustawy niniejszej, jeżeli przewyższa 10 groszy, a jest niepodzielna przez 10, zaokrągla się wzwyż do kwoty w ten sposób podzielnej.

Rozdział trzeci.

Osoby, obowiązane do uiszczenia opłaty.

Art. 15.

O ile w części drugiej ustawy niniejszej nie postanowiono, na kim ciąży obowiązek uiszczenia opłaty stemplowej, są wobec Skarbu Państwa solidarnie obowiązani:

- 1) co do pism, stwierdzających umowę:
 - a) osoby, będące stronami w umowie,
 - b) osoba, która zawarła umowę, prowadząc interes cudzy bez zlecenia (negotiorum gestor),
 - c) każdy posiadacz pisma (art. 3), albo urzędowo uwierzytelnionego odpisu lub tłuma-

czenia, jeżeli jest prawonabywcą osoby, która zawarła umowę;

2) co do orzeczeń — wszystkie osoby, które na mocy orzeczenia nabywają prawo.

Art. 16.

Wolne są od obowiązku uiszczenia procentowej opłaty stemplowej od pisma, stwierdzającego umowę, obustronnie obowiązującą: fundacje, zakłady i zrzeszenia, prawnie istniejące i posiadające siedzibę w Polsce, których zadanie stanowi wyłącznie wykonywanie kultu religijnego albo działalność naukowa, oświatowa, dobroczynna lub mająca na celu prowadzenie szpitali (art. 3 lit. „a” rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o zakładach leczniczych Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 382) lub nieobliczonych na zysk przychodni (art. 1 lit. „b” oraz art. 63 powołanego rozporządzenia).

Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Zagranicznych może przyznać powyższe uwolnienie również fundacjom, zakładom i zrzeszeniom tego rodzaju, mającym siedzibę zagranicą.

Kontrahent, zawierający umowę z osobą wolną od obowiązku uiszczenia opłaty, ma uiścić połowę opłaty, jeżeli sam nie jest zwolniony od obowiązku uiszczenia.

Rozdział czwarty.

Uiszczenie opłaty stemplowej.

A. Postanowienia ogólne.

Art. 17.

Uiszczenie opłaty stemplowej następuje bądź według obliczenia podatnika — bez wymiaru urzędowego — bądź na zasadzie wymiaru, dokonanego przez właściwy organ urzędowy. Organami urzędowymi, właściwymi do wymierzania opłat stemplowych, są: notariusze (art. 27), organa sądowe (art. 30), urzędy skarbowe (art. 23, 24, 33, 60, 102, 110, 124) i inne urzędy państwowe (art. 32, 61, 71, 109).

Opłatę stemplową uiszcza się bądź przez użycie papieru stemplowego lub znaczków stemplowych bądź przez wpłacenie gotówką do kasy urzędu skarbowego lub do rąk innego organu, uprawnionego do poboru (specjalnego poborcy).

Wybór sposobu uiszczenia opłaty należy do podatnika, o ile przepisy art. 18, 22 oraz 25 — 33, jako też właściwych rozdziałów części drugiej ustawy niniejszej nie wskazują, jaki z powyższych sposobów uiszczenia ma być zastosowany w przypadku poszczególnym.

Art. 18.

Minister Skarbu określa rodzaje papieru stemplowego i znaczków stemplowych, sposób ich wyrobu, sprzedaży, użycia i urzędowego kasowania; określa również najwyższą kwotę opłaty, która może być uiszczona przez użycie papieru stemplowego lub znaczków stemplowych, tudzież najniższą kwotę, do której użycie papieru stemplowego lub znaczków stemplowych jest obowiązujące.

Art. 19.

O ile w części drugiej ustawy niniejszej, ani też w art. 25, 28, 30, 32 i 33 nie wskazano, w jakim terminie należy uiścić opłatę stemplową, obowiązują postanowienia ogólne, zawarte w art. 20 — 22.

Art. 20.

Opłatę od pisma, sporządzonego w Polsce, należy uiścić w ciągu trzech tygodni od dnia, w którym pismo sporządzono.

Posiadacz takiego pisma, albo urzędownie uwierzytelnionego odpisu lub tłumaczenia, będący prawonabywcą osoby, która zawarła umowę (art. 15 punkt 1 lit. c), ma uiścić opłatę, przez poprzednich posiadaczy nieuiszczoną, w ciągu trzech tygodni od dnia otrzymania pisma (odpisu, tłumaczenia).

Jeżeli jednak przed upływem terminu, przewidzianego w ustępie pierwszym lub drugim, ma być wykonana umowa, którą stwierdza pismo, lub jeżeli przed tym terminem pismo zostaje złożone sądowi lub innemu urzędowi publicznemu celem dokonania jakiejkolwiek czynności urzędowej, to opłatę należy uiścić przed rozpoczęciem wykonania umowy lub przed złożeniem pisma. Wyjątek co do sądowego uwierzytelnienia podpisu lub znaku ręcznego jest przewidziany w art. 31 (zdanie drugie ustępu przedostatniego).

W razie złożenia pisma notariuszowi stosuje się art. 28.

Art. 21.

Opłatę od pisma, sporządzonego zagranicą (art. 5), należy uiścić w ciągu trzech tygodni od dnia, w którym osoba, obowiązana do uiszczenia opłaty (art. 15), albo jej ustawowy zastępca lub pełnomocnik, pismo lub urzędownie uwierzytelniony odpis bądź z zagranicy do Polski wprowadzili, bądź w Polsce otrzymali. Opłatę od pisma, którego niewierzytelniony odpis został przez te osoby złożony sądowi lub innemu urzędowi publicznemu, należy uiścić przed złożeniem odpisu. Przepisy powyższe, o ile dotyczą odpisów, stosuje się również do tłumaczeń.

W razie wprowadzenia do Polski pisma, sporządzonego zagranicą, które podlega opłacie dopiero na skutek wykonywania zobowiązania w Polsce (albo urzędownie uwierzytelnionego odpisu lub tłumaczenia), należy uiścić opłatę zanim rozpoczęło się wykonywanie zobowiązania.

Ustawowy zastępca lub pełnomocnik w razie nieuiszczenia w przepisany termin opłaty od pisma, sporządzonego zagranicą, winien w ciągu tygodnia po upływie terminu złożyć urzędowi skarbowemu odpis pisma, podlegającego opłacie, podając adresy osób, obowiązanych do jej uiszczenia (art. 15).

Ustępy drugi i następne art. 20 stosuje się odpowiednio do pism, sporządzonych zagranicą.

Art. 22.

W przypadkach, przewidzianych w art. 9 i 11, terminy, w których mają być uiszczone poszczególne raty opłaty stemplowej, oznacza urząd skarbowy. W tym celu osoby, obowiązane do uiszczenia opłaty stemplowej, winny zgłosić urzędowi skarbowemu pi-

smo, podlegające opłacie, a mianowicie złożyć mu pierwopis albo odpis (poświadczony lub niepoświadczony) w terminie, przewidzianym w art. 20, względnie 21.

Na żądanie podatnika w razie złożenia bądź pierwopisu i odpisu, bądź dwóch odpisów, urząd skarbowy zaświadcza zgłoszenie na pierwopisie lub na jednym z odpisów.

W razie sporządzenia pisma przed notariuszem lub sądem odpis przesyła notariusz lub sąd (art. 28, względnie 31). Jeżeli zaś jedną ze stron umawiających się jest urząd państwowy, to stosuje się art. 32.

Poszczególne raty (ustęp pierwszy niniejszego artykułu) należy uiszczać gotówką bez wymiaru urzędowego (art. 24 pkt. a).

B. Uiszczenie opłaty z inicjatywy podatnika.

Art. 23.

Celem uiszczenia opłaty zapomocą znaczków stemplowych lub papieru stemplowego winien podać — o ile w części drugiej ustawy niniejszej nie postanowiono inaczej —

- a) bądź skasować znaczki stemplowe przez przepisanie ich początkowymi lub końcowymi wyrazami pisma lub stwierdzającymi zawarcie umowy podpisami stron, względnie użyć papieru stemplowego;
- b) bądź przedstawić pismo w oryginale lub w odpisie urzędowi skarbowemu celem urzędowego skasowania.

Art. 24.

Celem uiszczenia opłaty gotówką podatek:

- a) może wnieść do kasy urzędu skarbowego sumę, którą sam obliczył i kwit kasowy załączyć do pisma, podlegającego opłacie;
- b) może również przedstawić pismo, podlegające opłacie, w oryginale lub odpisie urzędowi skarbowemu, a ten określa sumę opłaty i wydaje polecenie jej przyjęcia przez kasę urzędu skarbowego.

Art. 25.

Przypadki, w których uiszczenie opłaty bez względu na jej sumę ma być dokonane gotówką, bez wymiaru urzędowego, są przewidziane w art. 71, 80, 89, 92, 94, 100, 103 i 114.

Osoby, obowiązane do uiszczenia opłat w sposób powyższy, winny przed rozpoczęciem działalności, obejmującej sporządzanie pism, względnie czynności prawnych, które podlegają opłatom, unormowanym w powołanych artykułach, zawiadomić o tem urząd skarbowy.

Poza temi przypadkami władza skarbową może zezwolić poszczególnym osobom na uiszczenie opłat stemplowych gotówką; zezwolenie to jednak może w każdym czasie odwołać, a podatek może w każdym czasie zrzec się udzielonego mu prawa.

Rozporządzenie postanowi, czy i w jakiej formie ma podatek prowadzić rejestr opłat stemplowych, w jakich terminach ma nastąpić wpisanie opłat do rejestru i wniesienie ich do kasy urzędu skarbowego, oraz ustali formę poświadczeń na pismach, od

których opłata została uiszczona w sposób, przewidziany w niniejszym artykule.

Art. 26.

Minister Skarbu może zarządzić, że pewne rodzaje pism, podlegających opłacie stemplowej, winny być wydawane z ksiąg grzbietowych z pozostawieniem talonu lub kopji, oraz określić sposób uiszczania opłat stemplowych od pism, tak sporządzonych.

C. Współdział notariuszów.

Art. 27.

Notariusz jest obowiązany wymierzyć opłatę stemplową:

1) od sporządzonych przed nim aktów notarialnych, z wyjątkiem uchwał o powiększeniu kapitału zakładowego spółek akcyjnych i komandytowo-akcyjnych (art. 102);

2) od przedstawionych mu celem dokonania czynności urzędowej pism oryginalnych, ich wtóropisów, odpisów lub tłumaczeń (art. 3);

3) od sprzedaży drogą licytacji, przed nim odbytej.

Notariusz wymierza opłatę o tyle, o ile nie została już poprzednio uiszczona w należnej kwocie, względnie nie podlega odroczeniu na mocy art. 9 lub 11. Notariusz nie bada jednak prawidłowości uiszczenia, gdy ono opiera się na wymiarze urzędowym (art. 17), lub gdy przedstawiono zaświadczenie urzędu skarbowego o uiszczeniu należnej opłaty.

Art. 28.

Opłatę stemplową, wymierzoną przez notariusza, należy uiścić do jego rąk gotówką, o ile nie została odroczone na mocy art. 177.

W przypadkach, przewidzianych w punktach 1 i 2 art. 27, notariusz uzależnia dokonanie czynności urzędowej od uiszczenia opłaty.

Prócz tego w przypadku, przewidzianym w punkcie 2 art. 27 — jeżeli już upłynął termin uiszczenia opłaty lub gdy opłatę uiszczono nieprawidłowo — ma notariusz wymierzyć podwyżkę stemplową (art. 42) i przed dokonaniem czynności urzędowej wezwać strony, by podwyżkę do jego rąk uiściły. Jeżeli strony tego nie uczynią, to notariusz na żądanie stron dokona czynności urzędowej, ale zawiadomi urząd skarbowy o nieuiszczeniu wymierzonej podwyżki.

Co do terminu uiszczenia opłaty od sprzedaży drogą licytacji (art. 27 punkt 3) oraz skutków nieuiszczenia opłaty stosuje się postanowienia ustawy niniejszej, dotyczące opłaty od sądowej sprzedaży drogą licytacji (art. 59 i 71).

W przypadkach, przewidzianych w art. 9, 11 i 177, notariusz przesyła urzędowi skarbowemu w terminie, który oznaczy rozporządzenie, uwierzytelniony odpis i zaświadcza to na pierwopisie.

Notariusz zaświadcza na akcie, względnie na dokumencie, przedstawionym mu celem dokonania czynności urzędowej, uiszczenie opłaty wraz z ewentualną podwyżką, ich sumę i sposób obliczenia lub powód niepobrania opłaty.

Opłaty stemplowe, wpłacone do rąk notariusza, wnosi notariusz do kasy państwowej w terminie i w trybie, które oznaczy rozporządzenie.

Rozporządzenie ustali również wzór ksiąg poborowych, które mają być prowadzone przez notariuszów, jako też rodzaj i treść sprawozdań okresowych z czynności notariuszów w zakresie opłat stemplowych.

Art. 29 (uchylony).

D. Współdział sądów i komorników.

Art. 30.

Sekretariat sądowy wymierza opłaty stemplowe:

- 1) od postanowień sądu o przybiciu na rzecz licytanta lub nadlicytanta; na obszarze jednak, na którym obowiązuje kodeks cywilny austriacki, sekretariat sądowy nie wymierza opłaty od licytacji celem zniesienia wspólności, przewidzianej w punkcie 2 art. 131;
- 2) od orzeczeń sądowych, wydawanych w toku postępowania egzekucyjnego, na mocy których przedmioty majątkowe, będące własnością dłużnika, przechodzą na własność wierzyciela;

ponadto na obszarze, na którym obowiązuje kodeks cywilny niemiecki:

- 3) od przewłaszczenia (powzdania) i innych oświadczeń zgody;
- 4) od wniosków o wpis w księdze wieczystej lub w rejestrze okrętowym (art. 66, ustęp ostatni i art. 87).

Sekretariat sądowy wymierza opłaty, wymienione w punktach 1 i 2, zapomocą nakazu płatniczego, który doręcza podatnikowi.

Sporządzenie pism, wymienionych w punktach 3 i 4, jest uzależnione od uprzedniego uiszczenia opłaty stemplowej, wymierzonej przez sekretariat sądowy — o ile opłata nie została odroczone na mocy art. 177.

Od pisma, stwierdzającego sprzedaż, dokonaną przez komornika, lub przyznanie wierzycielowi na własność ruchomości, z których egzekucja jest prowadzona, wymierza opłatę komornik.

Art. 31.

Opłatę, wymierzoną przez sekretariat sądowy, należy wnieść do kasy sądowej.

Sekretariat zaświadcza uiszczenie opłaty na właściwym akcie sądowym.

Opłaty od pism, stwierdzających czynności, dokonane przez komornika (art. 30, ustęp ostatni), pobiera komornik i wnosi do kasy urzędu skarbowego; drogą rozporządzenia może być zarządzone uiszczenie opłat takich zapomocą znaczków stemplowych.

Odwolanie (art. 46) nie odracza terminu płatności.

O ile wymiar opłaty od pism, sporządzonych w sądzie, nie jest poruczony sekretariatowi sądowemu, względnie komornikowi, sekretariat przesyła od-

powiedni wyciąg z pisma urzędowi skarbowemu (art. 33) i czyni o tem zaświadczenie na właściwym akcie sądowym.

Jeśli sądowi przedstawiono celem uwierzytelnienia podpisu lub znaku ręcznego pismo, podlegające opłacie stemplowej, to sąd dokona uwierzytelnienia tylko w razie dostarczenia dowodu uiszczenia opłaty lub odroczenia płatności (art. 22 i 177).

Drogą rozporządzenia zostanie określony sposób przymusowego ściągnięcia opłaty stemplowej, wymierzonej zapomocą nakazu płatniczego (art. 30 ustęp drugi), a nieuiszczonej w przepisany terminie, oraz zostaną wydane szczegółowe przepisy o dowodzie uiszczenia lub odroczenia w przypadku uwierzytelnienia podpisu lub znaku ręcznego (ustęp poprzedni).

E. Współdział innych urzędów państwowych.

Art. 32.

Od pisma, stwierdzającego umowę, zawartą przez urząd państwowy bez udziału notariusza lub sądu, wymierza opłatę tenże urząd.

Opłata winna być uiszczona przy podpisaniu umowy; bądź przez użycie papieru stemplowego lub znaczków stemplowych, bądź przez wpłacenie gotówką (art. 18); w razie uiszczenia gotówką urząd zatrzymuje kwit kasowy i stwierdza uiszczenie na egzemplarzu umowy, wydanym współkontrahentowi. W przypadkach, przewidzianych w art. 9 i 11, urząd ustala wysokość rat opłaty i czuwa nad ich uiszczeniem. Kwoty, nieuiszczone w terminie wyznaczonym przez urząd, ulegają przymusowemu ściągnięciu według przepisów o egzekucji podatków bezpośrednich przez organa urzędowe, w przepisach tych wymienione.

Jeżeli urząd, który zawarł umowę, jest obowiązany na jej podstawie do wypłacenia kontrahentowi sum pieniężnych, to uzależnia wypłatę od uprzedniego uiszczenia odpowiedniej części opłaty stemplowej lub potrąca ratę opłaty od należności kontrahenta.

F. Wymierzenie opłaty przez urząd skarbowy.

Art. 33.

Urząd skarbowy wymierza opłatę stemplową:

1) w przypadku przedstawienia mu pisma celem urzędowego skasowania znaczków stemplowych (art. 23, punkt b) lub celem uiszczenia opłaty gotówką (art. 24, punkt b);

2) w przypadku otrzymania od sekretariatu sądowego wyciągu z pisma, sporządzonego w sądzie (art. 31);

3) w przypadku ustalenia drogą nadzoru (art. 35 i 38), że opłaty nie uiszczono mimo upływu terminu płatności lub uiszczono mniej, niż się należy.

Podwyższenie kwoty, wymierzonej w przypadkach, przewidzianych w punktach 1), 2) i 3) (wymiar dodatkowy), może nastąpić tylko na skutek późniejszego ujawnienia nowych okoliczności faktycznych lub błędu rachunkowego. W przypadkach, przewidzianych w punktach 2 i 3, urząd skarbowy zawiadamia podatnika o wymiarze przez nakaz płatniczy; opłatę należy uiszczyć w ciągu trzech tygodni od dorę-

czenia nakazu płatniczego. Kwoty, nieuiszczone w tym terminie, będą ściągnięte przymusowo według przepisów o egzekucji podatków bezpośrednich. Odwołanie (art. 46) nie odracza terminu płatności.

Rozdział piąty.

Przedawnienie.

Art. 34.

Prawo Państwa do żądania opłaty stempłowej przedawnia się z upływem lat pięciu. Termin pięcioletni biegnie od dnia, w którym opłata winna być uiszczona. Przedawnienie nie biegnie w czasie wykonywania umowy.

Bieg przedawnienia przerywa się przez wszelkie czynności urzędowe, odnoszące się do wymiaru lub uiszczenia opłaty, o ile podatnik został o tych czynnościach urzędowo zawiadomiony. Od dnia zawiadomienia liczy się nowy okres pięcioletni.

Rozdział szósty.

Przepisy o nadzorze.

Art. 35.

Jeżeli sąd lub inny urząd państwowy spostrzeże, że od pisma, przedstawionego mu celem dokonania czynności urzędowej, nie uiszczono należnej opłaty, albo że ją uiszczono w niedostatecznej kwocie, lub po upływie przepisanego terminu, lub w sposób nieprawidłowy, to zawiadamia o tem urząd skarbowy.

Przepis powyższy stosuje się również do wtóropisu, odpisu lub tłumaczenia (art. 3), jeżeli nie dostarczono dowodu prawidłowego uiszczenia opłaty.

Artykułu niniejszego nie stosuje się do notariuszów (art. 27 zdanie ostatnie, oraz art. 28, ustępy: drugi i trzeci).

Art. 36.

Jeżeli urzędowi skarbowemu przedstawiono pismo celem wymierzenia opłaty stempłowej (art. 33, punkt 1) i zachodzi różnica zdań między urzędem a stroną co do wysokości opłaty, to urząd obowiązany jest przyjąć narazie kwotę, przez stronę obliczoną, a na przedstawionem piśmie wymienić wysokość należnej opłaty. Jeżeli termin uiszczenia już upłynął, względnie w razie nieuiszczenia żądanej przez urząd dopłaty przed upływem terminu, urząd wymierza nadto podwyżkę stempłową (art. 42).

Art. 37.

Przy urzędowym zaświadczeniu zgodności opisu lub tłumaczenia z pierwowpisem, jako też przy wydawaniu wypisu, względnie wtóropisu z akt notarialnych lub sądowych albo z innych akt urzędowych, organ, dokonywający zaświadczenia lub wydający wypis (wtóropis), ma zaświadczyć również, że opłata stempłowa została uiszczona, oraz w jakiej wysokości i w jaki sposób, lub że jej nie uiszczono, względnie że opłata została odroczone (art. 22 i 177).

Art. 38.

Władze skarbowe celem wykonania nadzoru nad zachowaniem przepisów o opłatach stempłowych mają prawo i obowiązek badać:

1) te akta i księgi sądów, notariuszów oraz innych urzędów państwowych, jako też związków samorządnych, które wymieni rozporządzenie;

2) pisma i księgi, znajdujące się u osób, obowiązanych do płacenia państwowego podatku przemysłowego lub ustawowo zwolnionych od tego podatku, a dotyczące się ich przedsiębiorstwa; przepisu tego nie stosuje się do osób, wymienionych w art. 9 ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr. 79, poz. 550), z wyjątkiem notariuszów (punkt 1).

Akta i księgi sądów, notariuszów oraz innych urzędów państwowych, jak również Banku Polskiego bada izba skarbową.

Władze skarbowe mają prawo zabierania tych pism, znalezionych przy wykonywaniu nadzoru, co do których zachodzi uzasadnione podejrzenie użycia nieprawdziwych znaków stempłowych (art. 39), celem użycia tych pism jako dowodów rzeczowych. Przepis ten nie dotyczy pism, przechowywanych u notariusza, w archiwum notarialnem lub w zbiorze dokumentów księgi wieczystej.

Szczegółowe przepisy o wykonywaniu nadzoru poda rozporządzenie.

Osoby, obowiązane do uiszczenia opłaty, są na żądanie władzy skarbowej obowiązane wyjaśnić okoliczności, których znajomość jest niezbędna do wymierzenia opłaty.

Rozdział siódmy.

Naruszenia przepisów o opłatach stempłowych.

Art. 39.

Winy sprzedawania papieru stempłowego lub znaczków stempłowych po cenie wyższej niż oznaczona przez władze skarbowe, ulega karze pieniężnej w wysokości do 100 zł. Karę wymierza urząd skarbowy.

Osoba, która z niedbalstwa:

- sporządza pismo, podlegające opłacie stempłowej, na papierze stempłowym, podrobionym bądź całkowicie, bądź przez przerobienie sumy na wyższą, albo na papierze, który już był użyty do uiszczenia opłaty stempłowej, po wywabieniu poprzedniego tekstu;
- używa znaczka stempłowego podrobionego, przerobionego albo już skasowanego, celem uiszczenia opłaty od innego pisma;
- ofiarowuje na sprzedaż papier stempłowy lub znaczki stempłowe podrobione, przerobione albo już poprzednio użyte celem uiszczenia opłaty stempłowej — ulega karze pieniężnej w wysokości od 5 do 10-krotnej kwoty nieuiszczonej (punkty a, b), względnie sumy znaków stempłowych, na sprzedaż ofiarowanych (punkt c). Karę wymierza urząd skarbowy.

Winny świadomego spełnienia czynów, wymienionych w ustępie drugim — o ile czyn taki nie stanowi przestępstwa surowiej karanego — ulega karze pieniężnej w wysokości wyżej określonej, a nadto karze aresztu do sześciu miesięcy. Orzecznictwo należy do sądów okręgowych.

Art. 40.

Osoba, obowiązana do uiszczenia opłaty stemplowej, albo jej ustawowy zastępca lub pełnomocnik, jeżeli — bądź w piśmie, podlegającym opłacie stemplowej, bądź przy udzielaniu wyjaśnień (art. 38, ustęp ostatni) — poda świadomie stan faktyczny, niezgodny z rzeczywistością i przez to spowoduje niepobranie opłaty lub za niski jej wymiar, ulega karze pieniężnej w wysokości do piętnastokrotnej kwoty nieuiszczonej. Orzecznictwo należy do sądów okręgowych.

Art. 41.

Kara pieniężna, wymierzona przez sąd (art. 39, ustęp ostatni oraz art. 40), ulega zamianie na karę pozbawienia wolności według ogólnych przepisów, jednak nie wyżej sześciu miesięcy.

Zastosowanie punktów a), b), art. 39, względnie ustępu ostatniego tegoż artykułu, oraz art. 40 nie uchyla obowiązku uiszczenia opłaty stemplowej, względnie części niedopłaconej.

Art. 42.

Osoba, obowiązana do uiszczenia opłaty stemplowej, jeżeli poza przypadkami, przewidzianymi w art. 39 i 40, nie uiściła opłaty w należnej sumie, we właściwym terminie i w prawidłowy sposób, ma zapłacić podwyżkę stemplową w wysokości 5-krotnej kwoty nieuiszczonej, albo uiszczonej po upływie właściwego terminu lub w sposób nieprawidłowy.

W przypadkach, przewidzianych w artykułach 71, 74, 80, 90, 125, 129 i 138, podwyżkę stemplową oblicza się w wysokości 25-krotnej.

Izba skarbowa na skutek odwołania (art. 46) obniży podwyżkę lub zarządzi wymierzenie podwyżki w kwocie zmniejszonej, jeżeli nieuiszczenie opłaty stemplowej albo uiszczenie niedostateczne lub po upływie właściwego terminu lub w sposób nieprawidłowy widocznie nie zostało spowodowane zamiarem uchylecia się od uiszczenia opłaty. Minister Skarbu może co do ściśle określonych przypadków przekazać to uprawnienie urzędowi skarbowym.

Jeżeli dwie lub więcej osób dopuściły się co do jednej i tej samej opłaty naruszenia ustawy, przewidzianego w niniejszym artykule, to wymierza się jedną podwyżkę stemplową, do której uiszczenia osoby te obowiązane są solidarnie.

Przepisy art. 34 o przedawnieniu mają zastosowanie również do podwyżek stemplowych.

Podwyżka stemplowa nie może być wymierzona w razie nieuiszczenia w przepisany termin opłaty stemplowej, wymierzonej zapomocą nakazu płatniczego (art. 30, ustęp drugi; art. 33, ustęp ostatni; art. 61), jak również w razie niedotrzymania terminu, wyznaczonego w przypadku poszczególnym przy odroczeniu płatności na mocy art. 177. Nie może też być wymierzona w razie uiszczenia opłaty w przepisany termin i w kwocie, ustalonej przez właściwy organ urzędowy (art. 17), jeżeliby się okazało, że należy się więcej.

Podwyżkę stemplową wymierza urząd skarbowy (art. 33, punkty 1, 3; art. 36), względnie notariusz (art. 28, ustęp trzeci).

Przymusowe ściągnięcie podwyżki stemplowej może nastąpić dopiero po uprawomocnieniu się wymiaru podwyżki w administracyjnym toku instancyj.

Zastosowanie artykułu niniejszego w przypadkach, w których opłaty nie uiszczone wcale lub uiszczone ją tylko w części, nie uchyla obowiązku uiszczenia opłaty, względnie części niedopłaconej.

Art. 43.

Winny innego rodzaju naruszeń ustawy lub przepisów wykonawczych, wydanych na jej podstawie i w jej granicach, ulegają karze pieniężnej w wysokości od 5 do 300 zł, którą wymierza urząd skarbowy. Kara ta może być powtarzana.

Przepisy art. 34 o przedawnieniu mają zastosowanie również do kary, przewidzianej w artykule niniejszym.

Przymusowe ściągnięcie kary może nastąpić dopiero po uprawomocnieniu się orzeczenia o wymierzeniu kary.

Artykuł niniejszy nie tyczy się organów urzędowych, powołanych do wymierzania opłat stemplowych (art. 17). Organa te w razie niespełnienia obowiązku, nałożonego na nie przez ustawę niniejszą lub przepisy wykonawcze, podlegają odpowiedzialności według przepisów ogólnych.

Art. 44.

Za przyczynienie się do wykrycia naruszeń ustawy o opłatach stemplowych Minister Skarbu może ustanowić nagrody, oznaczyć ich wysokość i warunki przyznawania nagród.

Rozdział ósmy.

Środki odwoławcze.

Art. 45.

Kwoty, uiszczone tytułem opłaty stemplowej nienależnie, a bez wymiaru urzędowego, zostaną zwrócone na wniosek, złożony urzędowi skarbowemu; wniosek ten winien być przedstawiony w ciągu roku od dnia zapłacenia.

Przepisy o wymianie znaczków stemplowych i papieru stemplowego, uszkodzonych lub nieodpowiednio użytych, wydane będą rozporządzeniem.

Art. 46.

W przypadkach wymierzenia opłaty stemplowej lub podwyżki stemplowej przez właściwy organ urzędowy (art. 17, ustęp pierwszy; art. 42, ustęp pierwszy) można wnieść odwołanie w ciągu miesiąca od dnia dokonania wymiaru; w razie zawiadomienia o wymiarze drogą nakazu płatniczego (art. 30, ustęp drugi; art. 33, ustęp ostatni; art. 61) termin liczy się od dnia doręczenia nakazu.

Również można wnieść w ciągu miesiąca odwołanie od każdej innej decyzji, wydanej w zakresie ustawy niniejszej przez władzę skarbową w instancji pierwszej; termin miesięczny liczy się od dnia doręczenia decyzji.

Prawo odwołania się służy każdej osobie, która jest obowiązana do uiszczenia opłaty stemplowej (art. 15); związek rewizyjny (art. 68 i 70 ustawy z dnia

29 października 1920 r. Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 55, poz. 495) może wnieść odwołanie w imieniu spółdzielni, należącej do związku rewizyjnego.

Art. 47.

Odwołanie należy złożyć temu organowi, który wymierzył opłatę lub podwyżkę albo wydał decyzję; organ ten przedstawia odwołanie wraz ze swoją opinią właściwej władzy skarbowej. Odwołujący się ma do odwołania załączyć pismo, podlegające opłacie, lub jego odpis uwierzytelniony, jeżeli owo pismo lub odpis uwierzytelniony nie znajduje się już w urzędzie skarbowym lub w izbie skarbowej.

Odwołanie rozstrzyga izba skarbowa. Jeżeli jednak decyzję wydała izba skarbowa w pierwszej instancji, rozstrzyga Minister Skarbu.

Gdy decyzję zaskarżoną wydała władza skarbowa, to może załatwić odwołanie we własnym zakresie działania, jeżeli uzna, że odwołanie jest całkowicie uzasadnione.

Instancja odwoławcza nie rozpoznaje odwołań, wniesionych po upływie przepisanej terminu (art. 46). W przypadkach jednak, zasługujących na uwzględnienie, Minister Skarbu może, mimo uchybienia terminu, zezwolić na rozpoznanie odwołania; może przekazać to uprawnienie izbom skarbowym.

Od decyzji, wydanej na skutek odwołania, nie ma dalszego środka odwoławczego w administracyjnym toku instancyj.

Art. 48 (uchylony).

Art. 49.

Izba skarbowa na wniosek podatnika zarządzi zwrot opłaty stemplowej lub uchyli wymiar opłaty, jeżeli czynność prawna stwierdzona pismem, od którego opłatę uiszczono lub wymierzono, była od początku nieważna lub na skutek zdarzenia późniejszego ma być uważana za nieważną od początku, jak również gdy stało się pewnem, że nie ziszcza się warunek zawieszający, od którego uzależniono czynność prawną. Przepis powyższy stosuje się również do opłaty stemplowej od orzeczenia, uchylonego lub zmienionego późniejszym prawomocnem orzeczeniem.

Izba skarbowa może orzec według swego uznania, że opłata stemplowa nie należy się lub ma być pobrana tylko w części, w przypadkach następujących:

- a) jeżeli czynność prawna została w całości lub częściowo odwołana bądź za wzajemną zgodą stron, bądź na żądanie jednej strony z mocy służącego jej prawa;
- b) gdy ziszczył się warunek rozwiązujący.

Wniosek o zwrot opłaty, względnie o uchylenie wymiaru, należy złożyć do izby skarbowej w ciągu pięciu lat od dnia, w którym opłatę urzędowo wymierzono (art. 46, ustęp pierwszy) lub uiszczono bez wymiaru urzędowego. Jeżeli wniosek opiera się na orzeczeniu sądowym, wydanym w postępowaniu, rozpoczętym przed upływem powyższego pięcioletniego terminu, to należy go złożyć w ciągu trzech miesięcy od chwili uprawomocnienia się orzeczenia sądowego.

Od decyzji izby skarbowej w sprawach, objętych artykułem niniejszym, służy odwołanie, do którego stosuje się postanowienia art. 46 i 47.

Rozdział dziewiąty. Doręczenia i czasokresy.

Art. 50.

Doręczenie nakazów płatniczych, jako też innych decyzji, wydanych przez władzę skarbową w zakresie ustawy niniejszej, następuje w sposób, przepisany w art. 151 — 156 i 158 ordynacji podatkowej.

Sekretariat sądowy doręcza pisma, dotyczące się opłat stemplowych, w sposób, przepisany ustawą postępowania cywilnego dla doręczenia pism sądowych.

Art. 51.

Koniec czasokresu, oznaczonego w ustawie niniejszej według tygodni, miesięcy lub lat, przypada w ostatnim tygodniu, względnie w ostatnim miesiącu czasokresu na ten dzień, który swą nazwą, względnie swą datą, odpowiada dacie rozpoczęcia czasokresu; jeżeli w ostatnim miesiącu takiego dnia nie ma, to koniec czasokresu przypada na ostatni dzień tego miesiąca.

Koniec czasokresu, przypadający na dzień wolny od zajęć urzędowych, przesuwa się na najbliższy dzień powszedni.

CZĘŚĆ DRUGA.

Postanowienia szczegółowe.

Rozdział dziesiąty.

Pisma, dotyczące się przejścia własności rzeczy nieruchomości.

Art. 52.

Opłacie stemplowej według rozdziału niniejszego podlegają:

- 1) pisma, stwierdzające umowę o nabycie nieruchomości (art. 12);
 - 2) pisma, stwierdzające sprzedaż nieruchomości drogą licytacji;
 - 3) orzeczenia sądowe, na mocy których w toku postępowania egzekucyjnego nieruchomości dłużnika przechodzi na własność wierzyciela lub nadlicytanta;
 - 4) wyroki, zastępujące umowę o przejście własności rzeczy nieruchomości, wymienione w art. 62 (§ 3) kodeksu zobowiązań z dnia 27 października 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 82, poz. 598), w art. XLV Przepisów, wprowadzających prawo o sądowym postępowaniu egzekucyjnym z dnia 27 października 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 93, poz. 804) i w art. LIV tychże Przepisów, o ile on wymienia art. XLV, oraz wyroki, uznające własność nieruchomości na podstawie zasiedzenia;
 - 5) wyroki sądów polubownych, skutkujące przejściem własności rzeczy nieruchomości;
 - 6) akty wywłaszczenia rzeczy nieruchomości ze względów publicznych oraz inne orzeczenia władz administracyjnych, przenoszące własność rzeczy nieruchomości, lub stanowiące tytuł prawny takiego przeniesienia;
 - 7) pisma, stwierdzające wykonanie prawa odkupu, odprzedaży lub pierwokupu nieruchomości.
- W razie stwierdzenia tego samego przejścia tytułu własności kilkoma pismami, wyżej wymienionymi, stosuje się art. 3.

Jeżeli osoba, która zawarła umowę o nabycie nieruchomości w imieniu własnym lub zaofiarowała za nieruchomość najwyższą cenę na licytacji, oświadczy następnie, iż działała na rzecz innej osoby, to pismo, zawierające takie oświadczenie, uważa się za stwierdzenie przelewu prawa, nabytego drogą umowy, względnie licytacji i podlega opłacie w myśl rozdziału niniejszego.

W razie zawarcia umowy, na mocy której jeden z kontrahentów zbywa swoje prawo żądania, aby nieruchomość, położona na obszarze obowiązywania kodeksu cywilnego austriackiego, została mu oddana na własność (art. 12, punkt 4), uważa się za pisemne stwierdzenie tej umowy również dokument, którym właściciel tabularny zezwala na wpis w księdze wieczystej celem przeniesienia własności na ostatniego nabywcę.

Pisma, wyżej wymienione, podlegają opłacie według rozdziału niniejszego również wówczas, gdy tyczą się niewydzielonej (idealnej) części rzeczy nieruchomości.

O ile pisma, wyżej wymienione, mają za przedmiot nieruchomość (art. 12) wraz z przynależnościami, to postanowienia rozdziału niniejszego tyczą się również przynależności — z tym wyjątkiem, że do przynależności zamiast stopy 4% (art. 58, ustęp pierwszy) stosuje się stopę 1% (art. 66).

Art. 53.

Nie podlegają opłacie według rozdziału niniejszego pisma, stwierdzające:

1) wniesienie do spółki nieruchomości, znajdującej się w Polsce, jako wkładu rzeczowego (art. 106);

2) dział majątku wspólnego (art. 131 i 132);

3) umowę przygotowawczą (art. 134), tyczącą się nieruchomości, jak również przelew prawa, wynikającego z takiej umowy albo z oferty (art. 66).

Art. 54.

Wolne są od opłaty stemplowej pisma:

1) stanowiące tytuł przejścia własności, który według przepisów o podatkach spadkowych i od darowizn bądź podlega jednemu z tych podatków, bądź jest od nich zwolniony;

2) tyczące się nabycia nieruchomości przez Skarb Państwa lub przez Państwowy Bank Rolny na zasadzie przepisów o reformie rolnej;

3) mające na celu regulację struktury gospodarstw rolnych, jako to: scalenie gruntów, likwidację serwitutów, zamianę gruntów, jeżeli podlegają zatwierdzeniu przez władze ziemskie;

4) tyczące się przejścia własności nieruchomości, mającego na celu regulację wód płynących lub ochronę od powodzi;

5) tyczące się nabycia przez gminę — drogą kupna, zamiany lub wywłaszczenia — nieruchomości, niezbędnych do wykonania planu regulacji ulic, zatwierdzonego przez właściwą władzę albo do budowy lub umieszczenia szkół lub domów ludowych, jak również tyczące się nabycia przez Państwo, związek komunalny lub inną osobę prawną nieruchomości na budowę lub umieszczenie szpitala (art. 3 lit. „a” rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r.; Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 382) albo nieobliczonej na zysk przy-

chodni (art. 1 lit. „b” oraz art. 63 powołanego rozporządzenia).

Art. 55.

Państwa obce są — z zastrzeżeniem wzajemności — wolne od obowiązku uiszczenia opłaty, przewidzianej w rozdziale niniejszym, w przypadku nabycia nieruchomości, znajdującej się w Polsce, dla celów urzędowania przedstawicielstwa dyplomatycznego lub konsularnego.

Kontrahent, zawierający z państwem obcym umowę, przewidzianą w artykule niniejszym, ma uiszczyć połowę opłaty, jeżeli sam nie jest zwolniony od obowiązku uiszczenia.

Art. 56.

Za podstawę wymiaru opłaty procentowej (art. 58, ustępy pierwszy do czwartego) bierze się wartość rzeczy nieruchomości (art. 6 — 10 oraz 12).

Przy zamianie nieruchomości na inną nieruchomość przyjmuje się za podstawę wymiaru:

- a) gdy zamieniane nieruchomości znajdują się w Polsce — wartość jednej z nich; jeżeli wartości nie są równe — kwotę wyższą;
- b) w razie zamiany nieruchomości, znajdującej się w Polsce, na nieruchomość zagraniczną — wartość rzeczy nieruchomości, znajdującej się w Polsce (art. 6 — 10 oraz 12).

Art. 57.

Jeżeli w przypadku nadlicytacji przybicie ostateczne zostało udzielone licytantowi, który uzyskał przybicie, to za świadczenie wzajemne (art. 7) uważa się kwotę, do której cenę pierwotną podwyższono (cena zwiększona).

Jeżeli szacunek prawny (art. 12) nie przewyższa ceny zwiększonej, to oprócz opłaty, obliczonej pierwotnie, należy uiszczyć opłatę dodatkową według kwoty, o którą cena zwiększona przewyższa pierwotną podstawę wymiaru; do tej opłaty dodatkowej stosuje się art. 30 i 31, o ile dotyczą sprzedaży licytacyjnej.

Art. 58.

Opłata od pism, wyszczególnionych w art. 52, wynosi 4%.

Jeżeli jednak pismo stwierdza sprzedaż niewydzielonej (idealnej) części nieruchomości, nabytej przez sprzedawcę drogą dziedziczenia, zapisu lub darowizny, — osobie, mającej udział w tej nieruchomości z tych samych tytułów, to opłata wynosi 0,5%. Takiej samej opłacie podlega pismo, stwierdzające oddanie na własność nieruchomości celem spłacenia długu pieniężnego z tytułu zapisu lub z tytułu obowiązku, przyjętego w akcie darowizny przez obdarowanego.

Pisma, stanowiące tytuł przejścia własności przy parcelacji, przeprowadzonej na zasadzie przepisów o reformie rolnej, podlegają opłacie w wysokości 1%.

Przelew prawa, nabytego przez zaofiarowanie najwyższej ceny na licytacji, sporządzony w ciągu trzech tygodni po licytacji, podlega opłacie w wysokości 0,2%. Takiejże opłacie podlega pismo, stwierdzające kupno nieruchomości przez instytucję, upoważnioną do parcelacji, zawarte pod warunkami, które określi rozporządzenie.

Pisma, dotyczące się nieruchomości, położonej zagranicą, podlegają opłacie w wysokości 5 zł.

Art. 59.

Opłatę od sprzedaży nieruchomości drogą licytacji (art. 52, punkt 2) należy uiścić w ciągu trzech tygodni od dnia licytacji.

Opłatę od orzeczenia sądowego, wymienionego w punkcie 3 art. 52, jak również opłatę dodatkową, przewidzianą w art. 57, należy uiścić w ciągu trzech tygodni od dnia zawiadomienia nabywcy o decyzji sądu, zawierającej przyjęcie jego wniosku.

Przepisy prawne o skutkach nieuiszczenia ceny nabycia nieruchomości, ustalonej przy licytacji bądź nadlicytacji lub w przypadku objęcia na własność przez wierzyciela nieruchomości, będącej przedmiotem licytacji, stosuje się również w razie nieuiszczenia w przepisany terminie opłaty stemplowej, przewidzianej w punkcie 2) bądź 3) art. 52.

W razie stwierdzenia, że przysądzenie własności nie nastąpiło na rzecz osoby, obowiązanej w myśl art. 15 punktu 2 do uiszczenia opłaty stemplowej, przewidzianej w punkcie 2) bądź 3) art. 52, izba skarbowa zarządzi zwrot opłaty lub uchyli jej wymiar; stosuje się przytem art. 49.

Art. 60.

Opłatę od wyroku sądu polubownego (art. 52 punkt 5) należy uiścić w ciągu miesiąca od wydania wyroku. Jeżeli jednak przed upływem tego terminu wniesiono skargę o uchylenie wyroku, termin płatności odracza się do upływu trzech tygodni od daty uprawomocnienia się wyroku, oddalającego skargę o uchylenie. W razie zawieszenia postępowania należy uiścić opłatę w ciągu 4 miesięcy od daty postanowienia o zawieszeniu, jeżeli przed upływem tego terminu ani nie zapadło postanowienie o podjęciu dalszego postępowania, ani nie został złożony wniosek o podjęcie postępowania. Celem uiszczenia opłaty mają osoby obowiązane do jej uiszczenia (art. 15 punkt 2) przedstawić urzędowi skarbowemu oryginał lub odpis wyroku (art. 23 punkt b) i art. 24 punkt b). Postanowienie o wykonalności wyroku sądu polubownego może być wydane tylko w razie dostarczenia sądowi dowodu uiszczenia opłaty stemplowej w kwocie, wymierzonej przez urząd skarbowy, albo zezwolenia na odroczenie terminu płatności (art. 177).

Art. 61.

Opłatę od aktu wywłaszczenia (art. 52, punkt 6) należy uiścić po ustaleniu sumy odszkodowania. Jeżeli to ustalenie następuje drogą umowy, to co do terminu i sposobu uiszczenia opłaty stosuje się przepisy o opłatach od pism, stwierdzających umowę o nabycie nieruchomości. W razie ustalenia sumy odszkodowania orzeczeniem sądu lub władzy administracyjnej ma osoba, na której rzecz następuje wywłaszczenie (art. 15, punkt 2) uiścić opłatę gotówką, bez wymiaru urzędowego (art. 24, punkt a), w ciągu trzech tygodni od dnia, w którym orzeczenie o wysokości odszkodowania uprawomocniło się na skutek niewniesienia środka odwoławczego lub w którym osoba ta została zawiadomiona o decyzji, niepodlegającej zaskarżeniu.

Opłatę od innego rodzaju orzeczeń, wymienionych w punkcie 6 art. 52, wymierza władza, która wydała orzeczenie, zapomocą nakazu płatniczego, który doręcza podatnikowi; opłata ma być uiszczona gotówką w kasie urzędu skarbowego przed wydaniem stronie orzeczenia.

Art. 62.

Do uiszczenia opłaty od pisma, stwierdzającego wykonanie prawa odkupu, odprzedaży, lub pierwokupu (art. 52 punkt 7), jest obowiązana osoba, która pismo sporządza. Opłata ma być uiszczona w ciągu trzech tygodni od sporządzenia pisma, o ile nie zachodzą wypadki współdziałania notariusza albo sądu (przewidziane w art. 27, 28, 30 i 31) lub sporządzenia pisma zagranicą (art. 21).

Na poczet opłaty od pisma, stwierdzającego wykonanie prawa pierwokupu, zalicza się opłatę, uiszczoną od pisma, stwierdzającego umowę, która stała się bezskuteczną przez wykonanie prawa pierwokupu.

Art. 63.

Na obszarze, na którym obowiązuje kodeks cywilny niemiecki:

- a) nie podlega opłacie stemplowej przewłaszczenie (powzdanie; § 925 kodeksu cywilnego) ani też wyrok, wymieniony w art. LIV przepisów wprowadzających prawo o sądowym postępowaniu egzekucyjnym — Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 93, poz. 804 (o ile wymienia art. XLV), mający za przedmiot przewłaszczenie, jeżeli już uiszczono należną opłatę od pisma, uzasadniającego obowiązek przewłaszczenia; nie podlega również opłacie przewłaszczenie na mocy darowizny lub zapisu (§ 2174 kodeksu cywilnego);
- b) jeżeli po uprzednio dokonaniem przewłaszczeniu sporządza się pismo, stwierdzające czynność prawną, z której wynika obowiązek przewłaszczenia, to opłatę, uiszczoną od przewłaszczenia zalicza się na poczet opłaty od owego późniejszego pisma;
- c) jeżeli nabywca nie zawarł umowy, zobowiązującej zbywcę do przewłaszczenia, ale jest prawonabywcą osoby, która taką umowę zawarła, to opłaty od przewłaszczenia nie pobiera się (punkt a) lub zalicza się na poczet opłaty od pisma późniejszego (punkt b) tylko w tym przypadku, gdy zarówno pierwotna umowa jako też wszystkie umowy późniejsze są stwierdzone pismami i od pism tych uiszczono należne opłaty;
- d) jeżeli po przewłaszczeniu nie zostanie dozwolony wpis do księgi wieczystej, to izba skarbowa zarządzi zwrot opłaty uiszczonej od przewłaszczenia; stosuje się przytem przepisy art. 49;
- e) art. 40 stosuje się do podatnika, który celem wymiaru opłaty od przewłaszczenia, opartego na umowie sprzedaży, podał wartość rzeczy nieruchomej (art. 6, ustęp drugi), względnie wartości rzeczy nieruchomej i przynależności (art. 52, ustęp ostatni) w sumie niższej od umówionej ceny sprze-

daży albo przy określaniu wartości nie uwzględnił świadczeń wzajemnych, do których zobowiązał się kupujący oprócz ceny sprzedaży.

Przepisy niniejszego artykułu stosuje się odpowiednio do oświadczeń zgody (§ 873 kodeksu cywilnego), mających na celu przeniesienie własności nieruchomości.

Rozdział jedenasty.

Pisma, dotyczące się praw do ciał kopalnych.

Art. 64.

Opłacie stemplowej w myśl rozdziału niniejszego podlegają pisma, stwierdzające umowę:

1) o ustanowienie lub przelew prawa wydobywania ciał kopalnych, a to zarówno minerałów, będących przedmiotem nadań górniczych, jak i wszelkich innych ciał kopalnych (np. żywic ziemnych, kamieni, piasku, gliny, wapna, marglu, gipsu, żwiru, torfu i t. p.), w szczególności także o przeniesienie kuksów dawnego typu (art. 228 i 229 powszechnej ustawy górniczej pruskiej);

2) o ustalenie wysokości odszkodowania należnego właścicielowi gruntu, jeżeli nadanie prawa wydobywania ciał kopalnych z tego gruntu nastąpiło drogą orzeczenia władzy;

3) o przelew prawa do liczbowo lub procentowo oznaczonej części wydobytych ciał kopalnych albo do ich pieniężnej równowartości (do olbory, procentów brutto i t. p.);

4) pisma, wymienione w punktach 2, 3, 4, 5 i 7 art. 52, o ile dotyczą się praw do ciał kopalnych (punkty 1 i 3 artykułu niniejszego).

Do pism, wymienionych w punkcie 1, względnie 3, zalicza się również pisma, stwierdzające ustanowienie lub przeniesienie prawa wydobywania ciał kopalnych drogą dzierżawy lub przelewu tego rodzaju praw dzierżawnych, względnie zezwolenie na wykreślenie w księdze wieczystej prawa, wymienionego w punkcie 3.

Art. 65.

Podstawę wymiaru opłaty od pism, wymienionych w punktach 1, 3 i 4 art. 64, stanowi wartość prawa wydobywania ciał kopalnych, względnie prawa do części wydobytych ciał kopalnych (art. 6—10 oraz 12); od pism, wymienionych w punkcie 2 art. 64, wymierza się opłatę według wartości odszkodowania. W przypadkach, wymienionych w punktach 1 i 2 art. 64 oraz co do tych pism, wymienionych w punkcie 4 tegoż artykułu, które mają za przedmiot prawo wydobywania ciał kopalnych (punkt 1), nie zalicza się do podstawy wymiaru wynagrodzenia, które nabywca zobowiązał się zapłacić w stosunku do ilości wydobytych ciał kopalnych (olbory, procentów brutto), jako też wynagrodzenia, uzależnionego od otwarcia ruchu kopalni lub jego rozmiarów (placowego, szybowego i t. p.).

Przy zamianie nieruchomości w Polsce na prawo do ciał kopalnych, wydobywanych w Polsce, którego wartość jest wyższa, należy uiścić oprócz opłaty, przewidzianej w rozdziale dziesiątym, nadto opłatę od różnicy wartości według rozdziału niniejszego.

Opłata wynosi: od pism, mających za przedmiot prawa, wymienione w punktach 1 i 2 art. 64—

2%; od pism, mających za przedmiot prawa, wymienione w punkcie 3 art. 64 — 1%.

O ile jednak zachodzą warunki, przewidziane w ustępie drugim art. 58, pobiera się opłatę w wysokości 0,5%, o ile zaś chodzi o pisma, wymienione w ustępie czwartym tegoż artykułu, w wysokości 0,2%, a przy pismach, wymienionych w ustępie piątym tegoż artykułu w wysokości 5 zł.

Do opłaty, przewidzianej w rozdziale niniejszym, stosuje się odpowiednio przepisy o opłatach od pism, dotyczących się przejścia własności rzeczy nieruchomości, zawarte w ustępach: drugim i następnym art. 52 oraz w art. 53, 54 (w punkcie 1), 55 (w ustępie drugim), 57, 59, 60, 62 i 63.

Rozdział dwunasty.

Sprzedaż i zamiana rzeczy ruchomych.

A. Umowy i orzeczenia.

Art. 66.

Opłacie stemplowej w wysokości 1% podlegają pisma, stwierdzające:

1) umowę sprzedaży lub zamiany rzeczy ruchomych, nie wyłączając dostawy oraz przelewu (cesji) wierzytelności i innych praw;

2) sprzedaż rzeczy ruchomych drogą licytacji;

3) że w toku postępowania egzekucyjnego rzecz ruchoma, będąca własnością dłużnika, przechodzi na własność wierzyciela, albo zostaje sprzedana z wolnej ręki lub drogą nadlicytacji, albo, że nastąpiła sprzedaż, przewidziana w art. 510, 547 lub 670 kodeksu handlowego;

4) oddanie rzeczy ruchomej na własność celem spłacenia długu, jako też zrzeczenie się prawa do rzeczy ruchomej wzamian za sumę pieniężną lub za inną rzecz ruchomą.

Za stwierdzenie przelewu wierzytelności (w przypadkach, wymienionych w punktach 1 i 4), uważa się także pismo cedenta, zawiadamiające dłużnika o przelewie, lub pismo dłużnika, zawiadamiające o przyjęciu przelewu.

Na obszarze, na którym obowiązuje kodeks cywilny niemiecki, za stwierdzenie przelewu uważa się również wniosek o wpis przelewu w księdze wieczystej lub w rejestrze okrętowym. Przepisu powyższego nie stosuje się, gdy wniosek opiera się na darowiznie lub na zapisie (§ 2174 kod. cyw. niem.), albo gdy wnioskowi odmówiono. W razie stwierdzenia przelewu nie tylko przez wniosek, lecz także innego rodzaju pismem, stosuje się art. 3.

Art. 67.

Z pośród pism, wymienionych w art. 66, wyjątek stanowią pisma, stwierdzające:

1) umowę o sprzedaż rzeczy ruchomych z wyjątkiem lasu na wyrąb, którą bądź sprzedawca, bądź kupujący zawiera w zakresie swego przedsiębiorstwa, podlegającego podatkowi przemysłowemu, lub ustawowo od tego podatku zwolnionego; pisma te podlegają opłacie w wysokości 0,2%;

2) umowę o sprzedaż niewydzielonej (idealnej) części rzeczy ruchomej, nabytej przez sprzedawcę drogą dziedziczenia, zapisu lub darowizny — osobie, mającej udział w teście rzeczy z tych samych tytułów; pisma takie podlegają opłacie w wysokości 0,5%.

Karty umowy, sporządzone przez maklera przysięgłego, a dotyczące się transakcji giełdowych, zawartych na giełdzie towarowej (§ 29 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1924 r. o organizacji giełd — Dz. U. R. P. z 1930 r. Nr. 23, poz. 209, w brzmieniu ustalonym w art. 1 w punkcie 19 ustawy z dnia 18 marca 1935 r. Dz. U. R. P. Nr. 24, poz. 163), podlegają opłacie w wysokości 50 gr; Minister Skarbu może zwolnić od tej opłaty.

Art. 68.

Nie podlegają opłacie według rozdziału niniejszego pisma, wymienione w art. 66, jeżeli tyczą się:

- 1) prawa do ciał kopalnych (art. 64);
- 2) sprzedaży papierów wartościowych lub ich zamiany na inne papiery wartościowe (art. 75);
- 3) przelewu praw dzierżawcy lub biorącego w najem (art. 88);
- 4) działu majątku wspólnego (art. 131 i 132).

Art. 69.

Wolne są od opłaty stemplowej pisma, stwierdzające:

- 1) sprzedaż za ogólną sumę, nie przewyższającą 20 zł;
- 2) sprzedaż przedmiotów monopolu państwowego, jeżeli monopol jest bądź sprzedawcą, bądź kupującym;
- 3) sprzedaż monet zagranicznych, jako też złota i srebra w sztabach;
- 4) umowę sprzedaży, którą bądź sprzedawca, bądź nabywca zawarł w zakresie swego przedsiębiorstwa, podlegającego podatkowi przemysłowemu, lub ustawowo zwolnionego od tego podatku, jeżeli pismo takie jest zaopatrzone tylko w podpis jednej strony i przytem nie jest ani sporządzone, ani uwierzytelnione sądownie lub notarialnie;
- 5) przelew wkładki w Pocztowej Kasie Oszczędności;
- 6) (tekst uchylony);
- 7) orzeczenia, wymienione w punkcie 3 art. 66, o ile mają za przedmiot gotówkę.

Wolne są od opłaty również indosy na wekslach, przekazach, czekach, na obligacjach na zlecenie, na dokumentach przewozowych, na składowym dowodzie posiadania oraz indos drugi i następne na składowym dowodzie zastawniczym (warrantie).

Art. 70.

Za podstawę wymiaru opłaty od pism, niniejszym rozdziałem objętych, bierze się wartość rzeczy ruchomej (art. 6 — 10).

Przy zamianie rzeczy ruchomej na ruchomości przyjmuje się jako podstawę wymiaru wartość świadczenia tylko jednej strony, a gdy wartości nie są równe — kwotę wyższą. Przy zamianie nieruchomości w Polsce lub prawa do ciał kopalnych (art. 64, punkty 1 i 3), w Polsce wydobywanych, na rzecz ruchomą, której wartość jest wyższa, należy uiścić oprócz opłaty, przewidzianej w rozdziale dziesiątym, względnie jedenastym, nadto opłatę od różnicy wartości według postanowień rozdziału niniejszego. Jeżeli nieruchomość, względnie kopalnia, znajduje się zagranicą, to opłatę uiszcza się od całej wartości rzeczy ruchomej w myśl rozdziału niniejszego.

Przy sprzedaży wierzytelności pieniężnej bez wymienienia ceny w piśmie, sprzedaż stwierdzającą, bierze się za podstawę wymiaru nominalną kwotę wierzytelności.

Art. 71.

Opłatę stemplową od pisma, stwierdzającego sprzedaż za pośrednictwem maklera (art. 66 pkt. 3 oraz art. 67 ust. ostatni), jest obowiązany uiścić makler; może jednak od każdej ze stron żądać zwrotu połowy opłaty.

Opłatę od sprzedaży drogą licytacji, dokonanej przez przedsiębiorcę, zawodowo zajmującego się licytacjami, ma uiścić przedsiębiorca i może ją potrącić z ceny sprzedaży; opłata należy się, choćby licytacji nie stwierdzono pisemnie.

W obu powyższych wypadkach należy uiścić opłatę gotówką, bez urzędowego wymiaru (art. 25); podwyżkę stemplową (art. 42) oblicza się w wysokości 25-krotnej.

Opłatę od sprzedaży ruchomości drogą licytacji, dokonanej przez komornika lub przez urząd administracyjny, wymierza komornik (art. 30 ustęp ostatni), bądź urząd administracyjny, który licytacji dokonał. Opłatę taką, jak również opłatę od pisma, stwierdzającego, że rzecz ruchoma została sprzedana z wolnej ręki (art. 66 punkt 3), należy uiścić niezwłocznie po dokonaniu sprzedaży do rąk organu urzędowego, dokonywającego sprzedaży. Minister Skarbu może zarządzić uiszczanie opłat powyższych zapomocą znaczków stemplowych.

W razie nieuiszczenia opłaty od sprzedaży licytacyjnej lub opłaty od sprzedaży z wolnej ręki uważa się sprzedaż za niedoszlą do skutku.

Oświadczenie wierzyciela, że chce przejąć na własność ruchomości, z których jest prowadzona egzekucja, będzie uwzględnione tylko wtedy, gdy wierzyciel jednocześnie z wnioskiem złoży (oprócz całej ceny) kwotę, należną tytułem opłaty stemplowej, przewidzianej w punkcie 3) art. 66. Do opłaty, należnej w myśl punktu 2) lub 3) art. 66 w przypadku egzekucji ze statku, wpisanego do polskiego rejestru statków, lub ze statku zagranicznego, odpowiadającego warunkom, pod którymi statek polski podlega wciągnięciu do rejestru, stosuje się zasady, podane w art. 57 i 59.

B. Rachunki i inne pisma, stwierdzające wykonanie umowy.

Art. 72.

Pismo, stwierdzające całkowite lub częściowe wykonanie przez sprzedawcę umowy o sprzedaż rzeczy ruchomej, jeżeli wymienia należność za rzecz sprzedaną, podlega opłacie w wysokości:

- a) 0,2% od sumy należności, jeżeli bądź sprzedawca bądź nabywca zawarł umowę sprzedaży w zakresie swego przedsiębiorstwa, podlegającego podatkowi przemysłowemu lub ustawowo zwolnionego od tego podatku — z wyjątkiem przypadków kupna lasu na wyrąb;
- b) 1% od sumy należności — w innych przypadkach.

Do pism, wyżej określonych, należą: rachunek, potwierdzenie odbioru towaru, wymieniające zara-

zem należność za towar, potwierdzenie odbioru ceny sprzedaży z zaznaczeniem, że otrzymano ją za dostarczone towary i t. p.

Forma pisma i sposób umieszczenia na niem nazwiska lub firmy wystawcy nie mają znaczenia; również nie ma znaczenia, że pismo takie oznaczono jako odpis; w wypadkach wątpliwych mają zastosowanie przepisy art. 6.

Jeżeli wykonanie umowy przez sprzedawcę stwierdzono kilkoma pismami wyżej wymienionymi, to stosuje się art. 3.

Postanowienia powyższe stosuje się również do pokwitowania, którem sprzedawca potwierdza odbiór ceny sprzedaży, otrzymanej zgóry (przy zawarciu umowy lub przed rozpoczęciem jej wykonania).

Opłatom, przewidzianym w artykule niniejszym, podlegają również wyżej wymienione pisma, wystawione zagranicą, a przeniesione do Polski.

Opłaty, przewidziane w niniejszym artykule, oblicza się bez zastosowania ustępu pierwszego art. 14.

Art. 73.

Nie podlegają opłacie, przewidzianej w rozdziale niniejszym, pisma, objęte artykułem 72, a stwierdzające:

- 1) należność nie przewyższającą 20 zł;
- 2) wykonanie umowy sprzedaży, od której już uiszczono opłatę, przewidzianą w art. 66 lub 67;
- 3) wykonanie umowy o sprzedaż przedmiotów monopolu państwowego, jeżeli monopol jest bądź sprzedawcą, bądź nabywcą;
- 4) wykonanie umowy o sprzedaż papierów wartościowych, monet, zagranicznych środków płatniczych, lub złota i srebra w sztabach;
- 5) (tekst uchylony);
- 6) należność Banku Polskiego;
- 7) należność spółdzielni, określonej w ustępie trzecim art. 103, za towary, sprzedane członkowi, lub za towary, przez spółdzielnię od kogokolwiek kupione albo otrzymane w komis, o ile sprzedaż, względnie kupno, mieści się w granicach podstawowej działalności spółdzielni, określonej jej statutem. Uwolnienie to nie dotyczy się rachunków między związkiem spółdzielni a spółdzielniami, należącymi do związku;

8) należność związku rewizyjnego (art. 68 i 70 ustawy z dnia 29 października 1920 r. o spółdzielniach Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 55, poz. 495), wynikłą z działalności związkowej.

Wolne są od opłaty rachunki aptekarzy, umieszczone na receptach lub na odpisach recept, załączonych do lekarstw.

Art. 74.

Do uiszczenia opłaty od pisma (art. 72), sporządzonego w Polsce, jest obowiązany wystawca; ma ją uiszczyć przed doręczeniem pisma odbiorcy.

Opłatę od pisma, sporządzonego zagranicą, ma uiszczyć strona, w Polsce zamieszkała, w ciągu trzech tygodni od dnia otrzymania pisma.

Skasowanie znaczków stemplowych może nastąpić nie tylko przez przepisanie początkowymi lub końcowymi wyrazami tekstu (art. 23), lecz także

przez przepisanie datą skasowania oraz nazwiskiem lub firmą kasującego.

Podwyżkę stemplową (art. 42) oblicza się w wysokości 25-krotnej.

Do uiszczenia opłaty od rachunku, wystawionego przez spółdzielnię (art. 1 ustawy z dnia 29 października 1920 r. Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 55, poz. 495), a wystosowanego do centrali handlowej, są obowiązane solidarnie spółdzielnia i centrala; opłata ma być uiszczona przed upływem dwóch tygodni od doręczenia rachunku centrali.

Rozdział trzynasty.

Obrót papierów wartościowych.

Art. 75.

Opłacie stemplowej, przewidzianej w rozdziale niniejszym, podlegają:

- a) umowy o sprzedaż papierów wartościowych lub o ich zamianę na inne papiery wartościowe, nie wyłączając umów o dostawę takich papierów;
- b) pisma, wymienione w punktach 2 i 3 art. 66, o ile tyczą się papierów wartościowych.

Za sprzedaż uważa się również oddanie papieru wartościowego wierzycielowi celem spłacenia długu pieniężnego, a za zamianę — oddanie papierów wartościowych i otrzymanie wzamian za nie częściowo sumy pieniężnej, a częściowo innych papierów wartościowych.

Jeżeli umowę sprzedaży lub zamiany zawarł komisant na rachunek komitenta, to opłacie podlega również wykonanie umowy, zawartej między komisantem a komitentem.

Jeżeli choć jeden z kontrahentów, którzy zawarli umowę sprzedaży lub zamiany, względnie umowę komisową, wykonywa czynności bankowe, jak również jeżeli umowę zawarto za pośrednictwem maklera przysięgłego, opłata należy się bez względu na to, czy czynność prawna została stwierdzona pismem, czy sporządzona ustnie.

W innych przypadkach opłacie podlega pismo, stwierdzające czynność prawną. Za takie pismo uważa się również świadectwo, którem wystawca stwierdza, że papier wartościowy pochodzi od niego (świadectwo pochodzenia).

Przepisów rozdziału niniejszego nie stosuje się do kuksów dawnego typu (art. 64, punkt 1).

Art. 76.

Za pisma, stwierdzające umowę (art. 75, punkt a), uważa się również:

- a) indos, umieszczony na imiennym papierze wartościowym;
- b) pismo, którem bądź posiadacz imiennego papieru zawiadamia instytucję emitującą o przelew, bądź instytucja ta przelew przyjmuje.

Do pism powyższych stosuje się art. 3.

Przepisanie własności papieru wartościowego w księdze instytucji emitującej może nastąpić tylko w razie uprzedniego uiszczenia opłaty. Instytucja emitująca, która dokonała przepisania własności mimo nieuiszczenia opłaty, jest obowiązana solidarnie z podatnikiem (art. 80) do uiszczenia opłaty i podwyżki (art. 42 i art. 80, ustęp ostatni).

Artykułu niniejszego nie stosuje się, jeżeli przejście własności imiennego papieru wartościowego nie następuje na skutek sprzedaży lub zamiany, lecz wynika z innego tytułu.

Art. 77.

Wolne są od opłaty stemplowej:

- 1) obrót obligów Państwa Polskiego, listów zastawnych Państwowego Banku Rolnego, tymczasowych zobowiązań tego banku do dostarczenia listów zastawnych oraz obrót wylosowanych papierów wartościowych i płatnych kuponów od papierów wartościowych;
- 2) sprzedaż zagranicznych środków płatniczych lub ich zamiana na inne zagraniczne środki płatnicze;
- 3) zamiana papierów wartościowych na inne odcinki papierów tego samego rodzaju, jeżeli łączna wartość nominalna jednych i drugich jest ta sama;
- 4) zamiana świadectwa tymczasowego na dowód ostateczny;
- 5) zamiana papierów wartościowych wskutek ich konwersji;
- 6) wymiana akcji z powodu powiększenia lub zmniejszenia kapitału zakładowego albo z powodu fuzji spółek akcyjnych;
- 7) kupno przez instytucję kredytową własnych listów zastawnych lub innych obligacji własnych, wypłaconych tytułem pożyczki, jeżeli następuje bezpośrednio po ich wydaniu dłużnikowi;
- 8) spłata pożyczki, otrzymanej od instytucji kredytowej w jej własnych obligacjach (listach zastawnych i t. d.), obligacjami tego samego rodzaju;
- 9) zamiana listów Państwowej Renty Ziemskiej na listy zastawne, przewidziane w art. 33 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 1, poz. 1).

Art. 78.

Za podstawę wymiaru przyjmuje się:

- a) przy sprzedaży — łączną wartość wszystkich zobowiązań kupującego; nie dolicza się jednak wartości odsetek bieżących, ani też wartości kuponów już płatnych, ale jeszcze nieodciętych;
- b) w razie stwierdzenia umowy zapomocą świadectwa pochodzenia (art. 75, ustęp przedostatni) — wartość papierów (art. 8); w braku daty na świadectwie pochodzenia i niemożności jej ustalenia przyjmuje się, iż świadectwo zostało sporządzone w dniu dojścia do rąk władzy skarbowej;
- c) w innych przypadkach — wartość papierów (art. 8).

Przy zamianie należy uiścić opłatę dwukrotną, a mianowicie od nabycia papierów wartościowych przez każdego z kontrahentów.

Art. 79.

Opłata wynosi:

- a) o ile chodzi o akcje, kuksy, lub inne papiery wartościowe o niestałym oprocentowaniu — 0,2%;
- b) o ile chodzi o papiery wartościowe o stałym oprocentowaniu — 0,05%.

Jeżeli jednak obaj kontrahenci wykonywają czynności bankowe, to stopa wynosi w przypadkach,

przewidzianych w punkcie a) — 0,05%, w przypadkach, przewidzianych w punkcie b) — 0,01%.

Jeżeli — poza przypadkami, wymienionymi w ustępie poprzednim — umowa, zawarta za pośrednictwem maklera przysięgłego, nie jest transakcją giełdową (§ 29 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1924 r. o organizacji giełd; Dz. U. R. P. z 1930 r. Nr. 23, poz. 209), jak również, gdy kontrahenci, z których żaden nie wykonywa czynności bankowych, zawarli umowę bez pośrednictwa maklera przysięgłego, to opłata wynosi w przypadku, przewidzianym w punkcie a) — 0,5%, w przypadku zaś, przewidzianym w punkcie b) — 0,1%.

Minister Skarbu może obniżyć stawki opłat, wymienione w niniejszym artykule, nie więcej jednak niż do połowy, w wypadkach:

- a) gdy się to okaże potrzebne w celu ożywienia obrotu papierów wartościowych;
- b) na zasadzie wzajemności, jeżeli jeden z kontrahentów ma mieszkanie lub siedzibę w kraju, a drugi zagranicą.

Art. 80.

Do uiszczenia opłaty, przewidzianej w niniejszym rozdziale, są obowiązani:

- 1) makler przysięgły, jeżeli pośredniczył przy sprzedaży lub zamianie;
- 2) w braku takiego pośrednictwa:
 - a) ten z kontrahentów, który ma mieszkanie lub siedzibę w Polsce, jeżeli drugi z nich znajduje się zagranicą;
 - b) ten z kontrahentów, który wykonywa czynności bankowe, jeżeli drugi z nich czynności takich nie wykonywa, a obaj mają mieszkanie lub siedzibę w Polsce;
 - c) zbywca, gdy obie strony wykonywają w Polsce czynności bankowe;
 - d) obaj kontrahenci solidarnie, jeżeli obaj znajdują się w Polsce, a żaden z nich nie wykonywa czynności bankowych;
 - e) nabywca — w przypadkach, wymienionych w punkcie b) art. 75.

Makler (punkt 1) może od każdego z kontrahentów żądać zwrotu połowy opłaty.

Makler oraz osoby, wykonywające czynności bankowe, uiszczają opłatę gotówką, bez wymiaru urzędowego (art. 25) i bez zastosowania art. 14; nabywca w przypadkach, wymienionych w punkcie b) art. 75, uiszcza opłatę według zasad, podanych w art. 14 i 71, wszyscy inni według zasad ogólnych (art. 14, 20 — 24 oraz 27 — 32).

Minister Skarbu władny jest ustalić sposób stwierdzania transakcji papierami wartościowymi, dokonywanych przez osoby, zajmujące się czynnościami bankowymi oraz przez maklerów.

Podwyżkę stemplową (art. 42) oblicza się w przypadkach, przewidzianych w rozdziale niniejszym, w wysokości 25-krotnej.

Rozdział czternasty.

Pisma, dotyczące się praw rzeczowych na rzeczy cudzej.

Art. 81.

Pismo, stwierdzające umowę o ustanowienie, względnie o przeniesienie:

- 1) służebności gruntowej;
 - 2) prawa użytkowania;
 - 3) prawa używania lub mieszkania albo służebności ograniczonej;
 - 4) ciężaru rzeczowego —
- podlega opłacie stempłowej w wysokości 1% od wartości (art. 6 — 10) prawa na rzeczy cudzej, o ile nie mają zastosowania przepisy o opodatkowaniu spadków i darowizn.

Pisma, wyżej wymienione, dotyczące się nieruchomości, położonej zagranicą, podlegają opłacie w wysokości 5 zł.

Artykuł niniejszy nie dotyczy ciężarów rzeczowych, wymienionych w punkcie 3 art. 64.

Art. 82.

Pismo, stwierdzające umowę o ustanowienie zastawu lub hipoteki tytułem kaucji, podlega zasadniczo opłacie w wysokości 0,1% od sumy kaucji.

Opłacie w wysokości 5 zł podlega pismo, stwierdzające ustanowienie kaucji:

- 1) na zabezpieczenie kredytu wekslowego;
- 2) służbowej;
- 3) na zabezpieczenie prawidłowego wykonania obowiązków opiekuna lub kuratora;
- 4) kaucji, zapobiegającej uchyleniu się obwiniętego od śledztwa i kary;
- 5) kaucji na zabezpieczenie należności ubocznej (odsetek za zwłokę, kosztów sądowych i t. p.) przy wierzytelności, wynikającej z pisma, podlegającego opłacie — jeżeli opłatę od tego pisma uiszczono;
- 6) kaucji na zabezpieczenie wierzytelności, mogących wynikać z otwartego kredytu — jeżeli uiszczono opłatę, przewidzianą w ustępie drugim art. 134.

Art. 83.

Pismo, stwierdzające umowę między wierzycielem a dłużnikiem o ustanowienie zastawu ruchomego dla wierzytelności, już istniejącej, podlega opłacie według zasad, podanych w art. 114 i 115.

Pismo, wyżej wymienione, jest wolne od opłaty w przypadku ustanowienia zastawu ruchomego dla wierzytelności, już poprzednio stwierdzonej pismem, podlegającym opłacie, jeżeli opłatę od tego pisma uiszczono.

Art. 84.

Pismo, stwierdzające umowę między wierzycielem a dłużnikiem o ustanowienie hipoteki albo zastawu nieruchomości (art. 2085 — 2091 kodeksu cywilnego francuskiego; art. 1627 i następne prawa cywilnego rosyjskiego) dla wierzytelności już istniejącej albo o ustanowienie długu gruntowego lub rentowego (§§ 1191 — 1203 kodeksu cywilnego niemieckiego), podlega opłacie w wysokości 0,5% od kwoty wierzytelności.

Opłata nie może jednak przewyższać 5 zł w przypadku ustanowienia hipoteki albo zastawu nieruchomości dla wierzytelności, już poprzednio stwierdzonej pismem, podlegającym opłacie, jeżeli opłatę od tego pisma uiszczono. Przepis ten dotyczy się również obciążenia nieruchomości długiem gruntowym lub rentowym, który już obciążał inną nieruchomość, jeżeli uiszczono opłatę od ustanowienia długu gruntowego lub rentowego.

Art. 85.

Pismo, stwierdzające umowę, na mocy której nie dłużnik, lecz osoba trzecia ustanawia zastaw lub hipotekę dla wierzytelności już istniejącej, podlega opłacie, przewidzianej w art. 83, względnie 84.

Jeżeli jednak wierzytelność stwierdzono pismem, podlegającym opłacie i uiszczono opłatę od tego pisma, to opłata od ustanowienia zastawu lub hipoteki wynosi 0,1% od kwoty wierzytelności.

Art. 86.

Opłatom, przewidzianym w art. 82 — 84, nie podlegają pisma, podlegające opłacie w myśl innych rozdziałów części drugiej niniejszej ustawy, a zawierające też ustanowienie zastawu lub hipoteki na zabezpieczenie wierzytelności, stwierdzonej takim pismem, albo ustanowienie kaucji na zabezpieczenie należności ubocznych (odsetek za zwłokę, kosztów sądowych i t. p.).

Pisma, stwierdzające umowy, wymienione w art. 82 — 85, nie podlegają opłacie, jeżeli dotyczą zabezpieczenia wierzytelności, co do których ustawa niniejsza (art. 120) zwalnia obowiązek od opłaty stempłowej.

Art. 87.

Za stwierdzenie umów, wymienionych w art. 82, 83 i 85, uważa się również pisma, które wierzyciel potwierdza odbiór rzeczy, oddanej mu w zastaw, z wyjątkiem pism tego rodzaju, wydawanych przez Bank Polski.

Na obszarze, na którym obowiązuje kodeks cywilny niemiecki, za stwierdzenie umów, wymienionych w art. 81 — 85, uważa się również wniosek o wpis prawa rzeczowego w księgę wieczystą lub w rejestrze okręgowym. Przepisu powyższego nie stosuje się, gdy wniosek opiera się na darowiznie lub zapisie (§ 2174 kodeksu cywilnego niemieckiego), albo gdy wnioskowi odmówiono. W razie stwierdzenia umowy nie tylko przez wniosek, lecz także pismem innego rodzaju, stosuje się art. 3.

Rozdział piętnasty.

Dzierżawa i najem rzeczy.

Art. 88.

Pisma, stwierdzające umowę o dzierżawę lub najem rzeczy, przedłużenie takiej umowy albo przelew (cesję) praw dzierżawcy lub biorącego w najem, podlegają opłacie stempłowej w wysokości 1% od wartości zobowiązań dzierżawcy lub biorącego w najem, względnie cesjonariusza. Jeżeli jednak chodzi o dzierżawę lub najem nieruchomości, położonej zagranicą, to opłata wynosi 5 zł.

Nie podlegają opłacie według rozdziału niniejszego pisma, stwierdzające dzierżawę prawa wydobywania ciał kopalnych lub przelew tego rodzaju praw dzierżawnych (art. 64, ustęp drugi).

Wolne są od opłaty umowy o dzierżawę, przewidziane w art. 4 ustawy z dnia 29 kwietnia 1925 r. o rozbudowie miast (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 346).

Wolne są od opłaty — z zastrzeżeniem wzajemności — państwa obce co do najmu pomieszczeń, przeznaczonych do urzędowania przedstawicielstw dyplomatycznych lub konsularnych. Wolni są również — z zastrzeżeniem wzajemności — szefowie i funkcjonariusze przedstawicielstw dyplomatycz-

nych państw obcych, będący obywatelami państwa wysyłającego i należący do uznanego personelu eksterytorjalnego, oraz szefowie zawodowych przedstawicielstw konsularnych państw obcych, będący obywatelami państwa wysyłającego — co do najmu pomieszczeń, przeznaczonych według treści umowy na mieszkania wyżej wymienionych osób, członków ich rodzin i służby osobistej. Takie zwolnienie może Minister Skarbu przyznać państwu obcemu, względnie jego funkcjonariuszom również, gdy chodzi o misje zagraniczne, czasowo czynne w Polsce.

W przypadkach, przewidzianych w ustępie poprzednim, wynajmujący ma uiścić połowę opłaty, jeżeli sam nie jest zwolniony od obowiązku uiszczenia.

Art. 89.

Umowa o najem skrzynki depozytowej (safes) lub o przedłużenie najmu podlega opłacie w wysokości 10% od umówionej ceny za cały czas trwania stosunku najmu — bez względu na to, czy została zawarta pisemnie, czy ustnie.

Opłatę ma uiścić osoba, wynajmująca skrzynkę depozytową, gotówką bez urzędowego wymiaru (art. 25).

Rozdział szesnasty.

Pisma, tyjące się umów o świadczenie usług.

Art. 90.

Pisma, stwierdzające umowę o świadczenie usług — z wyjątkiem dokumentów przewozowych (art. 92 i 93) oraz pism, stwierdzających umowę o przechowanie (art. 95) lub depozyt nieprawidłowy (art. 118) — podlegają opłacie stemplowej:

- a) w wysokości 0,2% od umówionego wynagrodzenia, jeżeli choćby jeden z kontrahentów zawarł umowę w zakresie swego przedsiębiorstwa, podlegającego podatkowi przemysłowemu lub ustawowo od tego podatku zwolnionego;

- b) w wysokości 1% — w innych przypadkach.

Rachunki i tym podobne pisma, wymienione w art. 72, a stwierdzające wykonanie umowy o świadczenie usług przez osobę, która się do nich zobowiązała, podlegają opłacie stemplowej według zasad, podanych w art. 72 — 74.

Art. 91.

Wolne są od opłaty pisma, stwierdzające:

- 1) umowę między służbodawcą a pracownikiem;
- 2) umowę z majstrem o przyjęcie ucznia;
- 3) a) umowę między komisantem a komitentem o sprzedaż, kupno lub zamianę papierów wartościowych (art. 75 ustęp trzeci), jak również monet lub złota i srebra w sztabach;
- b) umowę w sprawie ponoszenia kosztów leczenia w szpitalu (art. 3 lit. „a” rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o zakładach leczniczych Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 382);
- 4) umowę, wymienioną w punkcie a) art. 90, jeżeli pismo jest zaopatrzone tylko w podpis jednej strony i przytem nie jest sporządzone ani uwierzytelnione sądownie lub notarialnie;
- 5) wykonanie umów, wymienionych w punktach 1 — 3 niniejszego artykułu.

Przez umowę w p. 1) wymienioną rozumie się umowę, na mocy której pracownik podlega w czasie

wykonywania umowy stałemu nadzorowi i kierownictwu służbodawcy.

Wolne są od opłaty rachunki szpitali, nie będących przedsiębiorstwami zarobkowymi, w przedmiocie kosztów leczenia.

Art. 92.

Bilet lub inny dokument, uprawniający do jazdy statkiem morskim, wystawiony przez przedsiębiorcę okrętowego, mającego siedzibę w Polsce lub tu działającego przez swe przedstawicielstwo albo przez pełnomocnika lub komisanta, a wręczony bądź w Polsce, bądź zagranicą osobie, w Polsce zamieszkałej — podlega opłacie w wysokości 2% od sumy wynagrodzenia za przewóz statkiem, jako też ewentualnie za inne jeszcze usługi, do których przedsiębiorca okrętowy się zobowiązuje (przewóz koleją żelazną, żywienie podróżnego i t. p.).

Do uiszczenia opłaty są obowiązani solidarnie: przedsiębiorca okrętowy i jego pełnomocnik lub komisant. Opłatę należy uiścić gotówką, bez wymiaru urzędowego (art. 25).

Nie podlegają opłacie bilety, uprawniające do jazdy statkami żeglugi przybrzeżnej.

Art. 93.

List przewozowy lub inny tego rodzaju dokument, sporządzony przez wysyłającego, a wręczony przewoźnikowi (przedsiębiorcy przewozowemu), podlega opłacie stemplowej:

- a) w wysokości 10 gr od każdego arkusza, o ile chodzi o przesyłki kolejowe, należące do kategorii przesyłek drobnych oraz o wszelkiego rodzaju przesyłki niekolejowe;
- b) w wysokości 1 zł, o ile chodzi o przesyłki kolejowe, nie należące do kategorii przesyłek drobnych.

W razie niewystawienia dokumentu, wymienionego w ustępie pierwszym, takiej samej opłacie podlega pismo, którem przewoźnik stwierdza, że otrzymał rzecz do przewozu (dowód ładunkowy, receptis, kwit bagażowy i t. p.).

Dokument przewozowy, sporządzony zagranicą, podlega opłacie, jeżeli odbiór przesyłki następuje w Polsce.

Wolne są od opłaty dokumenty przewozowe, o ile chodzi o przesyłki pocztowe i o abonamentowe przesyłki mleka.

Art. 94.

Jeżeli miejsce nadania rzeczy do przewozu i miejsce jej odbioru leżą na obszarze Polski, to do uiszczenia opłaty są obowiązani solidarnie wysyłający i odbiorca; opłata ma być uiszczona przed odebraniem przesyłki. Przy wysyłce rzeczy zagranicę opłatę ma uiścić wysyłający przed wręczeniem listu przewozowego przewoźnikowi, względnie przed otrzymaniem dokumentu, wystawionego przez przewoźnika. Opłatę od dokumentu przewozowego, wystawionego zagranicą, ma uiścić odbiorca przed odebraniem przesyłki.

W każdym wypadku do uiszczenia opłaty — solidarnie z osobami, wymienionymi w ustępie poprzednim — jest obowiązany przewoźnik, który może uzależnić przyjęcie rzeczy do przewozu lub jej wydanie od uprzedniego uiszczenia opłaty.

Rozporządzenie może unormować sposób uiszczenia opłaty zapomocą znaczków stemplowych oraz postanowić, że opłatę ma uiścić przewoźnik gotówką bez urzędowego wymiaru (art. 25); w takim razie wysyłający i odbiorca nie są — wobec Skarbu Państwa — obowiązani do uiszczenia opłaty. Przewoźnik może w tym wypadku uzależnić przyjęcie lub wydanie przesyłki od uiszczenia opłaty do jego rąk.

Rozdział siedemnasty.

Pisma, stwierdzające umowę o przechowanie.

Art. 95.

Pismo, stwierdzające umowę o przechowanie rzeczy ruchomych przez osobę, trudniącą się zawodowo przechowywaniem rzeczy cudzych (świadcstwo depozytowe, składowy dowód posiadania i t. p.) podlega opłacie:

- a) w wysokości 0,02% od nominalnej wartości papierów wartościowych, przyjętych na przechowanie;
- b) w wysokości 1 zł w razie przyjęcia na przechowanie innych rzeczy ruchomych.

Pisma, wyżej wymienione, wystawione przez Bank Polski oraz przez kolejowe przechowalnie bagażu, są wolne od opłaty.

Rozdział osiemnasty.

Ubezpieczenia i umowy o rentę dożywotnią.

Art. 96.

Wpłaty, przyjęte przez zakłady ubezpieczeń (art. 98) z tytułu stosunków ubezpieczeniowych, podlegają opłacie stemplowej w wysokości 2%; wypłaty zaś dokonane przez te zakłady i z tegoż tytułu, podlegają opłacie w wysokości 1%.

Za podstawę wymiaru przyjmuje się roczną sumę wpłat, względnie wypłat.

Do wpłat zalicza się wszelkie świadczenia, które zakład ubezpieczeń otrzymał w ciągu roku operacyjnego od ubezpieczających.

Z ogólnej kwoty wpłat potrąca się jednakże:

- a) sumy, zwrócone wskutek niedojścia do skutku ubezpieczeń albo wskutek rozwiązania lub zmiany stosunku ubezpieczeniowego (stornowania całkowitego lub częściowego);
- b) kwoty wypłacone członkom zakładu ubezpieczeń wzajemnych (nieakcyjnego) tytułem udziału w zysku (bonusu);
- c) kwoty, wpłacone przez ubezpieczających na pokrycie danin publicznych, obciążających zakład ubezpieczeń, w szczególności też składek na rzecz straży ogniowych;
- d) zapłacone przez ubezpieczających odsetki za zwłokę lub za rozłożenie składek na raty, kary umowne oraz koszty ustalenia szkód i postępowania przed sądem rozjemczym.

Do wypłat zalicza się wszelkie wydatkowania w ciągu roku operacyjnego z tytułu stosunków ubezpieczeniowych, z wyjątkiem kwot, wymienionych w punktach a), b) ustępu poprzedniego.

Jeżeli wpłaty dokonywa się przez oddanie zakładowi ubezpieczeń nieruchomości na własność, to opłatę stemplową uiszcza się według przepisów rozdziału dziesiątego.

Opłatom stemplowym, przewidzianym w artykule niniejszym, podlegają wypłaty i wpłaty niezależnie od tego, czy są, czy nie są stwierdzone pisemem.

Art. 97.

Wpłaty i wypłaty, wymienione w art. 96, są wolne od opłaty stemplowej, jeżeli są dokonywane z tytułu:

1) ubezpieczenia przymusowego lub nawet dobrowolnego, zawartego z instytucją ubezpieczeń przymusowych, powołaną do życia przez ustawę. Podlegają jednak opłacie wpłaty i wypłaty w zakresie wszelkich, czy to przymusowych czy dobrowolnych ubezpieczeń (od ognia, gradu, ubezpieczeń transportowych i t. d.), zawieranych z zakładami ubezpieczeń przymusowych od ognia, oraz w zakresie ubezpieczeń, przewidzianych w §§ 843, 1029 i 1198 niemieckiej ordynacji ubezpieczeniowej z dnia 19 lipca 1911 r. (Dz. Pr. Rzeszy Niem. str. 509);

2) takiego ubezpieczenia dobrowolnego, które zwalnia od ubezpieczenia przymusowego;

3) umowy między pracodawcą a pracownikiem, zapewniającej pracownikowi lub jego rodzinie emeryturę, pensję wdowią lub sierocą;

4) umowy między pracodawcą lub pracownikiem a osobą trzecią, która zapewnia pracownikowi lub jego rodzinie emeryturę, pensję wdowią lub sierocą, jeżeli umowa taka stanowi wykonanie obowiązku, przewidzianego w kontrakcie służbowym;

5) ubezpieczenia w „zarejestrowanej kasie zapomogowej” (ustawa austriacka z dnia 16 lipca 1892 r. Dz. P. P. Nr. 202), w „kasie majsterskiej” (§ 115-b i nast. austriackiej ustawy przemysłowej Dz. P. P. Nr. 199 z 1907 r.), albo w kasie zapomogowej, zorganizowanej przez cech lub związek cechów (§§ 81-b lub 104-i niemieckiej ustawy przemysłowej);

6) reasekuracji;

7) ubezpieczenia, zawartego poza granicami Polski przez zagraniczny oddział polskiego zakładu ubezpieczeń;

8) ubezpieczenia obligacji Państwa Polskiego od strat na kursie i od wylosowania.

Art. 98.

Za zakłady ubezpieczeń w rozumieniu art. 96 — 100 uważa się:

1) przedsiębiorstwa, mające siedzibę lub przedstawicielstwo w Polsce, a prowadzące czynności ubezpieczeniowe jako zajęcie główne lub nawet uboczne;

2) zrzeszenia, obowiązane do wypłacania członkom, względnie ich rodzinom, emerytur lub zapomóg na wypadek niezdolności do pracy, starości lub śmierci albo zapomóg posagowych, w szczególności — na obszarze, na którym obowiązuje kodeks cywilny austriacki — wspólny zakład zaopatrzenia (§ 1237 powołanego kodeksu);

3) zrzeszenia, oparte na wzajemnym zobowiązaniu się członków do ponoszenia wspólnie pewnych określonych strat, dotyczących poszczególnych członków.

Art. 99.

Wpłaty, względnie wypłaty, przewidziane w art. 96, podlegają opłacie stemplowej nie tylko wówczas, gdy są uiszczane kasowo, ale także w tych wy-

padkach, gdy są uiszczane rachunkowo (przez potrącenie). Jeżeli jednak przy zawarciu nowej umowy ubezpieczenia rozwiązuje się stosunek ubezpieczeniowy, poprzednio istniejący, a uiszczone składki (rezerwę premjową) zalicza się na poczet należności, wynikającej z nowej umowy, to tego rodzaju wpłaty przez zaliczenie nie podlegają opłacie stemplowej.

Wpłaty i wypłaty, dokonywane w walucie zagranicznej, powinny być zapisane do ksiąg zakładu ubezpieczeń w tejże walucie, z przeliczeniem co miesiąc na walutę polską — według najniższego kursu giełdy warszawskiej w ostatnim dniu miesiąca, a w braku notowania w tym dniu — według kursu, ostatnio notowanego.

Izba skarbową może zezwolić, aby za podstawę do obliczenia opłaty zamiast rachunku kasy (wpłat i wypłat zrealizowanych) były przyjmowane rachunki wierzycieli i dłużników (wpłat i wypłat należnych).

Art. 100.

Obowiązek uiszczenia opłat, przewidzianych w art. 96 — 99, ciąży na zakładzie ubezpieczeń, który może żądać od ubezpieczającego, względnie od uposażonego, zwrotu uiszczonej opłaty albo wpłacenia zgóry zakładowi odpowiedniej kwoty.

Przypadające opłaty uiszcza się gotówką bez wymiaru urzędowego (art. 25), a mianowicie:

- a) tytułem zaliczki za każdy miesiąc: w ciągu pierwszego tygodnia miesiąca następnego — jedną dwunastą część całkowitej należności za poprzedni rok operacyjny;
- b) resztę należności za każdy rok operacyjny: w ciągu tygodnia po zatwierdzeniu rachunków rocznych.

Nowopowstałe zakłady ubezpieczeń do czasu zatwierdzenia pierwszego zamknięcia rachunków obliczają zaliczki według faktycznych obrotów miesięcznych.

Art. 101.

Umowa ubezpieczenia, zawarta z zagranicznym zakładem ubezpieczeń, nie mającym zezwolenia na działalność w Polsce, podlega — choćby jej pisemne stwierdzenie nie zostało udowodnione — opłacie w wysokości 2% od sumy ubezpieczenia, jeżeli tyczy się przedmiotu, znajdującego się w Polsce, albo jeżeli w Polsce ma mieszkanie lub siedzibę bądź ubezpieczający, bądź osoba, na której rzecz umowa została zawarta. Osoby te oraz właściciel przedmiotu ubezpieczenia, znajdującego się w Polsce, są solidarnie obowiązani do uiszczenia opłaty. Opłata ma być uiszczona przed pierwszym uiszczeniem zakładowi ubezpieczeń należności z tytułu umowy ubezpieczenia; uiszczenie opłaty ma nastąpić w trybie art. 24 (punktu b); w tym celu należy urzędowi skarbowemu bądź złożyć — w oryginale lub w odpisie — pismo, stwierdzające zawarcie umowy, bądź podać pisemnie istotną treść umowy. Nie podlega opłacie umowa o ubezpieczenie przewozowe, jeżeli ani ubezpieczający ani osoba, na której rzecz umowa została zawarta, nie mają w Polsce mieszkania lub siedziby.

Pismo, stwierdzające umowę o rentę dożywotnią, podlega opłacie w wysokości 2% od wartości tej rzeczy, którą otrzymuje osoba, zobowiązująca się do płacenia renty.

Jeżeli jednak wzamian za rentę daje się na własność nieruchomość (art. 12), znajdującą się w Polsce, to opłatę uiszcza się według przepisów rozdziału dziesiątego, choćby była niższa od wskazanej w ustępie poprzedzającym. Jeżeli oprócz dania nieruchomości umówione zostało inne jeszcze wynagrodzenie, to od wartości tego dodatkowego wynagrodzenia należy nadto uiścić opłatę, w ustępie drugim przewidzianą.

Gdy do płacenia renty dożywotniej zobowiązuje się zakład ubezpieczeń, wymieniony w art. 98, to zamiast artykułu niniejszego stosuje się art. 96—100.

Rozdział dziewiętnasty.

Spółki i inne zrzeszenia.

Art. 102.

Opłacie stemplowej w wysokości 2% podlegają:

- a) pismo, stwierdzające umowę o zawiązanie spółki akcyjnej lub komandytowo-akcyjnej, mającej siedzibę w Polsce;
- b) uchwała o powiększeniu kapitału zakładowego spółek tego rodzaju — bądź drogą emisji nowych akcji, bądź drogą zwiększenia wkładów spółników osobiście odpowiedzialnych (firmowych) w spółce komandytowo-akcyjnej, bądź drogą dopłat innego rodzaju.

Za podstawę wymiaru opłaty bierze się: przy zawiązaniu spółki kapitał zakładowy, t. j. wartość nominalną wszystkich akcji, z doliczeniem sum, które pierwsi nabywcy akcji, wydanych za gotówkę, wpłacają ponad wartość nominalną, względnie z doliczeniem czystej wartości wkładów spółników osobiście odpowiedzialnych (firmowych) oraz dopłat innego rodzaju.

Przy powiększeniu kapitału za podstawę wymiaru bierze się wartość nowych akcji, względnie też wartość nowych wkładów spółników osobiście odpowiedzialnych, obliczone w sposób wyżej wskazany, oraz wartość dopłat innego rodzaju.

Opłatę stemplową od pisma, stwierdzającego umowę o zawiązanie spółki akcyjnej lub komandytowo-akcyjnej, uiszcza się według zasad ogólnych (art. 24, punkt b; art. 27, 28); w razie nieuiszczenia należnej opłaty w przepisany termin obowiązana jest do uiszczenia tylko spółka, a nie spółnicy. Opłatę od uchwały o powiększeniu kapitału zakładowego winna uiścić spółka gotówką na podstawie wymiaru, dokonanego przez urząd skarbowy (art. 24, punkt b) w ciągu miesiąca od dnia, rozpoczynającego okres, wyznaczony do przyjmowania wpłat. Jeżeli powiększenie kapitału zakładowego nie doszło do skutku, izba skarbową zarządzi zwrot opłaty; stosuje się przytem art. 49.

Zapisanie powiększenia kapitału zakładowego do rejestru handlowego może nastąpić dopiero po przedstawieniu zaświadczenia urzędu skarbowego o uiszczeniu opłaty albo zezwolenia na odroczenie terminu płatności (art. 177).

Art. 103.

Opłacie stemplowej w wysokości 2% podlegają wpłaty na udziały, dokonane przez członków spółdzielni (ustawa z dnia 29 października 1920 r. — Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 55, poz. 495), bez względu na

to, czy zostały stwierdzone pokwitowaniem, czy przyjęte bez pokwitowania.

Opłatę ma uiścić spółdzielnia gotówką bez wymiaru urzędowego (art. 25) od ogólnej sumy wpłat, dokonanych w ciągu roku obrachunkowego. Za wpłaty uważa się też sumy, przypadające członkowi z tytułu podziału zysków, a zaliczone na poczet jego udziałów. Opłata winna być uiszczona w ciągu dwóch miesięcy po zatwierdzeniu sprawozdania rocznego przez walne zgromadzenie lub przez zebranie przedstawicieli, a jeżeli one się nie odbyły w przepisany terminie, to w ciągu dwóch miesięcy po upływie terminu statutowego.

Wolne są od opłaty stemplowej wpłaty na udziały w tych spółdzielniach, które według swych statutów mogą zawierać umowy, wchodzące w zakres ich podstawowej działalności tylko ze swymi członkami albo nawet nie z członkami, jeżeli nadpłaty i zwroty, przypadające na osoby, nie będące członkami, są przelewane w całości do funduszu zasobowego lub do innych funduszy, nie podlegających podziałowi między członków. Nie uchyla uwolnienia od opłaty: a) zawieranie umów z osobami, które nie są członkami, jeżeli bez tych umów nie dałyby się spełnić podstawowe zadania spółdzielni; b) wykonywanie przez spółdzielnię takich czynności, w których ona występuje w charakterze pełnomocnika innej osoby.

Uwolnienie od opłaty, przewidziane w ustępie poprzednim, ustaje z dniem zarejestrowania zmiany statutu, na skutek której spółdzielnia traci warunki uwolnienia, jak również z dniem rozpoczęcia czynności, przekraczających zakres, wyżej przewidziany.

Art. 104.

Izba skarbową może na wniosek związku rewizyjnego zezwolić, aby spółdzielnia, należące do związku, uiszczają opłaty, przewidziane w art. 103, za pośrednictwem tegoż związku; zezwolenie jednak może być każdego czasu odwołane.

Minister Skarbu określi terminy uiszczania opłat przez związek rewizyjny, sposób sprawdzania prawidłowości obliczeń oraz odpowiedzialność związku i poszczególnych spółdzielni związkowych za nieuiszczenie opłat.

Sądy są obowiązane przysyłać izbom skarbowym, właściwym według siedziby spółdzielni, odpisy wyroków, orzekających kary za przekroczenia przepisów ustawy o spółdzielniach z dnia 29 października 1920 r. (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 55, poz. 495).

Art. 105.

Pisma, stwierdzające umowę o zawiązanie spółki, niewymienionej w poprzednich artykułach niniejszego rozdziału lub o powiększenie kapitału zakładowego takiej spółki, podlegają opłacie w wysokości 2% od sumy kapitału zakładowego, względnie od sumy, o którą kapitał ten się powiększa. Za kapitał zakładowy w rozumieniu artykułu niniejszego uważa się wkłady spółników z wyjątkiem polegających na wykonywaniu pracy, a co do spółek z ograniczoną odpowiedzialnością również dopłaty.

Do pism wyżej wymienionych zalicza się też: protokół ogólnego zebrania współników, zapisanie do

księgi uchwał tudzież podanie o wpis umowy lub uchwały do rejestru handlowego.

Zapisanie zawiązania spółki lub powiększenia kapitału zakładowego do rejestru handlowego może nastąpić tylko w razie dostarczenia sądowi dowodu uiszczenia opłaty stemplowej w kwocie, ustalonej drogą wymiaru urzędowego (art. 17) albo zaświadczenia urzędu skarbowego z uiszczenia należnej opłaty albo zezwolenia na odroczenie terminu płatności (art. 177).

Pismo, stwierdzające umowę o przedłużenie pierwotnego terminu trwania spółki, jest wolne od opłaty, o ile przy zawiązaniu spółki oraz przy powiększeniach kapitału zakładowego uiszczono opłatę, przewidzianą w niniejszym artykule.

Do uiszczenia opłat, przewidzianych w niniejszym artykule, jest obowiązana spółka solidarnie z osobami, tworzącymi zarząd spółki w dniu, w którym opłatę należy uiścić.

Art. 106.

Pismo, stwierdzające umowę o wniesienie nieruchomości (art. 12), znajdującej się w Polsce, tytułem wkładu rzeczowego do spółki, wymienionej w art. 102 lub 105, podlega opłacie w wysokości 2% od wartości nieruchomości. W razie wniesienia tytułem wkładu rzeczowego prawa wydobywania ciał kopalnych w Polsce (art. 64, punkt 1), opłata od pisma, stwierdzającego wniesienie, wynosi 1%, w razie zaś wniesienia prawa do części ciał kopalnych, w Polsce wydobywanych (art. 64, punkt 3) — 0,5% od wartości wniesionego prawa.

Opłaty powyższe należy uiścić niezależnie od opłat, przewidzianych w art. 102 i 105.

Art. 107.

Od pisma, stwierdzającego umowę lub uchwałę o przekształceniu spółki, już istniejącej, na spółkę innego rodzaju, ma spółka uiścić opłatę, stanowiącą połowę opłat, obliczonych według art. 102 — 106; tyczy się to w szczególności przekształcenia drogą likwidacji spółki dotychczasowej i wniesienia jej majątku tytułem wkładu rzeczowego do spółki nowoutworzonej. Przekształcenie gwarectwa dawnego typu na gwarectwo nowego typu (art. 235-a powszechnej ustawy górniczej pruskiej) nie podlega opłacie.

Jeżeli przy przekształceniu (ustęp pierwszy niniejszego artykułu) zostają wniesione do spółki nowej — prócz majątku spółki dotychczasowej — inne jeszcze wkłady (gotówkowe lub rzeczowe), to do tych wkładów stosuje się ogólne postanowienia artykułów 102 — 106.

Pismo, stwierdzające powiększenie kapitału spółki (art. 102, punkt b lub art. 105), spowodowane przejęciem majątków jednej, lub kilku już istniejących spółek (fuzja), podlega opłacie w wysokości połowy opłat, obliczonych według art. 102 względnie 105, oraz 106.

W razie utworzenia nowej spółki celem przejęcia majątków spółek, już istniejących, wymierza się opłatę (art. 102, punkt a, względnie art. 105, oraz art. 106) od tej części kapitału, której użyto do przejęcia, w takiej kwocie, jakaby się należała w myśl ustępu trzeciego artykułu niniejszego od przejęcia przez spółkę, posiadającą kapitał największy.

W razie połączenia spółek bez powiększenia kapitału zakładowego spółki przejmującej wymierza się opłatę w myśl ustępu trzeciego niniejszego artykułu w takiej kwocie, jakaby się należała, gdyby nastąpiło powiększenie kapitału zakładowego spółki przejmującej o czystą wartość majątku spółki przejmowanej, wynikającą z bilansu, na którego podstawie fuzja ma być dokonana. Od kwoty, obliczonej w ten sposób, potrąca się opłatę, którą spółka przejmująca uiściła od podwyższenia kapitału zakładowego, uchwalonego w ciągu jednego roku przed powzięciem uchwały o fuzji, celem nabycia akcji względnie udziałów spółki przejmowanej; jeżeli ta opłata przewyższa opłatę od połączenia spółek, zwrot nadwyżki nie nastąpi.

Ustępy drugi i trzeci art. 105 stosuje się również do przypadków, wymienionych w poprzednich ustępach niniejszego artykułu.

W razie połączenia spółdzielni (art. 107 — 114 ustawy z dnia 29 października 1920 r. Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 55, poz. 495) nie będzie pobrana opłata ani od tej części kapitału, której użyto do przejęcia, ani z powodu przeniesienia majątku spółdzielni przejętej na spółdzielnię przejmującą.

Art. 108.

Art. 105 — 107 stosuje się nie tylko do spółek, lecz i do innych zrzeszeń, których członkowie dzielą się osiągniętym zyskiem.

Przystąpienie w charakterze członka do Centralnej Kasy Spółek Rolniczych (Dz. P. P. P. z 1919 r. Nr. 15, poz. 212 i 213) nie podlega opłacie.

Art. 109.

Spółki oraz inne zrzeszenia (art. 108), mające siedzibę zagranicą, winny przed rozpoczęciem działalności w Polsce, jako też przed każdym faktycznym powiększeniem kapitału, przeznaczonego do owej działalności, uiścić opłatę w wysokości, przewidzianej w art. 102, względnie 105, dla spółek i zrzeszeń polskich. Za podstawę wymiaru bierze się kapitał, przeznaczony do działalności w Polsce, względnie każdorazowe powiększenie tegoż kapitału.

Opłatę ewentualnie podwyżkę (art. 42) wymierza Minister Skarbu, któremu spółka (zrzeszenie) ma dostarczyć danych, niezbędnych do obliczenia opłaty; od tego wymiaru niema środka odwoławczego w administracyjnym toku instancyj.

O ile do rozpoczęcia działalności lub powiększenia kapitału wymagane jest zezwolenie rządu, uzależnia się ogłoszenie zezwolenia od uiszczenia opłaty.

W razie nieuiszczenia opłaty w przepisany termin, lub uiszczenia tylko w części, są obowiązane do uiszczenia opłaty i podwyżki solidarnie ze spółką (zrzeszeniem): osoby, stanowiące jej przedstawicielstwo, przewidziane w przepisach prawnych polskich, a w braku takiego przedstawicielstwa osoby, które przy rozpoczęciu działalności lub powiększeniu kapitału sprawują w imieniu spółki (zrzeszenia) czynności, należące do jej zakresu działania.

Art. 110.

Papiery obiegowe, stanowiące dowód uczestnictwa w spółce akcyjnej lub komandytowo-akcyjnej (akcje, świadectwa tymczasowe i t. p.), wypuszczone

zagranicą, a przeniesione do Polski, podlegają opłacie w wysokości 2% od wartości nominalnej, niezależnie od tego, czy należność za nie została wpłacona całkowicie, czy częściowo.

Kwota, uiszczona tytułem opłaty od świadectwa tymczasowego, podlega zaliczeniu na opłatę, należną od właściwego papieru obiegowego.

Opłatę uiszcza się od każdego odcinka raz jeden — przez urzędowe skasowanie znaczków stemplowych (art. 23, punkt b) lub wniesienie opłaty w gotówce według obliczenia urzędu skarbowego (art. 24, punkt b). Opłatę ma uiścić posiadacz papieru w ciągu trzech tygodni po otrzymaniu papieru; jeżeli jednak wręcza go przedsiębiorstwu bankowemu przed upływem trzech tygodni, to ma uiścić przed wręczeniem.

R o z d z i a ł d w u d z i e s t y.

Pełnomocnictwa.

Art. 111.

Opłacie stemplowej w zasadniczej wysokości 5 zł podlega:

1) pismo, stwierdzające umowę pełnomocnictwa, podpisane przez obie strony;

2) pełnomocnictwo, podpisane tylko przez mocodawcę, bądź sporządzone lub uwierzytelnione sądownie albo notarialnie, bądź wręczone pełnomocnikowi lub osobie trzeciej, wobec której pełnomocnik ma zastępować mocodawcę;

3) protokół, stwierdzający udzielenie pełnomocnictwa, spisany na skutek oświadczenia mocodawcy przez sąd lub inny urząd publiczny, wobec którego pełnomocnik ma zastępować mocodawcę.

Pełnomocnictwo (punkty 1, 2, 3), upoważniające wyłącznie do zastępstwa przed sądem lub innym urzędem publicznym, podlega (z wyjątkiem przypadków, przewidzianych w zdaniu drugim niniejszego ustępu) opłacie w wysokości 3 zł. Pełnomocnictwo, upoważniające wyłącznie do zastępstwa w sprawie, należącej w pierwszej instancji do sądu grodzkiego lub sędziego pokoju, albo do sądu przemysłowego, lub kupieckiego, do sądu pracy lub urzędu rozjemczego do spraw najmu, jak również upoważnienie do odbioru sumy pieniężnej, przewyższającej 500 zł, podlegają opłacie w wysokości 1 zł.

Opłatom powyższym podlega każdy egzemplarz pełnomocnictwa oraz każdy odpis, zaświadczony bądź urzędownie, bądź przez mocodawcę lub przez pełnomocnika.

Odpisy pełnomocnictw, składane w postępowaniu, należącym w pierwszej instancji do sądu grodzkiego lub do sędziego pokoju albo do sądu przemysłowego lub kupieckiego, do sądu pracy lub urzędu rozjemczego do spraw najmu, podlegają — bez względu na swą treść — opłacie w wysokości 1 zł.

Do uiszczenia opłaty jest obowiązany mocodawca; pełnomocnik zaś — solidarnie z mocodawcą — jeżeli pełnomocnictwo przyjął.

Skasowanie znaczków stemplowych na pełnomocnictwie może nastąpić nie tylko przez przepisanie początkowymi lub końcowymi wyrazami tekstu (art. 23), lecz także przez przepisanie daty skasowania oraz nazwiskiem lub firmą mocodawcy albo pełnomocnika.

Pełnomocnictwo, udzielone w jednym piśmie, dotyczącem jednej sprawy, przez dwie lub więcej osób albo dwu lub więcej upoważnionych, uważa się za jedno pełnomocnictwo.

O ile pełnomocnictwo jest przekazem (art. 126), to rozdział niniejszy nie ma zastosowania i stosuje się art. 126, 127 i 129.

Art. 112.

Wolne są od opłaty stemplowej:

1) pełnomocnictwo, udzielone przez pełnomocnika dalszemu pełnomocnikowi (substytucja);

2) pełnomocnictwo, upoważniające do działania w sprawie sądowo-karnej lub w postępowaniu, przewidzianem w przepisach karnych administracyjnych lub karnych skarbowych;

3) pełnomocnictwa, udzielone przez Skarb Rzeczypospolitej, przez Bank Polski lub przez osoby, wymienione w art. 16;

4) pełnomocnictwo, upoważniające do uczestnictwa w walnem zebraniu akcjonariuszów Banku Polskiego;

5) pełnomocnictwo, upoważniające do zastępstwa przed komisjami polubownymi i rozjemcami dla załatwiania zatargów zbiorowych i indywidualnych pomiędzy pracodawcami a pracownikami tudzież przed sądami w sprawach o uzyskanie nakazu wykonawczego do orzeczeń wymienionych komisji lub do układów pojednawczych, przed niemi zawieranych, jak również w postępowaniu egzekucyjnym, prowadzonym na zasadzie takich orzeczeń lub układów pojednawczych;

6) pełnomocnictwo, udzielone pracownikowi związkowi zawodowemu lub jego funkcjonariuszom (dekret z dnia 8 lutego 1919 r. Dz. P. P. P. Nr. 15, poz. 209) albo przez taki związek, a upoważniające do zastępowania członków związku;

7) odpisy pełnomocnictw (art. 111, ustęp trzeci), składane sądowi, o ile są przeznaczone dla uczestniczących w sprawie osób;

8) pełnomocnictwa oraz odpisy pełnomocnictw (art. 111, ustęp trzeci), składane w postępowaniu, należącym w pierwszej instancji do sądów grodzkich lub do sędziów pokoju albo sądów przemysłowych lub kupieckich lub sądów pracy, jeżeli wartość przedmiotu sporu nie przewyższa 100 złotych;

9) pełnomocnictwo, uprawniające do zastępstwa w postępowaniu sądowym, jeżeli mocodawcy służy w tem postępowaniu prawo ubogich;

10) upoważnienie do odbioru sumy pieniężnej, nie przewyższającej 500 zł, lub do odbioru rzeczy ruchomej innego rodzaju, bez względu na jej wartość, jak również — bez względu na kwotę — upoważnienie do odbioru sum, wypłacanych z tytułu stosunku służbowego, albo wkładki w Pocztovej Kasie Oszczędności;

11) pełnomocnictwa pocztowe;

12) pełnomocnictwa, wystawiane w postępowaniu, tytującym się ubezpieczeń przymusowych niemajątkowych — przez ubezpieczonych lub członków ich rodzin.

Art. 113.

Jeżeli pełnomocnictwo zawiera zarazem umowę o wynagrodzenie pełnomocnika, to opłatę należy uiszczać stosownie do przepisów o opłatach od umów

o świadczenie usług (rozdział szesnasty), jeżeli opłata w myśl rozdziału niniejszego nie jest wyższa.

Rozdział dwudziesty pierwszy.

Oblig.

Art. 114.

Opłacie stemplowej w zasadniczej wysokości 0,5% od sumy zobowiązania podlegają obligacje (listy zastawne, obligacje fundowane, obligacje spółek akcyjnych i t. p.) i inne pisma, stwierdzające przyjęcie nowego lub uznanie dawnego długu (obligi, skrypty dłużne, rewersy), o ile nie są wymienione w innych artykułach części drugiej niniejszej ustawy i o ile nie mają zastosowania przepisy o opodatkowaniu spadków i darowizn. Jeżeli takie pismo stwierdza umowę, na mocy której strona, przyjmująca dług nowy lub uznająca dawny, jest uprawniona do żądania świadczenia wzajemnego, to za podstawę wymiaru należy wziąć wartość świadczenia jednej strony; jeżeli wartości świadczeń jednej i drugiej strony nie są równe, to za podstawę wymiaru należy wziąć wartość wyższą.

Opłatę od obligacji, wypuszczonych w Polsce, obowiązana jest uiszczyć instytucja emitująca gotówką bez urzędowego wymiaru (art. 25) — przed wręczeniem obligacji pierwszemu nabywcy, względnie przed wypłaceniem ceny kupna w tym wypadku, gdy instytucja kredytowa, udzieliwszy pożyczki we własnych obligacjach, kupuje te obligacje od dłużnika bezpośrednio po ich wydaniu.

Opłatę w wysokości 0,5% od obligacji, wypuszczonych zagranicą, uiszcza się według zasad, przewidzianych co do akcji zagranicznych w art. 110.

Do uiszczenia opłaty od obligów, niewymienionych w ustępie drugim i trzecim, są obowiązani solidarnie wierzyciel i dłużnik.

Art. 115.

Opłacie stemplowej w wysokości 0,3% od sumy zobowiązania podlegają obligi, stwierdzające pożyczkę pod zastaw towarów osobie, wykonywającej sprzedaż towarów tegoż rodzaju i z tego powodu podlegającej podatkowi przemysłowemu lub ustawowo zwolnionej od tego podatku.

Opłata od obligu, stwierdzającego pożyczkę pod zastaw papierów wartościowych, nie może przewyższać kwoty, obliczonej według wartości zastawionych papierów (art. 8) i według stopy, którą w myśl rozdziału trzynastego należałoby zastosować, gdyby dłużnik sprzedał owe papiery wierzycielowi.

Oblig na zlecenie podlegają opłacie stemplowej według zasad, przewidzianych dla opłat od weksli w rozdziale dwudziestym drugim. Pierwszy indos na składowym dowodzie zastawniczym (warrantie) podlega opłacie w wysokości 0,1% od kwoty pieniężnej, na której zabezpieczenie ustanawia się na towarze prawo zastawu.

Art. 116.

Opłacie stemplowej w wysokości 0,3% od sumy zobowiązania podlegają obligi, stwierdzające pożyczkę, jeżeli daje ją gminna kasa pożyczkowo-oszczędnościowa lub instytucja drobnego kredytu. Za instytucję taką uważa się spółdzielnię, należącą do związku rewizyjnego (art. 68 i 70 ustawy z dnia 29 paź-

dziennika 1920 r., Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 55, poz. 495), której podstawowym zadaniem statutowym jest udzielanie członkom pożyczek oraz przyjmowanie wkładów pieniężnych, dopóki wysokość kredytu, jaki może być udzielony jednemu członkowi (art. 46, punkt 2 powołanej ustawy) nie przewyższa kwoty, którą określi rozporządzenie.

Izba skarbową może na wniosek związku rewizyjnego zezwolić, aby spółdzielnie, należące do związku i mogące udzielać pożyczek tylko swym członkom, uiszczaly opłaty (w wysokości 0,5% lub 0,3%) gotówką za pośrednictwem związku rewizyjnego. Do opłat, w ten sposób uiszczanych, stosuje się przepisy art. 104 o opłatach stemplowych od wpłat na udziały.

Minister Skarbu może zezwolić, aby spółdzielnie kasowały znaczki stemplowe na obligacjach przez przepisanie datą skasowania oraz odciskiem swej pieczęci.

Art. 117.

Pismo, stwierdzające udzielenie poręczenia (porękę), podlega opłacie w kwocie 5 zł; opłata od poręczenia względnie suma opłat od wszystkich poręczeń, dotyczących się tego samego zobowiązania, nie może przewyższać połowy opłaty od pisma, stwierdzającego zobowiązanie, dla którego udzielono poręczeń.

Wolne są od opłaty: poręka wekslowa i poręka na czeku; poręka przy pożyczce, udzielonej przez spółdzielnię członkowi; poręka za zobowiązanie, stwierdzone obligacją, której ustawa niniejsza (art. 120) zwalnia od opłaty stemplowej.

Art. 118.

Pisma, stwierdzające przyjęcie pieniędzy na oprocentowanie przez przedsiębiorstwa, trudniące się czynnościami bankowymi, jako to: wpisy w książeczkach wkładowych, dowody przyjęcia wkładu na rachunek bieżący, asygnaty kasowe i t. p., podlegają opłacie 20 gr. Opłatę winien uiszczyć wystawca — przed wydaniem pisma odbiorcy — zapomocą znaczków stemplowych, które należy skasować przez przepisanie początkowymi lub końcowymi wyrazami tekstu albo datą skasowania i nazwiskiem lub firmą kasującego.

Wolne są od opłaty:

- a) pisma, stwierdzające przyjęcie kwoty, nie przewyższającej 100 zł, jako też
- b) bez względu na wysokość kwoty — pisma, wystawione przez: Pocztową Kasę Oszczędności, Bank Polski, Centralną Kasę Spółek Rolniczych, gminne kasy pożyczkowo-oszczędnościowe oraz spółdzielnie, należące do związku rewizyjnego (art. 68 i 70 ustawy z dnia 29 października 1920 r. o spółdzielniach, Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 55, poz. 495), jako też stwierdzające przyjęcie pieniędzy od przedsiębiorstwa, wykonywającego czynności bankowe.

Art. 119.

Wyciąg z rachunku bieżącego (kontokorentowego), stwierdzający saldo debetowe, względnie kredy-

towe, wydany przez przedsiębiorstwo, trudniące się czynnościami bankowymi oraz takiż wyciąg, wydany przez przemysłowca lub kupca innemu przemysłowcowi lub kupcowi, podlega opłacie 20 gr od arkusza.

Opłatę ma uiszczyć wystawca — przed doręczeniem wyciągu odbiorcy — zapomocą papieru stemplowego lub znaczków stemplowych, które należy skasować w sposób, podany w art. 118. Wyciągi z rachunku bieżącego, sporządzone przez Bank Polski, są wolne od opłaty.

Uznanie prawidłowości salda przez odbiorcę wyciągu nie podlega opłacie.

Art. 120.

Wolne są od opłaty stemplowej:

1) obligacje oraz innego rodzaju obligi Skarbu Rzeczypospolitej, polskich państwowych zakładów i przedsiębiorstw, będących odrębnymi osobami prawnymi, związków komunalnych i innych związków przymusowych, Banku Polskiego, oraz fundacji, zakładów i zrzeszeń, wymienionych w art. 16;

2) obligacje (art. 114), wydane tytułem pożyczki osobom, wymienionym w punkcie 1 niniejszego artykułu przez instytucję emitującą;

3) obligi, stwierdzające pożyczkę w listach zastawnych lub obligacjach fundowanych, jeżeli pożyczkę daje instytucja emitująca te listy lub obligacje;

4) obligacje oraz innego rodzaju obligi, dotyczące się pomocy kredytowej, przewidzianej w ustawach: o scalaniu gruntów, o państwowym funduszu kredytu na meljoracje rolne, o wykonaniu reformy rolnej, o nadaniu ziemi żołnierzom wojska polskiego, o rozbudowie miast, o pomocy państwowej na odbudowę budynków, zniszczonych lub uszkodzonych wskutek działań wojennych;

5) listy zastawne Państwowego Banku Rolnego;

6) obligi, zawierające zobowiązanie do zwrotu stypendium zwrotnego lub pożyczki bezprocentowej w myśl ustawy z dnia 18 marca 1933 r. o państwowych stypendjach oraz innych formach pomocy dla młodzieży szkół wyższych (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 207);

7) kupony, załączone do papierów wartościowych.

Minister Skarbu może zwolnić od opłat obligi, stwierdzające pożyczkę pod zastaw przedmiotów już używanych, jeżeli pożyczkę daje zakład zastawniczy, na zysk nieobliczony, jak również stwierdzające pożyczkę nieoprocentowaną, jeżeli ją daje zrzeszenie, którego działalność nie jest obliczona na zysk.

Art. 121.

Obligacje oraz innego rodzaju obligi, stwierdzające zaciągnięcie nowej pożyczki na umorzenie poprzedniej wierzytelności tego samego wierzyciela (konwersja), są wolne od opłaty, jeżeli poprzednia wierzytelność była stwierdzona pismem, od którego należną opłatę uiszczono i jeżeli kwota nowej pożyczki nie przewyższa kwoty wierzytelności poprzedniej według stanu z dnia zaciągnięcia nowej pożyczki.

Jeżeli kwota nowej pożyczki przewyższa kwotę poprzedniej wierzytelności, to należy uiszczyć opłatę od nadwyżki.

Zasady powyższe stosuje się również: 1) do pisma, stwierdzającego umowę o uiszczenie długu pieniężnego w innej walucie; 2) do obligacji, wydanych przez wierzyciela dłużnikowi tytułem pożyczki, wymienionej w ustępie pierwszym niniejszego artykułu.

Rozdział dwudziesty drugi.

Weksle.

Art. 122.

Weksle podlegają opłacie:

- a) w wysokości 20 gr przy sumie wekslowej do 50 zł;
- b) w wysokości 30 gr od każdych pełnych lub zaczętych stu złotych sumy wekslowej, przewyższającej 50 zł.

Przepis powyższy tyczy się również pism, zawierających prócz nazwy „weksel” jedynie podpis wystawcy lub akceptanta albo indos. Jeżeli w piśmie takim albo w piśmie, posiadającym jeszcze inne cechy weksłu, lecz nie wymieniającem sumy wekslowej, wpisano następnie sumę wyższą od tej, która odpowiada uiszczonej opłacie, to zostanie wymierzona podwyżka stemplowa (art. 42 oraz art. 125, ustęp ostatni); podwyżka nie zostanie wymierzona, jeżeli we właściwym terminie (art. 123) uiszczono tytułem opłaty stemplowej 30 zł (lub więcej), a przed wpisaniem sumy wekslowej dopłacono (art. 124) kwotę, jaka jest potrzebna celem uzupełnienia opłaty do wysokości, odpowiadającej sumie wekslowej.

Opłacie według zasad powyższych podlega również każdy wtóropis weksłu; takiej samej opłacie podlega każdy odpis weksłu, zaopatrzony bądź w indos, bądź w porękę wekslową. Nie podlega jednak opłacie wtóropis, na którego stronie przedniej zaznaczono, że został sporządzony celem przesłania do przyjęcia, a którego stronę odwrotną przekreślono.

Wolne są od opłaty: a) weksel płatny zagranicą, jeżeli trasat lub wystawca weksłu własnego ma mieszkanie lub siedzibę zagranicą, b) weksel trasowany, wystawiony zagranicą, jeżeli wystawca ma mieszkanie lub siedzibę zagranicą, a trasat wykonywa w Polsce czynności bankowe. Weksle, wymienione pod a), podlegają jednak opłacie, gdy w Polsce nastąpiła zapłata całkowita lub częściowa, lub gdy przed sąd polski wytoczono skargę o pretensję z weksłu. Miejsca, wymienionego obok nazwiska trasata lub wystawcy, jeżeli on w tem miejscu nie mieszka (nie ma siedziby), nie uważa się — celem zastosowania niniejszego artykułu — za miejsce zamieszkania (siedzibę).

Art. 123.

Opłatę od weksłu, wystawionego w Polsce, należy uiszczyć przed umieszczeniem pierwszego podpisu; o ile jednak chodzi o weksel trasowany, płatny na własne zlecenie wystawcy lub na jego rzecz, opłata winna być uiszczona przed przyjęciem lub przed umieszczeniem pierwszego indosu.

Opłatę od weksłu, wystawionego zagranicą, należy uiszczyć, zanim na obszarze Polski została dokonana którakolwiek z czynności następujących: przyjęcie, umieszczenie indosu, wypełnienie indosu in blan-

co, wręczenie weksłu, zaopatrzonego w indos in blanco, innej osobie, przyjęcie zapłaty całkowitej lub częściowej, wytoczenie skargi o pretensję z weksłu. Jeżeli weksel, wystawiony zagranicą, wprowadziła do Polski lub otrzymała w Polsce osoba, obowiązana do uiszczenia opłaty (art. 125), to ma uiszczyć opłatę w ciągu tygodnia od wprowadzenia weksłu lub otrzymania go, o ile przedtem nie została dokonana żadna z czynności, wymienionych w zdaniu poprzednim.

Art. 124.

Opłatę od weksłu uiszcza się zasadniczo przez napisanie go na urzędowym blankiecie wekslowym. Jeżeli nie użyto blankietu urzędowego albo gdy chodziło o uzupełnienie blankietu urzędowego niedostatecznej wartości, uiszcza się opłatę przez skasowanie znaczków stemplowych lub gotówką na podstawie wymiaru, dokonanego przez urząd skarbowy (art. 24, punkt b). Skasowania znaczków dokonywają urzędy skarbowe (art. 23, punkt b); poza przypadkami dopłaty, przewidzianej w ustępie drugim art. 122, mogą też kasować znaczki stemplowe na weksłach: notariusze, banki państwowe, Bank Polski oraz te urzędy państwowe i te banki prywatne oraz spółdzielnie, którym Minister Skarbu udzieli odpowiedniego zezwolenia; notariusz nie może żądać wynagrodzenia za kasowanie znaczków stemplowych na weksłach.

Art. 125.

Do uiszczenia opłaty od weksłu są obowiązani solidarnie: wystawca, remitent (art. 1, punkt 6 oraz art. 99, punkt 5 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 listopada 1924 r. o prawie wekslowem Dz. U. R. P. Nr. 100, poz. 926), wszyscy dłużnicy wekslowi oraz posiadacz weksłu (art. 15 i 101 powołanego rozporządzenia) — każda jednak z tych osób tylko wówczas, jeżeli weksel znajdował się w jej ręku na obszarze Polski.

Jeżeli osoba, obowiązana do uiszczenia opłaty w myśl ustępu poprzedniego, otrzymała weksel nieopłacony lub niedostatecznie opłacony, to ma uiszczyć opłatę, zanim umieściła na weksłu swój podpis albo wypełniła indos in blanco, lub wręczyła innej osobie weksel, zaopatrzony w indos in blanco; remitent zaś i posiadacz weksłu w każdym razie w ciągu tygodnia od dnia, w którym weksel otrzymał.

Osoba, która przedstawia do zapłaty weksel nieopłacony lub niedostatecznie opłacony lub wytacza przed sąd polski skargę o pretensję z takiego weksłu, ma — jeżeli nie należy do osób, wymienionych w ustępie pierwszym niniejszego artykułu — uiszczyć opłatę przed przyjęciem zapłaty (całkowitej lub częściowej), względnie przed wytoczeniem skargi.

Podwyżkę stemplową (art. 42) oblicza się w przypadkach, przewidzianych w rozdziale niniejszym w wysokości 25-krotnej.

Rozdział dwudziesty trzeci.

Przekazy, czeki i zlecenia wypłaty.

Art. 126.

Przekaz, t. j. pismo, którem wystawca zleca komuś, aby odbiorcy pisma wypłacił sumę pieniężną

lub wydał mu papiery wartościowe albo inne rzeczy zamienne, podlega opłacie stemplowej:

1) w wysokości 0,3% od przekazanej sumy, względnie od wartości przekazanych papierów wartościowych lub innych rzeczy zamiennych, jeżeli: a) jest przenośny zapomocą indosu lub b) został pisemnie przyjęty przez osobę, której przekaz wykonać zlecono lub c) jest płatny okazicielowi;

2) w kwocie 1 zł — w innych przypadkach.

Przekaz, wymieniony pod 1), jest wolny od opłaty:

- a) gdy osoba, której przekaz wykonać zlecono, wykonywa czynności bankowe,
- b) gdy przekaz został wystawiony zagranicą i jeżeli tamże znajdują się: miejsce płatności oraz miejsce zamieszkania lub siedziba osoby, której przekaz wykonać zlecono; przekaz taki podlega jednak opłacie, gdy w Polsce nastąpiła zapłata całkowita lub częściowa lub gdy przed sąd polski wytoczono skargę o pretensję z przekazu.

Przekaz, wymieniony pod 2), jest wolny od opłaty:

- a) gdy kwota przekazana nie przewyższa 500 zł,
- b) gdy przekazującym jest Skarb Państwa lub osoba wymieniona w art. 16.

Przekaz (wymieniony pod 1 lub 2) jest wolny od opłaty, gdy przekazującym jest Bank Polski.

Artykuł niniejszy nie ma zastosowania do czeków (art. 128).

Art. 127.

Opłatę w wysokości 0,3% (art. 126 pkt. 1) od przekazu, wystawionego w Polsce, przenośnego zapomocą indosu lub płatnego okazicielowi, należy uiścić przed umieszczeniem pierwszego podpisu; o ile jednak chodzi o przekaz płatny na własne zlecenie przekazującego, opłata winna być uiszczona przed przyjęciem lub przed umieszczeniem pierwszego indosu. Opłatę w wysokości 0,3% od wystawionego w Polsce przekazu, który nie jest płatny okazicielowi, należy uiścić przed przyjęciem.

Co do terminu uiszczenia opłaty w wysokości 0,3% od przekazu, wystawionego zagranicą, stosuje się zasady, podane w ustępie drugim art. 123.

Uiszczenie opłaty w wysokości 0,3% następuje w sposób przepisany dla weksli w art. 124.

Do uiszczenia opłaty w wysokości 0,3% od przekazu, wystawionego w Polsce, a przenośnego zapomocą indosu lub płatnego okazicielowi, są obowiązani solidarnie: wystawca przekazu, wszyscy indosanci, osoba, która przekaz przyjęła oraz posiadacz przekazu; opłatę od wystawionego w Polsce przekazu, który nie jest przenośny zapomocą indosu, ani też nie jest płatny okazicielowi, winni uiścić solidarnie: osoba, która przekaz przyjęła, oraz każdy, kto posiada przekaz po przyjęciu.

Do uiszczenia opłaty w wysokości 0,3% od przekazu, wystawionego zagranicą, są obowiązane osoby, wymienione w ustępie poprzednim, z tem ograniczeniem, że każda z tych osób ma uiścić opłatę tylko wówczas, jeżeli przekaz znajdował się w jej ręku na obszarze Polski.

Nadto stosuje się do przekazów, podlegających opłacie w wysokości 0,3%, ustępy: drugi i trzeci art. 125.

Opłata w wysokości 1 zł (art. 126 punkt 2) ma być uiszczona w terminie i w sposób, które wskazują przepisy ogólne (art. 20, 21, 23, 27 — 31), z tą zmianą, że znaczki stemplowe mogą być kasowane również datą kasowania oraz nazwiskiem albo firmą wystawcy lub osoby, upoważnionej do odbioru. Do uiszczenia tej opłaty jest obowiązany wystawca; osoba zaś upoważniona do odbioru — solidarnie z wystawcą — jeżeli przekaz został jej wręczony.

Art. 128.

Czek (rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 listopada 1924 r. Dz. U. R. P. Nr. 100, poz. 927) podlega opłacie stemplowej w wysokości 0,3% od sumy czeku — według zasad, podanych w ustępie trzecim art. 122 oraz w art. 123 — 125 — tylko w przypadkach następujących:

1) jeżeli wystawca czeku wręczył go innej osobie przed dniem, oznaczonym datą wystawienia;

2) jeżeli w czeku na rzecz określonej osoby lub na jej zlecenie wystawca jest zarazem trasatem; nie podlega jednak opłacie czek, w którym wystawcą i trasatem są dwa oddziały tego samego przedsiębiorstwa.

Zlecenie wypłaty (asygnacja), która ma być wykonana przez samego wystawcę lub przez inny oddział przedsiębiorstwa wystawcy, podlega opłacie stemplowej w wysokości 0,3% od sumy zlecenia, jeżeli odbiorca otrzymał zlecenie niedatowane albo data zlecenia jest późniejsza, niż dzień doręczenia zlecenia odbiorcy, lub jeżeli zlecenie ma być wykonane nie za okazaniem, lecz w oznaczonym terminie. Do uiszczenia opłaty są obowiązani solidarnie wystawca i odbiorca; należy ją uiścić przed podpisaniem zlecenia, kasując znaczki stemplowe bądź w sposób, podany w punkcie a) art. 23, bądź datą oraz nazwiskiem lub firmą kasującego.

Art. 129.

Podwyżkę stemplową (art. 42) oblicza się w przypadkach, przewidzianych w rozdziale niniejszym, w wysokości 25-krotnej.

Rozdział dwudziesty czwarty.

Pisma, dotyczące się umów majątkowych małżeńskich.

Art. 130.

Pismo, stwierdzające umowę o wspólność majątkową małżeńską — między żyjącymi lub na wypadek śmierci — podlega opłacie w wysokości 1% od wartości poddanego wspólności majątku, istniejącego w dniu zawarcia umowy, po potrąceniu długów majątek ten obciążających, jeżeli wartość ta przewyższa 10.000 zł. Od pism, stwierdzających umowę o wspólność majątkową, obejmującą majątek teraźniejszy, którego wartość nie przewyższa 10.000 zł lub jedynie majątek przyszły (dorobkowy), albo inne umowy majątkowe małżeńskie, należy uiścić opłatę w wysokości 10 zł; opłacie tej nie podlegają pisma, stwierdzające umowy, które bądź podlegają podatkowi spadkowe-

mu lub podatкови od darowizn, bądź są od tych podatków zwolnione.

Ustępu poprzedniego nie stosuje się do umów o ponoszenie kosztów utrzymania współmałżonka lub dzieci (umów alimentacyjnych), które podlegają opłacie według art. 114.

Rozdział dwudziesty piąty.

Pisma, stwierdzające dział majątku wspólnego.

Art. 131.

Opłacie stemplowej, ustanowionej w rozdziale niniejszym, podlegają:

1) pisma, stwierdzające umowę o dział majątku wspólnego, na mocy której bądź każdy ze współwłaścicieli otrzymuje część majątku w naturze (część fizyczną), bądź też jeden lub kilku współwłaścicieli otrzymują cały majątek lub część majątku w naturze, a innych współwłaścicieli spłacają;

2) sprzedaż drogą licytacji celem zniesienia wspólności, jeżeli majątek wspólny nabywają z licytacji: jeden ze współwłaścicieli lub niektórzy z nich;

3) orzeczenie sądowe, dokonywające działu majątku wspólnego.

Pisma powyższe nie podlegają opłacie, jeżeli mają za przedmiot:

- a) dział wspólności, która wynikła wyłącznie z dziedziczenia, zapisu lub darowizny;
- b) podział wspólnoty gruntowej, podlegający zatwierdzeniu przez władze ziemskie.

Rozdział niniejszy nie ma zastosowania w razie przejęcia całego majątku spółki przez inną spółkę; wtedy ma zastosowanie art. 107 (ustęp piąty).

Art. 132.

Opłatę oblicza się co do każdego uczestnika działów, otrzymującego część fizyczną, której wartość jest wyższa niż wartość części idealnej, należące do niego przed działem; przy obliczeniu wartości nie potrąca się długów. Obliczenia tego dokonywa się oddzielnie co do rzeczy nieruchomości (art. 12), a oddzielnie co do przedmiotów innego rodzaju; nieruchomości, znajdujące się zagranicą, nie wchodzi w rachubę.

Opłata wynosi:

- a) 4% od nadwyżki w wartości rzeczy nieruchomości,
- b) 1% od nadwyżki w wartości przedmiotów innego rodzaju.

Gdy wspólność wynikła częściowo z dziedziczenia, zapisu lub darowizny, a częściowo z innych tytułów, to ustala się nadwyżkę w sposób, wskazany w ustępie poprzednim. Opłatę wymierza się tylko od tej części nadwyżki, która odpowiada stosunkowi, w jakim wartość udziałów, nie wynikłych z dziedziczenia, zapisu lub darowizny (lecz opierających się na innych tytułach) pozostaje do wartości całego majątku, podlegającego działowi.

Nie oblicza się opłaty co do nabywcy, należącego do osób, wymienionych w art. 16. Osoby te są wolne od solidarnego obowiązku uiszczenia opłat, obliczonych co do innych nabywców.

Postanowienia artykułu niniejszego stosuje się odpowiednio w razie przyznania całego majątku

wspólnego jednemu z uczestników działu lub niepodzielnie niektórym uczestnikom.

Do orzeczenia sądu polubownego, którym dokonano działu majątku wspólnego (art. 131, punkt 3) stosuje się art. 60.

Rozdział dwudziesty szósty.

Pisma, stwierdzające ugodę (układ pojednawczy).

Art. 133.

Uгода, zawierająca uznanie zobowiązania, które wynikło z uprzednio sporządzonej czynności prawnej, pismem nie stwierdzonej, podlega takiej opłacie stemplowej, jaka się należy od pisma, stwierdzającego ową uprzednio sporządzoną czynność prawną.

Jeżeli uprzednio sporządzona czynność była już stwierdzona pismem, od którego uiszczono należną opłatę stemplową, to ugodę uważa się tylko za ponowne stwierdzenie owej czynności i stosuje się art. 3.

Uгода, powodująca powstanie nowego zobowiązania, podlega takiej opłacie, jaka winna być uiszczona od pisma, stwierdzającego powstanie tego nowego zobowiązania.

Uгода, zawierająca uznanie zobowiązania, które wynikło nie z czynności prawnej, lecz z innego tytułu, podlega opłacie, która należy się od obliwu według przepisów art. 114.

Wolne są od opłaty stemplowej ugody, zawarte w sądowym postępowaniu spornym, o ile dotyczą przedmiotu sporu, oraz układy w postępowaniu upadłościowym i układowym z wyjątkiem ugód i układów, powodujących przejście własności nieruchomości lub prawa do ciał kopalnych. Te ostatnie podlegają opłatom według przepisów rozdziału dziesiątego, względnie jedenastego ustawy niniejszej.

Rozdział dwudziesty siódmy.

Pisma, stwierdzające umowy przygotowawcze oraz punktacje.

Art. 134.

Pismo, stwierdzające umowę przygotowawczą, zobowiązującą do zawarcia w przyszłości umowy ostatecznej, podlega opłacie w wysokości 0,2% od sumy, która ma być podstawą wymiaru opłaty od umowy ostatecznej. Jeżeli jednak opłata od umowy ostatecznej jest niższa, aniżeli 0,2%, to od umowy przygotowawczej należy uiszczyć tę niższą opłatę.

Pismo, stwierdzające umowę w przedmiocie otwarcia kredytu, podlega — o ile chodzi o kredyt wekslowy — opłacie w wysokości 5 zł, w innych przypadkach — opłacie w wysokości 0,1% od sumy kredytu. Nie podlega opłacie pismo, stwierdzające przyrzeczenie udzielenia pożyczki w kwocie ściśle określonej.

Za pismo, stwierdzające umowę przygotowawczą, uważa się również pokwitowanie z otrzymania zadatku.

Art. 135.

Punktacje, t. j. pisma, tymczasowo stwierdzające istotne punkty umowy, a wiążące kontrahentów tak, jak umowa ostateczna, podlegają opłacie, usta-

nowionej dla tego rodzaju umowy, jaką stwierdzają punktacje.

Opłatę, uiszczoną przy spisaniu punktacji, potrąca się od opłaty, należnej od umowy ostatecznej w razie jej spisania.

Rozdział dwudziesty ósmy.

Pokwitowania.

Art. 136.

Pokwitowania z odbioru pieniędzy i papierów wartościowych podlegają zasadniczo opłacie 25 gr.

Jeżeli pokwitowanie zawiera zarazem zezwolenie na wykreślenie wpisu w księdze wieczystej, to podlega opłacie według art. 139, nie niższej jednak od przewidzianej w ustępie pierwszym niniejszego artykułu.

Jeżeli pismo, stwierdzające czynność prawną, wymienioną w art. 72, 90, 93, 95, 96, 103, 114, 115, 116, 118 lub 134, ujęto w formę pokwitowania, to rozdział niniejszy nie ma zastosowania i pismo takie podlega opłacie stosownie do rodzaju tej czynności prawnej, którą stwierdza.

Art. 137.

Wolne są od opłaty stemplowej pokwitowania:

1) stwierdzające odbiór pieniędzy lub papierów wartościowych, których wartość nie przewyższa 50 zł;

2) stwierdzające zwrot pieniędzy, złożonych na oprocentowanie przedsiębiorstwu, trudniącemu się czynnościami bankowymi (art. 118), jeżeli zwrócona kwota nie przewyższa 100 zł;

3) umieszczone w tekście tej umowy, której wykonanie stwierdzają (art. 2), oraz umieszczone na rachunkach, a dotyczące należności, stwierdzonej rachunkiem;

4) wydawane w obrocie wewnętrznym jednego i tego samego przedsiębiorstwa, w szczególności też między jego oddziałami;

5) dotyczące się uiszczenia daniny publicznej lub kary pieniężnej albo zwrotu nienależnie uiszczonej daniny lub kary;

6) stwierdzające odbiór wynagrodzenia za świadczenia, stanowiące obowiązek publiczno-prawny;

7) stwierdzające spłatę kapitału lub odsetek w przypadkach pomocy kredytowej, przewidzianych w punkcie 4 art. 120;

8) wydane przez Skarb Rzeczypospolitej, przez Bank Polski oraz przez osoby, wymienione w art. 16;

9) stwierdzające odbiór kwot, należnych z tytułu stosunku służbowego;

10) stwierdzające odbiór od spółdzielni: udziału, dopłaty i udziału w zyskach, jak również uiszczenie dopłaty na rzecz spółdzielni;

11) stwierdzające uiszczenie sumy, należnej z powodu sprzedaży monet, środków płatniczych zagranicznych lub złota i srebra w sztabach lub papierów wartościowych albo na mocy: weksłu, czeku, przekazu, wymienionego w punkcie 1 art. 126 lub składowego dowodu zastawniczego (warrantu) lub obliżu na zlecenie, jak również pokwitowania z odbioru kupio-

nych monet, środków płatniczych zagranicznych lub papierów wartościowych;

12) dotyczące się obrotu pocztowego i telegraficznego, jako też przewozu kolejami żelaznymi i statkami;

13) dotyczące się obrotu oszczędnościowego i czekowego Pocztowej Kasy Oszczędności, Centralnej Kasy Spółek Rolniczych, gminnych kas pożyczkowo-oszczędnościowych i spółdzielni, należących do związku rewizyjnego (art. 68 i 70 ustawy z dnia 29 października 1920 r. — Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 55, poz. 495);

14) dotyczące się stosunków prawnych między spółdzielnią a jej członkami, o ile te stosunki mieszczą się w granicach działalności podstawowej, określonej statutem;

15) wydane przez osobę, wykonywającą czynności bankowe, innej osobie, również takie czynności wykonywającej;

16) stwierdzające odbiór czeku;

17) wystawione zagranicą.

Art. 138.

Do uiszczenia opłaty jest obowiązana osoba, wydająca pokwitowanie.

O ile opłaty nie pobiera notariusz (art. 27, 28), należy ją uiszczyć przy podpisaniu pokwitowania — za pomocą skasowania znaczków stemplowych przez ich przepisanie początkowymi lub końcowymi wyrazami tekstu albo datą skasowania i nazwiskiem lub firmą kasującego, a w przypadkach wydawania kwitów z księgi grzbietowej — w sposób, przewidziany w art. 26.

Podwyżkę stemplową (art. 42) oblicza się w wysokości 25-krotnej.

Rozdział dwudziesty dziewiąty.

Pisma, niewymienione w rozdziałach poprzednich.

Art. 139.

Pisma, stwierdzające czynności prawne, unormowane przez prawo prywatne, a niewymienione w rozdziałach: dziesiątym do dwudziestego ósmego, jak również pisma, wymienione w punkcie b) art. 4, podlegają opłacie według artykułu niniejszego, jeżeli je sporządzono lub uwierzytelniono sądownie lub notarialnie albo zgłoszono do rejestracji (na obszarze, na którym obowiązuje prawo cywilne rosyjskie).

Opłata wynosi zasadniczo 5 zł. O ile jednak wartość przedmiotu może być określona i jest w treści pisma wyrażona sumą pieniężną, nie przenoszącą 1.000 zł, ale wyższą niż 100 zł, to opłata wynosi 2 zł; o ile zaś suma ta nie przenosi 100 zł — opłata nie należy się.

Wolne są od opłaty:

1) zezwolenia na wykreślenie wpisu w księdze wieczystej w przypadkach, wymienionych w art. 137;

2) wszelkie pisma, wymienione w ustępie pierwszym niniejszego artykułu, jeżeli wystawcą pisma jest wyłącznie Bank Polski.

Rozdział trzydziesty.

Podania.

Art. 140.

Opłacie stemplowej podlegają podania, wnoszone do urzędów państwowych oraz protokoły, spisane przez te urzędy, a zastępujące podania.

Podania, wnoszone do urzędów samorządowych w sprawach, należących do ich zakresu działania, nie podlegają opłatom w myśl niniejszej ustawy nawet w tych wypadkach, gdy dla rozstrzygnięcia sprawy jest niezbędny udział władzy państwowej.

Z postanowień części pierwszej ustawy niniejszej stosuje się do opłat od podań jedynie art. 18, 33, 34, 38, 39, 50 i 51.

Art. 141.

Ustawy niniejszej nie stosuje się do podań, wnoszonych:

1) do sądów (powszechnych i szczególnych) w tych rodzajach postępowania, których dotyczą postanowienia o opłatach sądowych;

2) do polskich przedstawicielstw dyplomatycznych i konsulatów;

3) do urzędów państwowych w Polsce za pośrednictwem konsulatów polskich; podania takie podlegają przepisom o opłatach konsularnych (art. 25 ustawy z dnia 11 listopada 1924 r. — Dz. U. R. P. Nr. 103, poz. 944);

4) do państwowych urzędów miar o dokonanie czynności legalizacyjnych lub rzeczoznawczych;

5) do Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej w sprawach, dotyczących się ochrony wynalazków, wzorów lub znaków towarowych;

6) do archiwów państwowych;

7) do Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie oraz do podwładnych mu organów;

8) w postępowaniu przed urzędami rozjemczymi do spraw najmu (art. 14 — 22 ustawy z dnia 11 kwietnia 1924 r. — Dz. U. R. P. Nr. 39, poz. 406);

9) w postępowaniu, dotyczącym się operatów pomiarowych (katastralnych);

10) w postępowaniu, dotyczącym się uregulowania struktury drobnych gospodarstw rolnych (scalania gruntów, podziału wspólnot, likwidacji lub ścisłego określenia rozmiaru serwitutów, zamiany gruntów) oraz w postępowaniu urzędów ziemskich, przewidzianem w art. 31 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 90, poz. 706);

11) w postępowaniu, przewidzianem w ustawie elektrycznej z dnia 21 marca 1922 r. (Dz. U. R. P. z 1935 r. Nr. 17, poz. 98);

12) w sprawie zezwolenia na publiczne wyświetlanie obrazów i reklam;

13) w gospodarczych sprawach urzędów państwowych, a w szczególności podań, dotyczących się:

a) stosunku do kolei żelaznych, poczty, telegrafu, telefonu, pocztowej kasy oszczędności i innych urządzeń użyteczności publicznej, o ile te przedsiębiorstwa i urządzenia są własnością Państwa lub pozostają pod jego zarządem,

b) zezwolenia na produkcję lub sprzedaż przedmiotów monopolowych,

c) wynagrodzenia szkody lub zwrotu wydatków, poniesionych celem zapobieżenia szkodzie,

d) majątków prywatnych, pozostających pod zarządem Państwa.

Art. 142.

Wolne są od opłat stemplowych podania:

1) zawierające wnioski w sprawach publicznych albo wiadomości, udzielone w sprawie publicznej w myśl obowiązującego przepisu lub na żądanie władzy; w szczególności wolne są od opłat stemplowych podania w sprawach budowy szkół, regulacji rzek, zabudowania górskich potoków, melioracji rolnych, budowy mostów i t. p.;

2) dotyczące się wyborów do Sejmu i Senatu, do ciał reprezentacyjnych samorządowych i do komisji podatkowych;

3) w sprawach służby wojskowej, osobistych świadczeń wojennych i obowiązku odstępowania na rzecz Państwa zwierząt pociągowych i wozów;

4) osób, odznaczonych za zasługi publiczne, jeżeli podanie dotyczy się odznaczenia;

5) osób, które pozostają lub pozostawały w służbie Państwa, związków komunalnych lub innych związków przymusowych oraz członków rodzin tych osób — w sprawach, dotyczących się stosunku służbowego, jak również podania o posady w urzędach państwowych;

6) w sprawach nauki, szkolnictwa i oświaty pozaszkolnej;

7) dotyczące się ustawowo nakazanych zwolnień, obniżen lub odroczeń w zakresie danin publicznych;

8) o zwrot daniny publicznej, nienależnie pobranej, jeżeli ją uiszczono bez wymiaru urzędowego, lub w kwocie wyższej niż ustalona urzędownie;

9) w sprawie nadania ziemi na mocy ustawy o wykonaniu reformy rolnej, nadania ziemi żołnierzom wojska polskiego lub inwalidom wojennym, jako też w sprawach, dotyczących się pomocy kredytowej oraz ulg kolejowych dla osadników i reemigrantów;

10) w sprawie przymusowego wywłaszczenia na użytek publiczny, jak również w sprawie przejęcia przez Skarb Państwa nieruchomości na cele parcelacji i osadnictwa, wnoszone przez osoby, których majątek ulega wywłaszczeniu lub przejęciu;

11) dotyczące się ubezpieczeń przymusowych;

12) w sprawach, należących do zakresu działania Ministerstwa Opieki Społecznej i podwładnych temuż Ministerstwu urzędów, o ile zawierają prośbę o pracę, ochronę lub opiekę albo zgłoszenie zapotrzebowania pracowników, lub o ile dotyczą się rejestracji związków zawodowych i pracowniczych kas przeznaczonej, jak również w sprawach, dotyczących się umów zbiorowych;

13) wnoszone przez spółdzielnie i przez związki rewizyjne do Rady Spółdzielczej w zakresie jej właściwości, jako też wnoszone przez związki rewizyjne do innych władz państwowych w sprawach spółdzielni;

14) dotyczące się spraw, należących do zakresu działania instruktora stowarzyszeń przemysłowo-rzemieślniczych;

15) dotyczące się czynów, za które grozi kara, przewidziana w kodeksie karnym albo w przepisach administracyjnych lub skarbowych, w szczególności też występów i wykroczeń służbowych;

16) dotyczące się nabycia i utraty obywatelstwa drogą opcji, opartej na traktacie między państwami;

17) osób, których stan niezamożności jest niewątpliwie znany urzędowi, mającemu załatwić podanie, jeżeli uiszczenie opłaty nie jest możliwe bez dotkliwego uszczerbku majątkowego;

18) osób, dotkniętych klęską żywiołową, o zapomogi lub ulgi;

19) w sprawach pomocy państwowej na odbudowę budynków, zniszczonych lub uszkodzonych na skutek działań wojennych;

20) wnoszone na mocy ustawy o organizacji odbudowy technicznej wsi, miast i miasteczek (Dz. U. R. P. z 1920 r. Nr. 24, poz. 143): w sprawie świadczeń przymusowych, wywłaszczenia lub regulacji działek budowlanych;

21) w sprawach publicznych zgromadzeń i wykładów;

22) o wydanie świadectw, upoważniających do przekraczania granicy, przewidzianych w umowach między państwami o ułatwieniach w małym ruchu granicznym;

23) o wydanie świadectw, których posiadanie jest nakazane przez obowiązujące przepisy ze względów publicznych, świadectw szczepienia ospy oraz świadectw ubóstwa;

24) o zezwolenie na przekazanie waluty obcej zagranicę, jeżeli kwota, która ma być przekazana, nie przewyższa 200 zł;

25) o wydanie wyciągów i innych świadectw z akt stanu cywilnego;

26) o zaświadczenie na wtóropisie, odpisie lub tłumaczeniu (art. 3), iż opłatę od pisma pierwszego uiszczono;

27) o zezwolenia, przewidziane w rozporządzeniach, wydanych na podstawie art. 6 i 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 grudnia 1927 r. o granicach Państwa (Dz. U. R. P. Nr. 117, poz. 996) w brzmieniu, ustalonym rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 306) oraz o zezwolenia, wydawane na podstawie art. 8 powołanego rozporządzenia z 1927 r.;

28) wnoszone w zakresie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym (Dz. U. R. P. Nr. 96, poz. 864) oraz przepisów wykonawczych do tego rozporządzenia.

Art. 143.

Podanie, od którego opłatę uiszczono, wniesione do urzędu niewłaściwego, a następnie skierowane dokąd należy, nie podlega ponownej opłacie.

Art. 144.

Uwolnienie osobiste od opłat, przewidzianych w rozdziale niniejszym, służy:

1) Skarbowi Rzeczypospolitej oraz osobom, wymienionym w art. 16;

2) związkom komunalnym i innym związkom przymusowym na obszarze Rzeczypospolitej;

3) kościołom i gminom wyznaniowym, przez Państwo Polskie uznanym;

4) Bankowi Polskiemu;

5) gminnym kasom pożyczkowo-oszczędnościowym;

6) z zastrzeżeniem wzajemności: a) państwom obcym, b) szefom oraz funkcjonariuszom uwierzytelnionych przy Rządzie Polskim przedstawicielstw dyplomatycznych państw obcych tudzież misyj zagranicznych, przebywających w Polsce za zgodą Rządu Polskiego, oraz prowadzącym z nimi wspólne gospodarstwo członkom ich rodzin, o ile wymienione osoby są obywatelami państwa wysyłającego i należą do uznanego personelu eksterytorjalnego, c) szefom zawodowych przedstawicielstw konsularnych, dopuszczonych do urzędowania w Polsce, będącym obywatelami państwa wysyłającego.

Uwolnienie, służące fundacjom, zakładom i zrzeszeniom (punkt 1), dotyczy się również podania o zatwierdzenie statutu.

Art. 145.

Tytułem opłaty od podania należy uiścić zasadniczo:

1) w każdym przypadku 5 zł;

2) po 50 gr od każdego załącznika, jako też od każdego dalszego egzemplarza lub odpisu podania, wraz z niem złożonych. Opłata od załącznika należy się bez względu na to, czy jest nim oryginał czy odpis i czy od niego uiszczono już poprzednio jakąkolwiek opłatę, czy nie uiszczono. Jeżeli jednak załącznikami do podania są papiery wartościowe, to nie podlegają opłacie jako załączniki.

Podanie ponowne, przy którym jedynie zostają złożone załączniki, potrzebne do załatwienia pierwszego podania, nie podlega opłacie; od załączników opłaca się jednak po 50 gr od sztuki.

Art. 146.

Opłacie w wysokości 10 zł w każdym przypadku oraz w wysokości 50 gr od każdego załącznika, dalszego egzemplarza i odpisu (według zasad, podanych w art. 145) podlegają:

1) podania o zezwolenie na prowadzenie przedsiębiorstwa zarobkowego, albo na urządzenie lub zmianę instalacji w zakładzie takiego przedsiębiorstwa, jeżeli załatwienie podania według obowiązujących przepisów wymaga oględzin na miejscu;

2) podania o nadanie uprawnień górniczych;

3) podania o wpis do księgi wodnej.

Art. 147.

Podanie, w którym petent żąda zmiany decyzji, wydanej w przedmiocie daniny publicznej (podatku, opłaty, cła), podlega opłacie w wysokości 2 zł. Jeżeli jednak suma sporna nie przewyższa 100 zł, to opłata przy sumie spornej, przewyższającej 50 zł, wynosi 50 gr; przy sumie zaś, nie przekraczającej 50 zł, podanie jest wolne od opłaty.

Od załączników do podania, wymienionego w ustępie poprzednim, od egzemplarza drugiego i następnych oraz odpisów opłata nie należy się.

Podania innej treści, dotyczące się danin publicznych, podlegają opłacie w wysokości 3 zł oraz w wy-

sokości 50 gr od każdego załącznika, dalszego egzemplarza i odpisu (według zasad podanych w art. 145).

Art. 148.

Podanie, wniesione do urzędu państwowego przez jedną osobę, choćby dotyczyło dwu lub więcej przedmiotów, podlega jednokrotnej opłacie według stopy najwyższej.

Podanie, wniesione przez dwie lub więcej osób albo przez ustawowego zastępcę lub pełnomocnika dwu lub więcej osób, podlega opłacie jednokrotnej wtedy tylko, gdy pochodzi od współwłaścicieli i dotyczy ich majątku wspólnego lub jeżeli wyrażone w podaniu żądanie opiera się na tych samych tytułach prawnych. W braku powyższych warunków opłatę należy uiścić tyle razy, ile osób wymieniono w podaniu w charakterze petentów.

Art. 149.

Na żądanie osoby, składającej podanie, będzie wydane pokwitowanie z przyjęcia podania, wymienające: imię i nazwisko lub firmę petenta, krótką treść podania oraz kwotę uiszczoną opłaty stemplowej. Pokwitowanie takie podlega opłacie 20 gr.

Art. 150.

Za załatwienie podań, wniesionych do urzędów państwowych, a niewymienionych w art. 141, nie mogą być pobierane żadne opłaty, nieprzewidziane w niniejszej ustawie (w szczególności też opłaty tytułem zwrotu kosztów papieru lub druku).

Postanowienie powyższe nie zmienia jednak obowiązujących przepisów w przedmiocie zwrotu kosztów podróży, oględzin (w szczególności też badań lekarskich, chemicznych i t. p.) oraz ogłoszeń.

Art. 151.

Opłatę uiszcza się przez naklejenie znaczków stemplowych na pierwszej stronicy podania. Można ją uiścić także gotówką w kasie urzędu skarbowego i dołączyć do podania kwit kasowy lub uzyskać pokwitowanie kasy na samem podaniu.

Przy wniesieniu podania drogą telegraficzną umieszcza się znaczki stemplowe lub kwit kasowy na blankiecie telegramu. Urząd, przyjmujący telegram, wymienia kwotę uiszczoną opłaty w tekście telegramu lub zaznacza, że opłaty nie uiszczono; przy ustaleniu należności za telegram liczy się również wyrazy, dotyczące się opłaty stemplowej.

Art. 152.

Podaniu, podlegającemu opłacie, jeżeli jej wcale nie uiszczono lub uiszczono niedostatecznie, urząd nadaje bieg właściwy dopiero po uiszczeniu należnej opłaty. Urząd wzywa petenta, względnie jednego z petentów, do uiszczenia kwoty, której brakuje. Przeciw temu wezwaniu niema środka odwoławczego.

Urząd ma jednak załatwić podanie mimo nieuiszczenia lub niedostatecznego uiszczenia opłaty:

- a) jeżeli za niezwłocznem załatwieniem przemawiają względy publiczne lub wzgląd na poważny interes petenta;

- b) jeżeli wniesienie podania stanowi czynność, dla której jest ustanowiony termin prekluzyjny;

- c) jeżeli podanie wniosła osoba, zamieszkała zagranicą, bez pośrednictwa konsulatu polskiego.

W przypadkach, przewidzianych w punktach a), b), urząd wzywa petenta, względnie jednego z petentów, aby w ciągu dwóch tygodni od dnia doręczenia wezwania uiścił opłatę stemplową wraz z kosztami doręczenia; w razie bezskutecznego upływu tego terminu urząd zarządza przymusowe ściąganie kwot, wymienionych w wezwaniu wraz z kosztami egzekucyjnymi; sposób ściągania określi rozporządzenie.

W przypadku, przewidzianym w punkcie c), urząd przesyła odpowiedź na podanie właściwemu konsulatu polskiemu, który ją doręcza petentowi za uprzedniem pobraniem opłaty konsularnej.

Art. 153.

Opłata, nienależnie od podania uiszczona, zostaje zwrócona na wniosek petenta, złożony — nie później niż w ciągu miesiąca od dnia uiszczenia — temu urzędowi, do którego wniesiono podanie, względnie temu, od którego otrzymano wezwanie do uiszczenia opłaty (art. 152).

Urząd przesyła wniosek wraz ze swą opinią tej izbie skarbowej, w której okręgu ma siedzibę, celem wydania decyzji co do zwrotu opłaty. Zwrot opłat, nienależnie uiszczonych od podań, skierowanych do Ministerstwa Skarbu, zarządza to Ministerstwo.

Rozdział trzydziesty pierwszy.

Świadectwa.

Art. 154.

Świadectwa, wydawane przez urzędy państwowe, nie wyłączając notariuszów, podlegają zasadniczo opłacie w wysokości 5 zł.

Świadectwa szkolne, dowody osobiste, zawierające zezwolenie na wyjazd zagranicę, protesty weksli, czeków i innych dokumentów, sporządzone przez urzędy pocztowe, jako też świadectwa, wydawane w postępowaniach, wymienionych w art. 141, nie podlegają opłatom stemplowym, przewidzianym w ustawie niniejszej.

Poza przypadkami, przewidzianymi w ustępie poprzednim, za wydanie świadectwa przez urząd państwowy nie ma być pobrana żadna opłata, nieprzewidziana w niniejszej ustawie (w szczególności też tytułem zwrotu kosztów papieru lub druku); postanowienie to nie dotyczy kosztów ogłoszeń.

Z postanowień części pierwszej ustawy niniejszej stosuje się do opłat od świadectw — poza przypadkami, wymienionymi w art. 161 — jedynie art. 18, 33, 38, 39, 50 i 51.

Art. 155.

Wyciągi i inne świadectwa z akt stanu cywilnego (z ksiąg metrykalnych) podlegają od każdego zaświadczonego faktu urodzin, zaślubin lub śmierci:

- a) opłacie w wysokości 3 zł, jeżeli są wydawane poza obszarem, na którym obowiązuje kodeks cywilny niemiecki, o ile koszty utrzymania urzędu stanu cywilnego ponosi Państwo;

- b) opłacie w wysokości 1 zł w innych przypadkach.

Wolne są od opłaty — pod warunkiem wzajemności — wyciągi i inne świadectwa z akt stanu cywilnego, dotyczące się wymienionych w art. 88 osób urzędowych, wchodzących w skład przedstawicielstw dyplomatycznych i konsularnych oraz członków ich rodzin.

Art. 156.

Opłatom wyższym ponad zasadniczą (art. 154) podlegają:

	opłata wynosi
1) akt nadania obywatelstwa polskiego	50 zł
2) akt zezwolenia na zmianę nazwiska	200 zł

Władza, nadająca obywatelstwo lub zezwalająca na zmianę nazwiska, może zwolnić petenta od opłaty całkowicie lub częściowo ze względu na jego stan majątkowy lub ze względów natury publicznej.

- 3) zezwolenie na nabycie nieruchomości przez obcokrajowca . . . 1% od minimalnej sumy nabycia (art. 3 ustawy z dnia 24 marca 1920 r. Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 178), nie więcej jednak jak 500 zł.

- 4) zatwierdzenie statutu spółki akcyjnej lub komandytowo-akcyjnej albo zmian w statucie, jak również zezwolenie spółce zagranicznej na działalność w Państwie Polskiem lub na powiększenie kapitału 100 zł

- 5) zezwolenie na stałe prowadzenie przedsiębiorstwa zarobkowego, wymagającego koncesji 40 zł

Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu może obniżyć opłatę dla niektórych kategorii przedsiębiorstw do 3 zł.

- 6) zezwolenie na przedłużenie godzin wstępu do lokalu publicznego (restauracji i t. p.) ponad czas, przewidziany w przepisach policyjnych, udzielone na czas dłuższy niż trzy doby 50 zł

- 7) akt nadania górniczego 25 zł

- 8) karty łowieckie, wydane na okres dłuższy niż 14 dni 10 zł

Wolne są od opłaty karty łowieckie, wydawane funkcjonariuszom zarządów lasów państwowych oraz straży łowieckiej prywatnej zatwier-

dzonej i zaprzysiężonej przez władzę państwową.

- 9) zezwolenia na urządzenie wystaw i targów gospodarczych . . . 10 zł.

Art. 157.

Opłacie w wysokości 3 zł podlegają świadectwa wydawane przez sądy. Opłacie w wysokości 2 zł od każdej stronicy pełnej lub zaczętej podlegają: wypisy z aktów notarialnych oraz sporządzone przez urzędy państwowe drugie i dalsze egzemplarze dokumentów urzędowych, równobrzmiące z egzemplarzem pierwszym i zaopatrzone w podpis równorzędny. Takiej samej opłacie podlegają odpisy i wyciągi, sporządzone i poświadczone przez urzędy państwowe, z wyjątkiem tych, które sporządza i poświadcza notariusz; te ostatnie podlegają opłacie po 50 gr od każdej pełnej lub zaczętej stronicy.

Poświadczenia zgodności z pierwotnym wóropisów, odpisów i wyciągów, sporządzonych nieurzędowo (przez same strony), podlegają:

- a) w razie poświadczenia przez notariusza — opłacie po 50 gr od każdej pełnej lub zaczętej stronicy;
- b) w razie poświadczenia zgodności przez inny urząd państwowy — opłacie w wysokości 1 zł od każdej pełnej lub zaczętej stronicy.

Jeżeli pierwotny podlega opłacie stempłowej w myśl niniejszej ustawy, to kwota opłaty, przewidzianej w niniejszym artykule, nie może przewyższać opłaty, należnej od pierwotnego.

Art. 158.

Poświadczenie własnoręczności podpisu lub znaku ręcznego przez urząd państwowy — z wyjątkiem poświadczenia, dokonanego przez notariusza — podlega opłacie w wysokości 1 zł 50 gr; opłatę pobiera się od każdego poświadczanego podpisu; suma opłat za poświadczenie podpisów, umieszczonych na tym samym dokumencie, nie może jednak przewyższać 5 zł.

Poświadczenie własnoręczności przez notariusza nie podlega opłacie stempłowej. Poświadczenie zdolności osobistej, dokonane jednocześnie z poświadczeniem własnoręczności podpisu (znaku ręcznego), nie podlega opłacie.

Art. 159.

Protesty weksli, czeków i innych dokumentów, sporządzone przez notariusza, podlegają opłacie, gdy suma dokumentu przewyższa 250 zł, a mianowicie: przy sumie wyższej niż 250 zł, a nie przewyższającej 500 zł — w wysokości 50 gr, przy sumie ponad 500 zł, a nie przewyższającej 1000 zł — w wysokości 1 zł, przy sumie ponad 1000 zł do 2000 zł — w wysokości 2 zł, a przy sumie wyższej niż 2000 zł — w wysokości 3 zł.

Opłatę oblicza się od każdego zaprotestowanego dokumentu, choćby protest dwóch lub więcej dokumentów był objęty jednym aktem.

Art. 160.

Wolne są od opłaty:

- 1) świadectwa, wydawane na skutek podań, wymienionych w punktach 1 — 21, 23, 24 i 27 art. 142;

2) zaświadczenia o dokonaniu zgłoszeń, przewidzianych w art. 21 (ustępie przedostatnim) i w art. 22;

3) świadectwa, wydawane osobom, wymienionym w art. 144;

4) świadectwa, wydawane celem przedstawienia ich instytucji ubezpieczeń przymusowych niemających dla stwierdzenia uprawnień ubezpieczeniowych.

Świadectwa, wymienione w art. 157, są wolne od opłaty tylko w przypadkach, w których opłatę miałyby ponieść Skarb Państwa, jak również w razie wydania świadectwa osobie, wymienionej w punkcie 17 art. 142.

Art. 161.

Opłatę od świadectw uiszcza się zapomocą znaczków stemplowych, albo gotówką w kasie urzędu skarbowego. Opłata od świadectwa, wydanego przez notariusza, może być też uiszczona gotówką do rąk notariusza (art. 28).

W razie uiszczenia opłaty gotówką w kasie urzędu skarbowego urząd, wydający świadectwo, ma na niem wymienić kwotę opłaty, datę i miejsce jej uiszczenia oraz pozycję dziennika kasowego. Wydanie świadectwa lub umieszczenie w gazecie urzędowej ogłoszenia, zastępującego świadectwo, jest uzależnione od uprzedniego uiszczenia opłaty; przeciw decyzji w tym przedmiocie nie ma środka odwoławczego. Świadectwo może być wydane mimo nieuiszczenia lub niedostatecznego uiszczenia opłaty, jeżeli za wydaniem niezwłocznie przemawiają względy publiczne lub wzgląd na poważny interes petenta; w tym wypadku stosuje się ustęp trzeci art. 152.

Osobie, zamieszkałej zagranicą, może być wydane świadectwo mimo nieuiszczenia opłaty, za pośrednictwem właściwego konsulatu polskiego, który doręcza świadectwo za uprzednim pobraniem opłaty stemplowej. Rozporządzenie określi walutę, w której opłata ma być uiszczona i ewentualnie kurs przechowania.

Osoba, posiadająca świadectwo, wydane bez uiszczenia opłaty stemplowej, na mocy punktu 4 artykułu 160 — jeżeliby chciała przedstawić je nie instytucji ubezpieczeń społecznych, lecz innej osobie — ma uprzednio uiścić opłatę stemplową; w razie nieuiszczenia albo uiszczenia spóźnionego lub nieprawidłowego stosuje się punkt 3 artykułu 33 oraz art. 42.

Do zwrotu nienależnie uiszczonych opłat od świadectw stosuje się przepisy art. 153.

CZĘŚĆ TRZECIA.

Przepisy końcowe.

Art. 162 (uchylony).

Art. 163 (uchylony).

Art. 164.

Strony, zawierające umowę, mogą umówić się, która z nich ma uiścić opłatę stemplową od umowy,

lub w jakiej mierze każda strona ma się przyczynić do uiszczenia opłaty. W braku takiego postanowienia w umowie ma każda strona uiścić połowę opłaty. Jeżeli jednak w myśl art. 16, 55 lub 88 należy się Skarbowi Państwa tylko połowa opłaty, to w braku odmiennego postanowienia w umowie jest obowiązana do uiszczenia tylko ta strona, na której ciąży obowiązek uiszczenia w myśl powołanych postanowień.

Posiadaczowi pisma albo odpisu lub tłumaczenia, wymienionemu w punkcie c) art. 15, względnie odbiorcy weksłu (art. 125, ustęp drugi i trzeci), przekazu (art. 127, ustęp szósty) lub czeku (art. 128, ustęp pierwszy), służy prawo regresu przeciw osobom, które były obowiązane do uiszczenia opłaty, zanim pismo doszło do jego rąk. Prawo regresu obejmuje całą kwotę opłaty, uiszczonej przez posiadacza (odbiorcę) pisma w granicach należności.

Przepisy powyższe normują jedynie stosunek prywatno-prawny między stronami i nie mają znaczenia dla stosunku publiczno-prawnego między Skarbem Państwa a obu stronami umawiającymi się; ten ostatni stosunek ocenia się wyłącznie według przepisów części pierwszej i drugiej ustawy niniejszej.

Art. 165.

Ileokroć w ustawie niniejszej jest użyte wyrażenie „księga wieczysta”, należy przez nie rozumieć również księgi: hipoteczną, gruntową, górnictwa, naliczającą i kolejową.

Przepisy niniejszej ustawy, dotyczące wpisu do księgi wieczystej, stosuje się na obszarze obowiązującego kodeksu cywilnego austriackiego również do złożenia dokumentu (§§ 434, 436, 451 powołanego kodeksu według noweli III).

Art. 166.

Ustęp pierwszy art. 65 będzie stosowany również do tych umów w przedmiocie praw do ciał kopalnych (punkty 1 lub 2 art. 64), które zawarto przed wejściem niniejszej ustawy w życie.

Nie nastąpi zwrot opłat, które uiszczono od umów takich, zgodnie z przepisami dotychczasowymi, przed wejściem niniejszej ustawy w życie.

Art. 167.

O ile od pism, wymienionych w punkcie 4 art. 69 lub w punkcie 4 art. 91 (listów handlowych i t. p.), a sporządzonych przed wejściem niniejszej ustawy w życie, nie uiszczono do tego terminu opłaty, należącej się według przepisów dotychczasowych, ani nie wymierzono owej opłaty nakazem płatniczym, wydanym przed ogłoszeniem niniejszej ustawy, to opłata ulega umorzeniu.

Art. 168.

Opłacie, przewidzianej w art. 89, podlega również umowa o najem skrzynki depozytowej, zawarta przed dniem 1 stycznia 1927 r., a mająca jeszcze obowiązywać po tym terminie. Za podstawę wyniaru

opłaty od takiej umowy przyjmuje się tylko tę część ceny najmu, która przypada za czas po dniu 31 grudnia 1926 r.

Art. 169 (wygaś na skutek upływu terminów, w nim wymienionych).

Art. 170.

Opłata od papierów wartościowych zagranicznych, przewidziana w art. 110 oraz w ustępie przedostatnim art. 114, nie należy się:

1) jeżeli papier wartościowy wypuszczono przed dniem 1 listopada 1918 r. na obszarze Rosji lub monarchji austriacko-węgierskiej, albo

2) przed dniem 15 lipca 1922 r. na obszarze Rzeszy Niemieckiej;

3) jeżeli papier wartościowy, wydany poza obszarami, wymienionymi w punktach 1 i 2, zaopatrzono przed dniem 1 listopada 1918 r. w urzędowy dowód uiszczenia opłaty na rzecz państwa rosyjskiego lub państw, które wchodziły w skład monarchji austriacko-węgierskiej albo papier taki zaopatrzono przed dniem 15 lipca 1922 r. w urzędowy dowód uiszczenia opłaty na rzecz Rzeszy Niemieckiej;

4) jeżeli przed wejściem ustawy niniejszej w życie papier wartościowy zagraniczny zaopatrzono w urzędowy dowód uiszczenia opłaty na rzecz Skarbu Państwa Polskiego.

Minister Skarbu władny jest pod warunkiem wzajemności zwolnić od opłaty stemplowej zagraniczne papiery wartościowe, które na skutek zmiany monetarnej wypuszczono:

a) zamiast zagranicznych papierów wartościowych, wymienionych w ustępie poprzednim, lub

b) zamiast zagranicznych papierów wartościowych, zaopatrzonych po wejściu ustawy niniejszej w życie w urzędowy dowód uiszczenia opłaty na rzecz Skarbu Państwa Polskiego.

Art. 171.

Z dniem wejścia ustawy niniejszej w życie przestają obowiązywać przepisy następujące:

1) austriacka ustawa o stemplach i taksach z dnia 27 stycznia 1840 r. (Zb. ust. sąd. Nr. 404);

2) austriacka ustawa należytościowa z dnia 9 lutego 1850 r. (Dz. P. P. Nr. 50) — o ile art. 172 i 173 nie zawierają postanowień odmiennych;

3) ustęp ostatni § 149 austriackiej ustawy notarialnej z dnia 25 lipca 1871 r. (Dz. P. P. Nr. 75);

4) rosyjski zbiór ustaw o opłatach (tom V Zb. Praw ces. ros. wyd. z 1903 r.);

5) pruska ustawa o podatku stemplowym w brzmieniu obwieszczenia z dnia 30 czerwca 1909 r. (Zb. Pr. str. 535);

6) postanowienia pruskiej ustawy o kosztach sądowych (Zb. Pr. z 1910 r. str. 183), jak również niemieckiej ustawy o kosztach sądowych (Dz. P. Rz. Niem. z 1878 r. str. 141; z 1881 r. str. 178; z 1898 r. str. 659; z 1909 r. str. 475; z 1916 r. str. 1263), dotyczące podatku stemplowego;

7) postanowienia art. 1683 i 1684 rosyjskiego prawa cywilnego (tom X, część I Zb. Praw ces. ros. wyd. z 1914 r.), o ile dotyczą opłat stemplowych;

8) art. 462, 1162 i 1394¹ oraz uwaga do art. 1439 rosyjskiej ustawy postępowania sądowego cywilnego (wyd. z 1914 r.), jak również te postanowienia art. 1170, 1176 i 1573 tejże ustawy, które dotyczą opłat;

9) rozporządzenia b. Gen. Gubernatora warszawskiego z dnia 19 lipca 1916 r. o poborze opłat stemplowych (Dz. Rozp. Nr. 40, poz. 126 i 127);

10) niemiecka ustawa stemplowa w brzmieniu, ustalonym ustawą z dnia 26 lipca 1918 r. (Dz. Pr. str. 799);

11) dekret z dnia 7 lutego 1919 r. w przedmiocie opłat od podań oraz od świadectw urzędowych (Dz. P. P. P. Nr. 14, poz. 145);

12) ustawa z dnia 8 czerwca 1920 r. o podatku od skrzynek depozytowych (safes) (Dz. U. R. P. Nr. 50, poz. 305);

13) ustawa z dnia 16 lipca 1920 r. o opłatach stemplowych od ubezpieczeń (Dz. U. R. P. Nr. 75, poz. 509);

14) punkt 13 obwieszczenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 3 czerwca 1921 r. (Monitor Polski Nr. 136, poz. 192);

15) ustawa z dnia 2 lipca 1921 r. o podatku giełdowym (Dz. U. R. P. Nr. 73, poz. 500);

16) ustawa z dnia 26 października 1921 r. o opłatach stemplowych od weksli (Dz. U. R. P. z 1922 r. Nr. 38, poz. 313);

17) ustawa z dnia 28 października 1921 r. o opłatach stemplowych od rachunków i poświadczeń odbioru sum pieniężnych lub innych przedmiotów wartościowych (Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 676);

18) dekret Nr. 446 Prezesa Tymczasowej Komisji Rządzącej Litwy Środkowej z dnia 27 grudnia 1921 r. w przedmiocie podatku stemplowego (Dz. Urz. T. K. Rz. Nr. 1 z r. 1922);

19) ustawa z dnia 7 kwietnia 1922 r. w przedmiocie podwyższenia i zrównania stawek przy niektórych opłatach stemplowych (należytościach) (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 315) oraz rozporządzenia, wydane na mocy art. 6 tej ustawy;

20) ustawa z dnia 26 września 1922 r. w przedmiocie ustalenia wartości celem wymiaru opłat stemplowych (Dz. U. R. P. Nr. 89, poz. 807);

21) ustawa z dnia 26 września 1922 r. w przedmiocie skutków prawnych zatajenia części ceny w umowach o sprzedaż lub zamianę (Dz. U. R. P. Nr. 90, poz. 827);

22) ustawa z dnia 11 grudnia 1924 r. w przedmiocie opłat stemplowych, które mają płacić spółdzielnie (Dz. U. R. P. z 1925 r. Nr. 1, poz. 2);

23) następujące przepisy, obowiązujące na obszarze górnośląskiej części województwa śląskiego:

a) niemiecka ustawa o opłatach stemplowych od weksli w brzmieniu obwieszczenia z dnia 21 lipca 1909 r. (Dz. Pr. str. 825);

b) niemiecka ustawa o podatku od nabycia nieruchomości z dnia 12 września 1919 r. (Dz. Pr. str. 1617);

- c) niemiecka ustawa o podatku od ubezpieczeń z dnia 8 kwietnia 1922 r. (Dz. Pr. str. 400);
- d) rozporządzenia, wydane na podstawie art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 1923 r. Dz. U. R. P. Nr. 134, poz. 1109);

24) wszystkie nowele do przepisów, wyżej przytoczonych, z wyjątkiem wymienionych w art. 172 i 173.

Nadto tracą moc obowiązującą z dniem wejścia ustawy niniejszej w życie wszelkie inne przepisy dotychczasowe w przedmiotach, unormowanych ustawą niniejszą — z wyjątkiem postanowień o opłatach stemplowych, zawartych w umowach między państwowych, w ustawie z dnia 31 lipca 1924 r. o pobieraniu od zaległości w podatkach bezpośrednich oraz należnościach stemplowych kar za zwłokę, odsetek za odroczenie, tudzież kosztów egzekucyjnych (Dz. U. R. P. Nr. 73, poz. 721), — w § 16 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 9 grudnia 1924 r. o zmianie ustroju Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. R. P. Nr. 107, poz. 967) i w ustawie z dnia 25 listopada 1925 r. o popieraniu polskiej żeglugi morskiej (Dz. U. R. P. Nr. 125, poz. 891).

Art. 172.

Na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego oraz powiatów: bielskiego i cieszyńskiego województwa śląskiego zachowuje moc obowiązującą austriackie cesarskie rozporządzenie z dnia 15 września 1915 r. o należnościach od przeniesień majątku pod tytułem darmym (Dz. P. P. Nr. 278) w brzmieniu, ustalonym w art. 43 i 44 ustawy z dnia 29 maja 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 49, poz. 299) wraz z §§ 12, 14 — 16 i 18 ustawy z dnia 18 czerwca 1901 r. (Dz. P. P. Nr. 74) w brzmieniu, ustalonym w art. 45 powołanej ustawy z 1920 r., oraz w § 2 rozporządzenia z dnia 18 grudnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 134, poz. 1114).

Do należności od przeniesień majątku pod tytułem darmym stosuje się ogólne przepisy o należnościach stemplowych i bezpośrednich (§ 45 ustęp 1 powołanego cesarskiego rozporządzenia).

W § 1 powołanego cesarskiego rozporządzenia otrzymuje punkt 3 ustępu 1 brzmienie następujące:

„Nabycie na podstawie kontraktu małżeńskiego, o ile przeniesienie majątku następuje w myśl kontraktu małżeńskiego dopiero na skutek śmierci jednego z małżonków; przepis ten nie dotyczy się wspólności majątku na wypadek śmierci”.

§ 31 powołanego cesarskiego rozporządzenia uzupełnia się następującym punktem 5:

„5) ustanowienie posagu przez żonę (narzeczoną) lub przez inną osobę, nie obowiązana do ustanowienia posagu”.

Uchyla się ustęp 4 § 14 oraz § 18 powołanego cesarskiego rozporządzenia, jak również w § 45 tegoż rozporządzenia:

a) w ustępie 2: w punkcie 1 — zdanie ostatnie (dotyczące pozycji taryfowej 42); w punkcie 6 zdanie ostatnie (dotyczące pozycji taryfowych z 1862 r.); punkt 9;

b) ustęp 3.

Art. 173.

Na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego oraz powiatów: bielskiego i cieszyńskiego województwa śląskiego zachowuje moc obowiązującą austriackie cesarskie rozporządzenie z dnia 15 września 1915 r. o należnościach sądowych (Dz. P. P. Nr. 279) w brzmieniu, ustalonym w art. 1 — 4 oraz 8 i 10 ustawy z dnia 12 czerwca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 56, poz. 562), ze zmianami, wynikającymi z Przepisów o kosztach sądowych z dnia 24 października 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 93, poz. 837), tudzież z następującymi zmianami:

1. uchyla się:

- a) §§ 13, 19 i 45 powołanego cesarskiego rozporządzenia;
- b) następujące postanowienia taryfy, załączonej do tegoż rozporządzenia: uwagę do pozycji 20; uwagę 3 do pozycji 24;

2. uwaga 1 do pozycji 23 powołanej taryfy otrzymuje brzmienie następujące:

„W razie sprzedaży licytacyjnej należy oprócz należności w myśl pozycji niniejszej uiścić opłatę stemplową (rozdziały dziesiąty do trzynastego ustawy o opłatach stemplowych)”;

3. uwaga 1 do pozycji 24 powołanej taryfy otrzymuje brzmienie następujące:

„Niezależnie od zastosowania niniejszej pozycji taryfowej stosuje się do ugody sądowej postanowienia art. 133 ustawy o opłatach stemplowych”;

4. do należności sądowych, unormowanych powołanym cesarskim rozporządzeniem, będą stosowane ogólne przepisy o należnościach stemplowych i bezpośrednich (§ 48 ces. rozp.) oraz § 50 tegoż rozporządzenia — z wyjątkiem punktów 3, 10 i 16.

Z przepisów, wymienionych w powołanym § 50 w punkcie 1, będą stosowane do należności sądowych tylko ustępy 1 i 2 § 13 oraz §§ 20, 33, 47, 92, 93 i 97 austriackiej ustawy o należnościach z dn. 9 lutego 1850 r. (Dz. P. P. Nr. 50); z wymienionych w punkcie 4 tylko § 14 ustawy z dnia 13 grudnia 1862 r. (Dz. P. P. Nr. 89) oraz § 2 uwag wstępnych do postanowień taryfowych wraz z § 1 rozporządzenia z dnia 26 maja 1875 r. (Dz. P. P. Nr. 83).

Uchyla się punkt 13 § 50 wraz z powołanym w tym punkcie § 9 art. 1 ustawy z dnia 27 lutego 1907 r. (Dz. P. P. Nr. 59).

Art. 11 ustawy z dnia 12 czerwca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 56, poz. 562) otrzymuje brzmienie następujące:

„Poświadczenie zgodności z pierwowpisem odpisu, przeznaczonego dla zbioru dokumentów księgi wieczystej, jest wolne od opłaty stemplowej.”

Art. 174 (uchylony).

Art. 175.

Powództwa, oparte na art. 1 ustawy z dnia 26 września 1922 r. w przedmiocie skutków prawnych zatajenia części ceny w umowach o sprzedaż lub zamianę (Dz. U. R. P. Nr. 90, poz. 827), ulegają umorze-

niu z urzędu, o ile nie zostały rozstrzygnięte prawomocnym wyrokiem.

Art. 176.

Wykonanie postanowień niniejszej ustawy należy do Ministra Skarbu w porozumieniu z innymi właściwymi ministrami. Minister Skarbu wyda również przepisy przejściowe, niezbędne celem usunięcia kolizyj, które mogą powstać w sprawach poszczególnych na skutek wprowadzenia w życie ustawy niniejszej.

Art. 177.

Minister Skarbu może zezwolić na odroczenie płatności opłaty, w szczególności na uiszczenie ratami.

Minister Skarbu może przekazać uprawnienia powyższe izdom skarbowym i urzędom skarbowym.

Artykuł niniejszy będzie stosowany również do opłat stemplowych, które stały się wymagalne przed wejściem ustawy niniejszej w życie.

Art. 178.

Minister Skarbu władny będzie — o ileby poszczególne przepisy ustawy niniejszej uległy zmianie — ogłosić w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej nowy tekst ustawy z kolejną numeracją artykułów, niezależną od użytej w niniejszej ustawie.

Art. 179.

Postanowienia rozdziałów pierwszego do dwudziestego dziewiątego ustawy niniejszej będą stoso-

wane (o ile w art. 166 — 168 nie postanowiono inaczej) w tych przypadkach, w których pismo lub czynność prawną sporządzono po wejściu tej ustawy w życie. Do pism, sporządzonych zagranicą, będzie stosowana ustawa niniejsza, jeżeli po jej wejściu w życie zaszły okoliczności, przewidziane w art. 21, 110 i 114.

Rozdział trzydziesty stosuje się do podań, otrzymanych po wejściu ustawy niniejszej w życie przez urząd państwowy, do którego je adresowano; rozdział trzydziesty pierwszy — do świadectw, wystawionych po wejściu tej ustawy w życie.

Art. 180.

Ustawa z dnia 26 września 1922 r. w przedmiocie ustalenia wartości celem wymiaru opłat stemplowych (Dz. U. R. P. Nr. 89, poz. 807) nie będzie stosowana do spraw, wszczętych na mocy tej ustawy, a nie rozstrzygniętych prawomocnie do dnia ogłoszenia ustawy niniejszej. Minister Skarbu władny jest na prośbę podatników zezwalać na umorzenie opłat dodatkowych, wymierzonych na mocy powołanej ustawy, a nieuiszczonych do dnia ogłoszenia ustawy niniejszej.

Art. 181.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie w dniu 1 stycznia 1927 r. z wyjątkiem punktów 20 i 21 art. 171 oraz art. 175, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia niniejszej ustawy.

Ustawa niniejsza obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej.

Przepisy niniejszej ustawy, dotyczące się zagranicy, stosuje się również do obszaru Wolnego Miasta Gdańska.

Prenumerata Dz. U. R. P. wynosi w kraju 8 zł kwartalnie (32 zł rocznie). Władze, urzędy i instytucje państwowe oraz władze samorządu terytorjalnego opłacają 6 zł kwartalnie (24 zł rocznie). Do prenumeraty zagranicznej dolicza się 4 zł kwartalnie (16 zł rocznie) tytułem porta pocztowego. Prenumeratę wpłacać należy zgóry przed początkiem każdego kwartału, półroczu lub roku.

Zamówienia na prenumeratę jak również na numery pojedyncze wykonywa się jedynie po wpłaceniu należności. Reklamacje z powodu nieotrzymania poszczególnych numerów wnosić należy do właściwych urzędów pocztowych niezwłocznie po otrzymaniu następnego kolejnego numeru. Reklamacji spóźnionych lub wniesionych niewłaściwie nie uwzględnia się.

Wszelkie wpłaty na Dz. U. R. P. wnosić należy za pośrednictwem P. K. O. na konto czekowe Adm. Dz. Ustaw 30-130.